

Gmina Gawłuszowice

**Strategia Rozwoju
Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025**

Projekt 20.05.2016 r.

przygotowana przez

 REMEDIS SA

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

1.	WSTĘP	7
1.1.	PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII GMINY GAWŁUSZOWICE	8
1.2.	METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ	9
1.3.	MIEJSCE DOKUMENTU WŚRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH	10
2.	DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO GOSPODARCZEJ GMINY GAWŁUSZOWICE – ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA	13
2.1	PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO	14
2.1.1.	RYS HISTORYCZNY.....	14
2.1.2.	POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA	17
2.1.3.	ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY	20
2.1.4.	WALORY KULTUROWE GMINY	26
2.2.	SFERA SPOŁECZNA.....	30
2.2.1.	DEMOGRAFIA	30
2.2.2.	RYNEK PRACY.....	36
2.2.2.1	BEZROBOCIE	36
2.2.3.	UCZESTNICTWO W KULTURZE.....	38
2.2.4.	MIESZKALNICTWO	38
2.3.	SFERA GOSPODARCZA.....	39
2.3.1.	ROLNICTWO.....	39
2.3.2.	PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ	42
2.4.	INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	44
2.4.1.	KOMUNIKACJA.....	44
2.4.2.	INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA.....	45
2.4.2.1	SIEĆ WODOCIĄGOWA	45
2.4.2.2	SANITACJA	46
2.4.3.	GOSPODARKA ODPADAMI	46
2.4.4.	INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA	48

2.4.4.1	SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA.....	48
2.4.4.2	SIEĆ GAZOWA.....	48
2.4.5.	INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA.....	48
2.4.6.	CIEPŁOWNICTWO.....	49
2.5.	INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA.....	49
2.5.1.	EDUKACJA.....	49
2.5.2.	KULTURA I SPORT.....	50
2.5.3.	OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA.....	52
2.5.3.1	OCHRONA ZDROWIA.....	52
2.5.3.2	POMOC SPOŁECZNA.....	52
2.5.4.	BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE.....	53
2.6.	MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNE GMINY.....	54
3.	ANALIZA STRATEGICZNA GMINY GAWŁUSZOWICE.....	57
3.1	BILANS STRATEGICZNY GMINY GAWŁUSZOWICE.....	58
3.1.1	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ.....	58
3.1.2	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA.....	59
3.1.3	BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO.....	61
3.2	ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMINY GAWŁUSZOWICE.....	62
3.2.1	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ... ..	63
3.2.2	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA.....	64
3.2.3	POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO.....	65
4	WYBÓR STRATEGII GMINY GAWŁUSZOWICE.....	67
4.1	ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE.....	68
4.2	ANALIZA SWOT/TOWS GMINY GAWŁUSZOWICE.....	69
4.2.1	KONSULTACJE SPOŁECZNE.....	70
4.2.2	ANALIZA SWOT GMINY GAWŁUSZOWICE.....	71
4.3	WIZJA ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE.....	77

5	CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE GMINY GAWŁUSZOWICE	78
5.1	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GMINY DLA ROZWOJU”	79
5.2	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”	84
5.3	PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE”	89
6	STRATEGIA GMINY GAWŁUSZOWICE A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE	94
6.1	STRATEGIA EUROPA 2020	95
6.2	STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020	95
6.3	DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI”	96
6.4	RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE	97
6.5	KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030	97
6.6	KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE	98
6.7	REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014-2020	99
6.8	STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI. DYNAMICZNA POLSKA 2020	99
6.9	KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020	100
6.9.1	PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO	100
6.9.2	PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ	100
6.9.3	PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA	100
6.9.4	PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA, EDUKACJA I ROZWÓJ	101
6.9.5	PROGRAM OPERACYJNY POMOC TECHNICZNA	101
6.10	STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020	102
6.11	STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIELECKIEGO NA LATA 2014-2020	102
7	WDRAŻANIE STRATEGII	103

7.1	METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE NA LATA 2016-2025	104
7.2	SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.....	105
7.3	PUBLIC RELATIONS STRATEGII GMINY GAWŁUSZOWICE.....	106
8	ZAŁĄCZNIKI	107
	SPIS TABEL I RYSUNKÓW	115
	SPIS WYKRESÓW.....	118

Projekt 20.05.2016 r.

Projekt 20.05.2016 r.

1. WSTĘP

1.1. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA STRATEGII GMINY GAWŁUSZOWICE

Napoleon Bonaparte, jeden z największych geniuszy wojennych uchodzący do dziś za genialnego stratega., mawiał, że do prowadzenia wojny potrzeba trzech rzeczy: pieniędzy, pieniędzy i pieniędzy. Dobre planowanie i optymalizacja wykorzystania ograniczonych zasobów pozwoliły mu podbić (prawie) całą Europę. Same pieniądze nie zastąpiłyby skutecznych przymierzy i zaskakujących manewrów.

Istotnym elementem planowania strategicznego są marzenia. Spełnić się mogą tylko marzenia wypowiedziane. Bez marzeń nie może być osiągnięć.

Planowanie jest rzeczą niezbędną, ale jednocześnie trudną, z uwagi na pierwiastek niepewności, który jest nieodłączną częścią przyszłości. Niemniej trudno dotrzeć do celu bez wcześniejszego uświadomienia sobie, w jaki sposób wyznaczony cel osiągnąć.

Jak można wiedzieć, że osiągnęliśmy cel bez jego wyznaczenia?

Na co zatem powinno się zwracać uwagę, aby wysiłek w dążeniu do celu nie okazał się próżny? Przede wszystkim trzeba jasno i wyraźnie sprecyzować cele, a następnie, w ramach wdrażania strategii, określić dostępne dla nas sposoby dotarcia do nich. **Tworzenie strategii, wspartej wieloletnim planowaniem finansowym, jest właśnie narzędziem umożliwiającym realizację zamierzeń.**

Różne gminy w Polsce łączy wiele podobieństw, niemniej oprócz podobieństw każda z gmin posiada swoją specyfikę, dlatego każda jednostka samorządowa powinna określić swoje cele samodzielnie. Dobra strategia powinna być:

- **unikalna** – uwzględniająca specyfikę danego obszaru,
- **umocowana** – oparta o opinię społeczną, aby miała realne wsparcie; jednocześnie powinna być też oparta o plany (strategie) regionalne, krajowe i unijne,
- **użyteczna** – służąca wsparciu interesów lokalnej społeczności i przedsiębiorstw,
- **elastyczna** – okresowo weryfikowana i korygowana.

To z kolei oznacza konieczność aktualizacji, dostosowania do zmieniającej się sytuacji, zarówno wewnątrz samorządu jak i w jego otoczeniu. Dlatego można powiedzieć, że:

STRATEGIA ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE MA CHARAKTER OTWARTY

1.2. METODYKA PRAC NAD STRATEGIĄ

Na podstawie stanu aktualnego i wyników prac osób zaangażowanych w określenie możliwości rozwojowych została przygotowana wizja rozwoju Gminy, realizujące ją cele strategiczne, programy i konkretne zadania. Istotnym pytaniem, na które trzeba sobie odpowiedzieć tworząc strategię jest zawsze, jaki przyjąć horyzont czasowy? W niniejszej strategii przyjęto perspektywę do roku 2025.

Najważniejszym pytaniem pozostaje zatem:

W jakim miejscu chcemy być za dziesięć lat?

Samorządowcy mają ogromną wiedzę o swoim terenie, dodatkowo optymalizują wydatki, dlatego przy tworzeniu niniejszego dokumentu posłużono się metodą partycypacyjno-ekspercką. Skorzystano z wiedzy mieszkańców, zwłaszcza aktywnych w pracach samorządu, organizacji pozarządowych i biznesu. To oni byli głównymi autorami wyboru dróg rozwoju dla Gminy. Skorzystano z licznych danych dostępnych w Urzędzie Gminy, w zasobach Głównego Urzędu Statystycznego, innych instytucji publicznych (Powiatowy Urząd Pracy, Urząd Wojewódzki itp.). Konsultanci Remedis SA współinicjowali spotkania, porządkowali i uzupełniali uzyskiwane informacje. Ponadto dokonali zintegrowanej, wielowątkowej analizy SWOT. Ważną rolę ekspertów zewnętrznych było odniesienie strategii do innych, obowiązujących dokumentów (własnych Gminy, sąsiadów, innych dokumentów powiatowych, wojewódzkich, krajowych i unijnych).

Po przygotowaniu projektu strategii dokument został poddany konsultacjom społecznym, tak, aby finalnie przygotowana strategia była szeroko akceptowaną wizją rozwoju Gminy.

Prace nad strategią składały się z następujących elementów:

- I. Określenie stanu aktualnego:

Diagnoza obejmuje przegląd najważniejszych elementów struktury społeczno-gospodarczej gminy. Szczególny nacisk położono na omówienie następujących zagadnień:

- sytuacji demograficznej i społecznej,
 - stanu infrastruktury technicznej, w szczególności spraw infrastruktury telekomunikacyjnej, energetycznej i gazowniczej, kanalizacji, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, infrastruktury drogowej,
 - stanu infrastruktury społecznej, w szczególności bazy materialnej oświaty i wychowania, zagadnień pomocy społecznej, służby zdrowia, kultury oraz sportu i rekreacji,
 - sytuacji gospodarczej,
 - problematyki przestrzennej i mieszkaniowej.
- II. Określenie potencjału rozwojowego.
 - III. Zagregowana analiza możliwości rozwoju.
 - IV. Wizja rozwoju.
 - V. Określenie Programów Strategii Gminy.
 - VI. Koordynacja strategii z innymi dokumentami strategicznymi.
 - VII. Określenie zasad monitorowania i aktualizacji strategii.
 - VIII. Przygotowanie i przedłożenie Radzie Gminy projektu Strategii.

W oparciu o powyższą metodę wyznaczone zostały kierunki rozwoju Gminy. Przygotowana Strategia Rozwoju Gminy obejmuje perspektywę do roku 2025. Jak wcześniej wspomniano na poziomie szczegółowym zadanie realizacji strategii jest przejęte przez dokumenty operacyjne (budżety i WPF).

1.3. MIEJSCE DOKUMENTU WŚRÓD DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH

Schematycznie miejsce Strategii pośród innych podstawowych dokumentów dotyczących rozwoju jest następujące:

„Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025” jest centralnym dokumentem strategicznym Gminy. Jednak nie funkcjonuje samodzielnie. Immanentnymi składnikami strategii są strategie branżowe – np. „Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych” czy też Plany Zagospodarowania Przestrzennego.

Podstawowym dokumentem operacyjnym, służącym realizacji strategii jest obowiązująca wieloletnia prognoza finansowa (WPF), uchwalana corocznie przez Radę Gminy. WPF pozwala na śledzenie postępów w realizacji strategii.

Podczas prac nad niniejszą strategią wykorzystano dokumenty strategiczne jednostek nadrzędnych:

- I. Strategia „Europa 2020”.
- II. Strategia Rozwoju Kraju 2020.
- III. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”.
- IV. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.
- V. Strategia Innowacyjności i Efektywności Gospodarki. Dynamiczna Polska 2020.

- VI. Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.
- VII. Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020.
- VIII. Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020.
- IX. Strategia Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020.
- X. Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego na lata 2014-2020.

oraz dokumenty Gminy Gawłuszowice:

- I. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gawłuszowice na lata 2009-2020.
- II. Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015.
- III. Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gawłuszowice.
- IV. Plan Odnowy Miejscowości Brzyście na lata 2009-2019.
- V. Plan Rozwoju Wsi Gawłuszowice na lata 2007-2013.
- VI. Plan Rozwoju Wsi Kliszów na lata 2007-2014.
- VII. Plan Odnowy Miejscowości Krzemienica na lata 2009-2017.
- VIII. Plan Rozwoju Wsi Młodochów na lata 2007-2013.

Ze względu na naturalną potrzebę tworzenia dokumentów o charakterze strategicznym dla różnych obszarów aktywności przyjęto zasadę otwartości niniejszego dokumentu. Zmiany, uzupełnienia i modyfikacje polegać będą mogły zarówno na poprawianiu wprost dokumentu bazowego, jak i na dołączaniu innych dokumentów, jako uzupełnień strategii.

**2. DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNO
GOSPODARCZEJ GMINY GAWŁUSZOWICE -
ANALIZA JAKOŚCI ŻYCIA**

Projekt 2015-2016 r.

2.1 PRZESTRZEŃ I ŚRODOWISKO

2.1.1. RYS HISTORYCZNY¹

Pierwsze wzmianki o Gawłuszowicach jako ośrodka administracyjnym regionu datowane są na XV wiek. Ośrodek ten był prężny – przetrwał zabory, zawieruchy wojenne i powojenne jako centrum władz gminnych. Dopiero w latach 70. XX wieku ówczesna władza zlikwidowała gminę Gawłuszowice. Na mocy rozporządzenia Rady Ministrów tereny te podzielono pomiędzy trzy inne gminy oraz dwa województwa. Jedynym prężnym ośrodkiem rozwoju pozostała Gminna Spółdzielnia Samopomoc Chłopska. Spółdzielnia poprzez prowadzoną działalność aktywizowała i jednoczyła lokalną społeczność. Dzięki temu przez cały czas żywa była idea reaktywowania gminy. Mieszkańcy – przy dużej niechęci władz – organizowali się, podejmując działania zmierzające do przywrócenia Gawłuszowicom statusu gminy. Utworzono Komitet Reaktywowania Gminy i w 1991 roku Sejmik Samorządowy Województwa Rzeszowskiego podjął pozytywną uchwałę. Decyzja ta wywołała wiele kontrowersji oraz niechęci, przede wszystkim z gmin, do których podzielone Gawłuszowice należały. Jednakże po wielu trudnościach, spotkaniach i negocjacjach (m. in. rezygnacja z sołectwa Roźniaty i Borki Nizińskie) starania te zakończyły się sukcesem. 19 grudnia 1992 roku w Rozporządzeniu Rady Ministrów reaktywowano gminę Gawłuszowice. Weszło ono w życie 1 stycznia 1993 roku i zakończyło wszelkie kontrowersje.

Historia gminy Gawłuszowice to przede wszystkim historia miejscowości wchodzących obecnie w jej skład.

- **Wieś Gawłuszowice** – jest centralną miejscowością gminy. Była wzmiankowana już w 1215 roku jako nadrzeczna osada przy brodzie przez Wisłę. Jest wielce prawdopodobne, że władający Małopolską w dobie rozbicia dzielnicowego Leszek Biały podarował ją klasztorowi klarysek. Późniejsze dzieje osady nie są bliżej znane. Od pierwszej połowy XVII wieku wieś z okolicznymi miejscowościami znajdowała się w posiadaniu rodziny Ossolińskich. Ostatnimi właścicielami miejscowości była rodzina Rydlów. Gawłuszowice były także areną wielu wydarzeń historycznych np. rabacji w 1846 roku, a w czerwcu 1863 roku wyruszył stąd oddział powstańców styczniowych pod dowództwem majora Edwarda Dunajewskiego. W latach 1914-1915 wieś była

¹ Źródło: <http://www.gawluszowice.pl/>, WIARA I TRADYCJA – 800 lat Parafii i Gminy Gawłuszowice, Gawłuszowice 2015

terenem walk wojsk rosyjskich i niemieckich. W XIX wieku mieszkańcy Gawłuszowice oprócz rolnictwa trudnili się wydobywaniem „czarnego dębu” z dna Wisły.

- **Wieś Brzyście** – pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1470 roku, wspomina o niej Jan Długosz, opisując przeprawy na Wiśle. Nazwa miejscowości jest dowodem na gęste zalesienie tego terenu. Na przestrzeni dziejów używano nazwy Brzyska i Kruszyn. Następną wzmianką pochodzi z roku 1514 kiedy to Stanisław Mielecki za kwotę 500 zł zakupuje wieś od Hieronima Szczepanowskiego, włączając ją w klucz mielecki. Późniejsze dzieje osady nie są bliżej znane. Od pierwszej połowy XVII wieku wieś z okolicznymi miejscowościami znajdowała się w posiadaniu Zbigniewa Ossolińskiego. 19 września 1914 roku do wsi wkroczyli Kozacy rosyjscy i stacjonowali tutaj do 9 października 1914 roku. Działania wojenne wróciły na te tereny w maju 1915 roku. W czasie II Wojny Światowej wieś stała się bezpośrednim zapleczem frontu przed ofensywą zimową 1945 roku.
- **Wieś Kliszów** – najwcześniejsze pisane informacje o wsi pochodzą z dokumentu z 1352 roku. W dokumencie tym Kazimierz Wielki potwierdził podział dóbr pomiędzy dwiema siostrami Hanką i Dzierżką. Kliszów wraz z innymi dobrami przypadł Hance, można jednak przypuszczać, że osada o tej nazwie istniała dużo wcześniej. W końcu XVI wieku wieś weszła w skład Klucza Mieleckiego, a po jego podziale stała się własnością Hieronima Mieleckiego. Od pierwszej połowy XVII wieku wieś z okolicznymi miejscowościami znajdowała się w posiadaniu Zbigniewa Ossolińskiego. W 1577 roku w skład rozrastającego się Kliszowa weszła Wola Kliszowska. W okresie II Wojny Światowej mieszkańcy wsi działali w organizacji podziemia zbrojnego – placówka nr II Padew, zajmująca się kolportażem gazet i biuletynów informacyjnych. Po likwidacji gminy Gawłuszowice Kliszów należał do gminy Tuszów Narodowy.
- **Wieś Krzemienica** – pierwszy raz wymieniona w dokumentach z 1604 roku stanowiących opis wizytacji Parafii Gawłuszowice. Jednak osadnictwo na tych terenach jest znacznie wcześniejsze. Na podstawie wykopalisk prowadzonych w końcu XIX wieku można je datować na V epokę brązu (1200-300 r. p.n.e.) W przysiółku Górki odkryto cmentarzysko kultury łużyckiej (zbadano 150 grobów z 207 w tym 146 popielicowych, 4 jamowe). W tym samym miejscu znaleziono cmentarzysko kultury pomorskiej datowane na ok. 150 rok n.e. Na terenie tym istniała także osada kultury przeworskiej (datowana na podstawie wykopalisk – monety Cesarstwa Rzymskiego). W roku 1448 Krzemienica weszła w skład dóbr Spytka z Tarnowa, od tego czasu należała do klucza

rzochońskiego będącego własnością Tarnowskich. Rebelia chłopska z 1846 roku pozostawiła swój ślad – w miejscowości zginęli szwagier dzierżawcy oraz ekonom z Nizin ukrywający się na tym terenie. Pod koniec XIX wieku wybudowano Kanał Chorzelowski, który ma istotne znaczenie dla osuszania podmokłych terenów gminy ponieważ zbiera wody z pomniejszych kanałów i cieków. Jest on przykładem prawidłowej XIX wiecznej sztuki irygacyjnej. Wybudowany został przy użyciu prostych narzędzi, w całości wysiłkiem ludzkich mięśni. I Wojna Światowa przyniosła miejscowości duże straty materialne. Krzemienica była bezpośrednim zapleczem frontu w latach 1914-1915, 1917-1918. W okresie II Wojny Światowej mieszkańcy działali w organizacji podziemia zbrojnego placówka nr II Padew, zajmując się kolportażem gazet i biuletynów informacyjnych. Działali również w organizacji „Odwet” Władysława Jasińskiego „Jędrus”. Za współpracę z podziemiem mieszkańcy zostali ukarani przez okupanta pacyfikacją w dniu 26 czerwca 1943 roku. Śmierć poniosło 12 osób. W roku 1944 Krzemienica stała się terenem walk pomiędzy wojskami hitlerowskimi a rosyjskimi.

- **Wieś Młodochów** – w historycznych dokumentach po raz pierwszy wspomniano o miejscowości w 1604 roku. Jest jednak wielce prawdopodobne, że władający kluczem mieleckim Stanisław Mielecki przekazał ją w spadku ok. 1542 roku synowi Sebastianowi Mieleckiemu. Po jego śmierci (1575 rok) wieś przechodzi w ręce syna Hieronima. W 1616 roku zostaje sprzedana Janowi Zbigniewowi Ossolińskiemu. 19 września 1914 roku do wsi wkroczyli Kozacy rosyjscy i stacjonowali tu do 9 października 1914 roku. Działania wojenne powróciły na te tereny w maju 1915 roku. W czasie II Wojny Światowej wieś była bezpośrednim zapleczem frontu przed ofensywą zimową 1945 roku. W końcu XIX i początkach XX wieku rozwijał się na ruch ludowy pod przewodnictwem F. Krępy, którego jednym z głównych współpracowników był T. Bik z Młodochowa. W latach 1943-1945 mieszkańcy Młodochowa brali czynny udział w walkach zbrojnych z okupantem w szeregach „Jędrusiów”.
- **Wieś Ostrówek** – pierwsze wzmianki o istnieniu wsi pochodzą z lat 1470-1480. W XV wieku był własnością Jana z Rytwian, a następnie rodziny Kurozwęckich i Tarnowskich. Tak jak i w innych wioskach gminy, tak i tutaj rabacja galicyjska zebrała krwawe żniwo. Zginął tutaj dzierżawca Ostrówka Józef Rydel – żołnierz napoleoński. W czasie II Wojny Światowej, u żołnierzy ZWZ-AK – Jana, Stanisława i Władysława Gręboszów, zbierano broń dla partyzantów. Ostatecznie za sprawą donosu dostała się ona w ręce gestapo.

W 1942 roku w zasadzkę hitlerowców dostało się i zginęło dwóch partyzantów Tadeusz Krokin i Stanisław Góraj. Ponadto wielu partyzantów rekrutowało się spośród mieszkańców Ostrówka.

- **Wieś Wola Zdakowska** – pierwsze wzmianki o wsi pochodzą z 1413 roku. Podkreślają one, że była to miejscowość lokowana na prawie niemieckim. Świadczą o tym dokumenty lokacyjne, a także liczne wzmianki o sołectwach, sołtysach oraz gruntach sołtysich w poszczególnych sołectwach. Podczas rabacji z 1846 roku zginął tu ekonom dworski Binduchowski. Podczas II Wojny Światowej wieś została prawie w całości spalona przez Niemców.

Więcej ciekawych informacji na temat historii gminy, poszczególnych miejscowości i okolic można znaleźć na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Herbem gminy jest tarcza dwudzielna, gdzie na polu górnym prostokątnym w kolorze białym widnieje niebieski napis GAWŁUSZOWICE, na polu dolnym – sylwetka Św. Wojciecha z kielichem w lewej ręce, pomiędzy krzyżami, wszystkie elementy w kolorze niebieskim.

2.1.2. POŁOŻENIE, POWIERZCHNIA I SIEĆ OSADNICZA

Gmina Gawłuszowice położona jest w południowo-wschodniej Polsce, w zachodniej części Kotliny Sandomierskiej, na dolnym odcinku Wisłoki, przy jej ujściu do Wisły. Gmina znajduje się w północno-zachodniej części województwa podkarpackiego, w powiecie mieleckim, w odległości ok. 15 km od Mielca i 35 km od Tarnobrzega. Gmina graniczy od północy, przez Wisłę z gminą Połaniec (powiat staszowski, województwo świętokrzyskie) i z gminą Osiek (powiat staszowski, województwo świętokrzyskie), od wschodu z gminą Padew Narodowa i z gminą Tuszów Narodowy, od południa z gminą Mielec, a od zachodu z gminą Borowa.

Rysunek 1 Gmina Gawłuszowice na mapie powiatu mieleckiego (źródło: www.osp.org.pl)

Gmina zajmuje powierzchnię 34 km² (3.401 ha) co stanowi 3,86% powierzchni powiatu i 0,19% powierzchni województwa. W 2014 roku zamieszkała była przez 2.765 osób (2,03% ludności powiatu i 0,13% ludności województwa). Siedzibą władz gminy jest miejscowość Gawłuszowice.

Rysunek 2 Odległość [km] Gawłuszowic od niektórych, większych miejscowości

Sieć osadniczą Gminy Gawłuszowice tworzy 7 miejscowości podzielonych na 7 sołectw. Przedstawia je poniższa tabela.

Tabela 1 SIEĆ OSADNICZA GMINY GAWŁUSZOWICE (30.04.2016 r.)

LP.	SOŁECTWO	POWIERZCHNIA [ha]	LICZBA MIESZKAŃCÓW
	Gmina Gawłuszowice	3.401	2.801
1.	Sołectwo Brzyście	357,1	294
2.	Sołectwo Gawłuszowice	454,8	499

3.	Sołectwo Kliszów	713,3	635
4.	Sołectwo Krzemienica	445,1	410
5.	Sołectwo Młodochów	463,1	302
6.	Sołectwo Ostrówek	365,2	196
7.	Sołectwo Wola Zdakowska	582,3	465

Źródło: <http://www.gawluszowice.pl>, Urząd Gminy Gawłuszowice

Sieć osadniczą gminy tworzą głównie miejscowości średnie:

- Wsie duże (ponad 500 mieszkańców) – Kliszów,
- Wsie średnie (300 – 500 mieszkańców) – Gawłuszowice, Krzemienica, Młodochów, Wola Zdakowska,
- Wsie małe (150 – 300 mieszkańców) – Brzyście i Ostrówek.

Rysunek 3 Gmina Gawłuszowice z podziałem na sołectwa (źródło: opracowanie własne REMEDIS SA)

2.1.3. ZASOBY NATURALNE I WARUNKI PRZYRODNICZE GMINY

Według podziału fizyczno-geograficznego opracowanego przez Jerzego Kondrackiego² Gmina Gawłuszowice leży w obrębie megaregionu *Region Karpacki*, prowincji *Karpaty Zachodnie z Podkarpaciem Zachodnim i Północnym*, podprowincji *Podkarpacie Północne*, w makroregionie *Kotlina Sandomierska* oraz w granicach trzech mezoregionów: *Nizina Nadwiślańska, Dolina Dolnej Wisłoki i Równina Tarnobrzeska*.

Rzeźba terenu gminy Gawłuszowice jest zróżnicowana w zależności od położenia w poszczególnych mezoregionach. Północno-zachodnia część gminy położona w obrębie Niziny Nadwiślańskiej charakteryzuje się płaską, mało urozmaiconą rzeźbą, lekko nachyloną w kierunku północno-zachodnim, lokalnie rozciętą starorzeczami. Południowo-zachodnia część gminy położona jest w obrębie Doliny Dolnej Wisłoki. Obszar ten stanowi część stożka napływowego tej rzeki, usypanego z utworów aluwialnych u ujścia do doliny Wisły. Tworzy ona lekko nachyloną w kierunku północnym powierzchnię porozcinaną starorzeczami, które przeważnie położone są równoległe do biegu rzeki Wisłoki. Nachylenia w obrębie tej jednostki nie przekraczają 2%. Wschodnia część gminy leży w obrębie Równiny Tarnobrzeskiej, rozległej i płaskiej, łagodnie nachylonej w kierunku północnym o deniwelacjach 5-10 m. Niewielkie zespoły wydm występujące w rejonie wsi Brzyście i Młodochów, porozdzielane są zagłębieniami bezodpływowymi powstałymi na skutek wywiewania materiału piaszczystego przez wiatr i przenoszenia go na sąsiednie wydmy. Aktualnie wydmy porośnięte są lasami³.

GRUNTY

Powierzchnia gruntów użytkowych rolnych w gminie wynosi 2.731 ha (80,30%), w tym gruntów ornych – 2.256 ha (82,61%), zaś łąk i pastwisk 287 ha (12,72%). Sady zajmują powierzchnię ok. 25 ha. Gmina Gawłuszowice jest gminą typowo rolniczą. Bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa wynikają z wysokiej jakości gruntów. Grunty klas I-III stanowią ponad 42% powierzchni użytków rolnych, a grunty klasy IV stanowią ponad 44% powierzchni użytków rolnych.

Tabela 2 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W GMINIE GAWŁUSZOWICE

GRUNTY	POWIERZCHNIA [ha]
Obszar Gminy Gawłuszowice	3.401
Powierzchnia łądowa	3.307

² Kondracki J. 2013: Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa

³ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gawłuszowice

Użytki rolne razem	2.731
• Grunty orne	2.256
• Sady	25
• Łąki trwałe	55
• Pastwiska trwałe	232
• Grunty rolne zabudowane	140
• Grunty pod stawami	1
• Grunty pod rowami	22
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione razem	412
• Lasy	148
Grunty pod wodami	94
• Płynącymi	94
• Stojącymi	0
Grunty zabudowane i zurbanizowane razem	120
• Tereny mieszkaniowe	16
• Tereny przemysłowe	3
• Tereny inne zabudowane	12
• Tereny rekreacyjne i wypoczynkowe	5
• Tereny komunikacyjne – drogi	82
• Tereny komunikacyjne – tereny kolejowe	0
Użytki ekologiczne	0
Nieużytki	3
Tereny różne	41

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Gleby występujące na terenie gminy wykazują znaczne zróżnicowanie przestrzenne, wynikające ze zróżnicowania podłoża, z którego powstały. Przeważają gleby typu mad – mad ciężkich lub mad początkowego stadium rozwoju lub lokalnie gleb organicznych, wytworzonych ze zwięzłych osadów rzecznych. Są to przeważnie gleby dobre, przydatne rolniczo. W obrębie starorzeczy występują gleby bagienne wytworzone z gruntów organicznych. Gleby te wykorzystywane są pod użytki zielone. Mady początkowego stadium rozwoju, powstające obecnie w międzywałach Wisły i Wisłoki oraz Brnia Starego mają nieustabilizowany profil glebowy, zwłaszcza w warstwie przypowierzchniowej. Miąższość tych gleb jest zróżnicowana, a gleba jest rozwodniona. Użytkowane są głównie jako użytki trwałe lub fragmentarycznie porośnięte są przez wikliny nadrzeczne oraz roślinność łągową. W obrębie Niziny Nadwiślańskiej i Równiny Tarnobrzeskiej z piasków rzecznych – często zwydmionych – wytworzyły się gleby brunatne właściwe i gleby bielcowe właściwe. Są to gleby o cienkiej warstwie próchnicznej, przeważnie przesuszone⁴.

⁴ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015

Stan gleb na terenie gminy Gawłuszowice jest stosunkowo dobry, z wyjątkiem bezpośrednio przyległych do głównych dróg. Zagrożeniem dla gleb przyległych do pasów drogowych są spaliny pojazdów mechanicznych (m.in. Pb, WWA) oraz zasolenie z zimowego utrzymania dróg.

SUROWCE NATURALNE

W obrębie Doliny Nadwiślańskiej i Doliny Dolnej Wisłoki pod warstwą mad o znacznej miąższości występują piaski i żwiry. Złoża te nie są udokumentowane ani eksploatowane. Występujące na powierzchni dobre gleby ograniczają eksploatację tego surowca. W rejonie Brześcia i Młodochowa występują piaski wydymowe, które są lokalnie eksploatowane dla celów budowlanych przez właścicieli gruntów na własne potrzeby. W Krzemienicy działa cegielnia polowa wykorzystująca do produkcji ceramiki budowlanej występujące tam gliny rzeczne. Według „Bilansu zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce” (PIG, PIB, Warszawa 2015) na terenie gminy Gawłuszowice znajduje się złożo surowców dla prac inżynierskich „Krzemienica”. Jest to złożo gliniasto-ilaste o powierzchni 0,97 ha i zbilansowanych zasobach geologicznych na poziomie 12 tys. m³.⁵

WODY

Gmina Gawłuszowice położona jest w zlewni rzek Wisły i Wisłoki oraz ich dopływów Starego Brnia i Kanału Chorzelowskiego. Wewnętrzna sieć gminy stanowią rowy melioracyjne, które w okresach suszy wysychają. Wisła przebiega północno-zachodnią granicą gminy. Odcinek rzeki na terenie gminy jest obwałowany. Wisłoka tworzy wschodnią granicę tereny gminy Gawłuszowice. Jest to jedna z głównych rzek województwa podkarpackiego. Rzeka Breń Stary jest lewobrzeżnym dopływem Wisłoki i oddziela Ostrówek od lewej części Gawłuszowic. Kanał Chorzelowski przepływa przez sołectwa Młodochów, Wola Zdakowska i Krzemienice i wpada do Wisły.

Teren gminy Gawłuszowice położony jest w obrębie dwóch zbiorników wód podziemnych:

- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 424 „Dolina Borowa” – zbiornik ten wykształcony jest w utworach czwartorzędowych dolin, zalega w warstwie wodonośnej w ośrodku porowym,

⁵ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015

- Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 425 „Dębica-Stalowa Wola-Rzeszów” – zbiornik ten wykształcony jest w utworach czwartorzędowych dolin kopalnych, zalega w piaszczysto-żwirowej warstwie wodonośnej w ośrodku porowym.

Na terenie gminy występuje jeden czwartorzędowy poziomy wód gruntowych związanych z występowaniem podłoża piaszczystego. Zasilanie tego poziomu następuje głównie przez wody Wisły, Wisłoki, Starego Brnia oraz infiltrujące wody opadowe i roztopowe⁶.

PRZYRODA⁷

Obszar gminy Gawłuszowice charakteryzuje się dominacją nieleśnych zbiorowisk antropogenicznych i półnaturalnych, częściowo użytkowanych przez człowieka. Zbiorowiska nieleśne zajmują około 95% powierzchni gminy. Około 80% powierzchni gminy zajmują zbiorowiska chwastów polnych towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym. Łąki i pastwiska zgrupowane są głównie w obrębie doliny Wisłoki i jej dopływów. Lasy pokrywają około 4% powierzchni gminy. Są to niewielkie kompleksy leśne w okolicy Młodochowa i Brześcia stanowiące zbiorowiska sosnowo-dębowe boru mieszanego. Tereny nadrzeczne porośnięte są przez zbiorowiska łąkowe. Na terasie zalewowej Wisły i Wisłoki zachowały się fragmenty łągi wierzbowo-topolowego. Drzewostan tworzy topola biała, topola czarna i wierzby: biała i krucha. W runie występuje licznie jeżyna popielica, nawłóć późna oraz pnącza: kieliszek zaroślowy, chmiel, wyżyn jagodowy, psianka słodkogórz. Jako stadium sukcesyjne w miejscach wyciętych łągów rozwija się zbiorowisko wiklin nadrzecznych z wierzbą wiciową i purpurową. Największe powierzchnie na obszarze gminy porastają zbiorowiska segetalne towarzyszące uprawom zbożowym i okopowym.

Z uwagi na prawie stuprocentowy udział terenów otwartych w gminie, nie występują tu gatunki zwierząt żyjące w lasach. Tereny otwarte to środowisko życia dla drobnej zwierzyny łownej i licznych gryzoni, ptaków gniazdujących na ziemi i żyjących w zadrzewieniach i zakrzewieniach śródpolnych. W gminie można spotkać: sarnę odmiany polnej, zającą, bażanta, kuropatwę, skowronka, pustułkę, pokrzewka, pliszkę czy świergotkę. Urozmaiceniem fauny są zwierzęta związane z doliną Wisły. W szczególności należy wymienić tu ptaki gniazdujące i żywiące się rybami należące do rodziny mew. Większość gatunków objętych jest ochroną. W granicach gminy występuje również rybitwa białoczelna i dzierzba czarnoczelna.

⁶ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015

⁷ Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015, Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gawłuszowice

OBSZARY NATURA 2000

Dolna Wisłoka z Dopływami (kod obszaru PLH180053) – obszar obejmuje rzekę Wisłokę na odcinku od ujścia lewostronnego dopływu, potoku Chotowskiego w m. Chotowa do ujścia lewostronnego dopływu, ciek w miejscowości Grabiny-Dębica oraz od ujścia rzeki Wielopolka w m. Pustków do rurociągu przechodzącego nad korytem rzeki w m. Podleszany wraz z dopływami:

- Chotowski od jazu w m. Żdżary do ujścia w m. Chotowa - Parkosz,
- Grabinka (Czarna) od ujścia prawostronnego dopływu w m. Jodłówka -Wałki (granica województwa) do ujścia w m. Zawierzbie,
- Dębica, Wielopolka i Brzezinka, Wielopolka od ujścia lewostronnego dopływu potoku Brzezinka do mostu drogowego w m. Glinik oraz potok Brzezinka od mostu drogowego na trasie Wielopole Skrzyńskie - Brzeziny do ujścia, Tuszymka od mostu na trasie Czarna Sędziszowska - Kolbuszowa do ujścia w m. Tuszyma, Ruda od jazu w m. Dobrynin do ujścia w m. Rzemień, Stary Breń od mostu w m. Gawłuszowice do ujścia.

Pozostałe dopływy jak potok Jodłówka, Dulcza i Ostra ze względu na znaczne przekształcenia koryt i zanieczyszczenia wód nie są włączone do obszaru. Rzeką Wisłoką (długość 163,6 km i powierzchni zlewni 4.110,2 km²) jest prawobrzeżnym dopływem Wisły. Swoje źródło ma na terenie województwa małopolskiego około 600 m n.p.m., na południowym stoku Dębiego Wierchu oraz między Popowymi Wierchami a Kamiennym Wierchem. Wisłoka płynie z Beskidu Niskiego przez Pogórze Jasielskie, Kotlinę Jasielsko-Krośnieńską i przez Pogórze: Strzyżowskie oraz Ciężkowickie do Kotliny Sandomierskiej. Do doliny Wisły rzeka wpływa poniżej Mielca. Uchodzi do Wisły w rejonie Gawłuszowic. Górna część zlewni Wisłoki to górzyste tereny leśne. Na obszarze Kotliny Jasielsko-Krośnieńskiej i w dalszym biegu rzeka płynie między polami uprawnymi i łąkami oraz przez tereny zabudowy mieszkaniowej. W dolnym biegu koryto rzeki jest obwałowane. Dolina rzeki jest płaska i bardzo rozległa. Dopływy mają charakter rzek krainy lipienia (brzany). Szerokość koryt rzek i potoków jest bardzo różna. Głębokość jest również zmienna i zależna od wielkości rzeki. Brzegi cieków są gęsto porośnięte drzewami i krzewami. Dno rzeki Wisłoki jest głównie piaszczysto - żwirowe, a miejscami kamieniste z nielicznymi ukośniami do prądu występującymi naturalnymi progami z piaskowca. Czasem można spotkać pojedyncze głazy narzutowe, zwalone pnie drzew. Pod względem przyrodniczym Wisłoka jest ważnym korytarzem ekologicznym łączącym jej dopływy i rzekę Wisłę. W Wisłoce w latach 2004 - 2008 stwierdzono występowanie 32 gatunków ryb oraz jeden

gatunek minogów. Dorzecze Wisłoki objęte jest krajowym programem restytucji ryb wędrownych (certy, troci wędrownej, łosia i jesiotra ostronosego) zaś jej dopływy na tym odcinku są wymieniane jako jedne z cieków dorzecza o walorach kwalifikujących je jako potencjalne tarliska anadromicznych ryb wędrownych (potwierdza to obecność form młodocianych łosia) i siedlisko ryb prądolubnych. Dopływy rzeki Wisłoki, które obejmuje opisywany obszar, są w małym stopniu przekształcone. Oprócz wielu ryb można tu spotkać także raka rzeczno (Astacus astacus). Siedliska pozakorytowe są przekształcone w umiarkowanym stopniu. Fragmenty zbliżone do naturalnych zachowały się zwłaszcza w dolinach potoków Tuszymka, Brzezinka, Czarna i Chotowski. Przeważają zbiorowiska lasów łęgowych wierzbowych. Mniejsze powierzchnie zajmują inne zbiorowiska łęgowe. Wąskimi pasami nad dopływami Wisłoki, wraz z łęgami wierzbowymi, występują płaty niżowego łęgu olszowo-jesionowego, wyraźnie podbagnionego, rozwijającego się na lokalnych wysiękach i w miejscach o utrudnionym odpływie wody. Łęgi w dolinach rzecznych mają podstawowe znaczenie siedliskotwórcze, także jako wyraźna zasłona i izolacja teras zalewowych i brzegów przed bezpośrednim oddziaływaniem antropogenicznym. W niektórych miejscach, na skraju doliny lub na wysokim brzegu, zwykle na niewielkich powierzchniach znajdują się wilgotniejsze postaci łąk świeżych. Na siedliskach tych prowadzony jest głównie wypas, rzadko gospodarka kośna. Odrębny, bardzo rzadki typ siedliska stanowią permanentnie inicjalne zwirowiska i kamieniste odsypy tworzące wyraźne wyspy w nurcie Wisłoki oraz plaże. Częściowo zajęte są one płatami wierzb wąskolistnych, ale pojawiają się na nich niewielkie fragmenty nietrwałych zbiorowisk ziołoroślowych i trawiastych. Na skraju otuliny w potoku Tuszymka, obecne są zbiorowiska z włosienicznikiem wodnym (Batrachium fluitantis), grązelem żółtym (Nuphar lutea), okrężnicą bagienną (Hottonia palustris), żabiściekiem pływającym (Hydrocharis morsus-ranae) i otoczeniem szuwarowym⁸.

Na terenie Gminy Gawłuszowice w Woli Zdakowskiej znajduje się park podworski (zdewastowany) ochroną objęty jest starodrzew (dęby, jesiony, klony). Przy zespole kościelnym w Gawłuszowicach i na cmentarzu w Kliszowie również znajdują się cenne okazy starodrzewia objętego ochroną jako pomniki przyrody. Teren parku podworskiego i przykościelnego jest objęty pełną ochroną konserwatorską.

⁸ Źródło: <http://obszary.natura2000.org.pl/index.php?s=obszar&id=1032>

2.1.4. WALORY KULTUROWE GMINY

Atrakcyjność gminy wynika z wyjątkowego położenia i zróżnicowania przyrodniczego oraz z dużej wartości jej walorów krajoznawczych i kulturowych.

Zgodnie z wykazem zabytków sporządzonym przez WKZ w Rzeszowie na terenie gminy Gawłuszowice znajduje się ok. 50 zabytków architektury, które są objęte ochroną konserwatorską. Do najcenniejszych z nich należą m.in.:

- **Gawłuszowice:**

- Kościół parafialny pod wezwaniem św. Wojciecha – ufundowany został przez Maksymiliana i Sieciecha Ossolińskich i wybudowany w 1677 roku. Data budowy oraz nazwiska majstrów znajdują się na belce tęczowej. Świątynia zbudowana została z drewna modrzewiowego w konstrukcji zrębowej, o ścianach wzmocnionych lisicami i pobitych gontem. Kościół składa się z prostokątnej nawy, poprzedzonej kruchtą i węższego trójbocznie zamkniętego prezbiterium, do którego dobudowana jest zakrystia. Przy nawie od strony południowej znajduje się druga kruchta. Polichromia autorstwa Vlastimila Hoffmana (1924 rok) została znacznie zmieniona w późniejszych latach. Wyposażenie wnętrza: ołtarz główny, tabernakulum, ołtarze boczne przy tęczy, ambona podwieszona, dwie kropielnice przyścienne, drewniana chrzcielnica barokowa w kształcie kielicha (druga połowa XVII wieku). Wewnątrz znajdują się zachowane portale w kształcie oślego grzbietu według tradycji ciesiołki gotyckiej.
- Plebania z 1863 roku,

Rysunek 4 Kościół w Gawłuszowicach (źródło: pl.wikipedia.org)

- Szkoła – obecnie Urząd Gminy z przełomu XIX i XX wieku.
- Wola Zdakowska:
 - Zespół dworski z XVIII i XIX wieku –przez wiele lat był użytkowany i dewastowany przez GS. Dwór jest własnością prywatną i wymaga gruntownego remontu.

Inne warte obejrzenia obiekty w gminie Gawłuszowice to m. in.:

- Figura Św. Jana w Gawłuszowicach,
- Figura Matki Boskiej w Gawłuszowicach, w miejscu kościoła parafialnego zabranego przez wody rzeki Wisłoki w XVII wieku,
- Figura Matki Bożej Różańcowej z 1899 roku w Gawłuszowicach,
- Przydrożna kapliczka z 1873 roku w Krzemienicy – przedstawia postać świętego Jana trzymającego w ręku Krzyż z ukrzyżowanym Jezusem,

Rysunek 5 Kapliczka w Krzemienicy (źródło: Plan Odnowy Miejscowości Krzemienica na lata 2009-2017)

- Kapliczka z 1888 roku w Młodochowie rozbudowana na kształt tryptyku w środkowej części z płaskorzeźbą Madonny zaś w bocznych figury świętych . Dół słupa zdobią trzy płasko rzeźbione postacie świętych.

Rysunek 6 Kapliczka w Młodochowie (źródło: <http://www.gawluszowice.pl/>)

Okolice Gawluszowic były miejscem wydarzeń historycznych. W Woli Zdakowskiej znajduje się kamienny krzyż z 1791 roku, ku czci poległym powstańcom kościuszkowskim w 1789 roku.

Powstanie chłopskie w 1846 roku objęło teren Zdakowa, Roźniat i Nizin. Z plebani w Gawłuszowicach wyszedł oddział majora Edwarda Dunajewskiego na pomoc powstańcom w 1863 roku. W gminie i okolicy znajduje się miejsce martyrologii narodu polskiego. W Krzemienicy znajduje się pomnik ku czci pomordowanych 12 mieszkańców w czasie pacyfikacji w 1943 roku. W Ostrówku w szkole znajduje się tablica pamiątkowa ku czci rozstrzelanych.

Rysunek 7 Krzyż w Krzemienicy (źródło: <http://www.gawluszowice.pl/>)

Zgodnie z wykazem Muzeum Okręgowego w Rzeszowie na terenie gminy Gawłuszowice występują stanowiska archeologiczne ze wszystkich okresów pradziejów i średniowiecza: w miejscowości Brzyście – 5 stanowisk, Kliszów – 5 stanowisk, Krzemienica – 8 stanowisk, Młodochów – 2 stanowiska, Wola Zdakowska – 4 stanowiska (łącznie – 24 stanowiska). Najciekawsze relikty archeologiczne znajdują się w Krzemienicy – Górki. Odkryto tu w 1880 roku cmentarzysko kultury łużyckiej pochodzące z piątego okresu brązu. W 1954 roku ekipa Muzeum Archeologicznego z Krakowa wydobyla stamtąd kilkanaście urn ze spalonymi kośćmi oraz narzędzia z brązu.

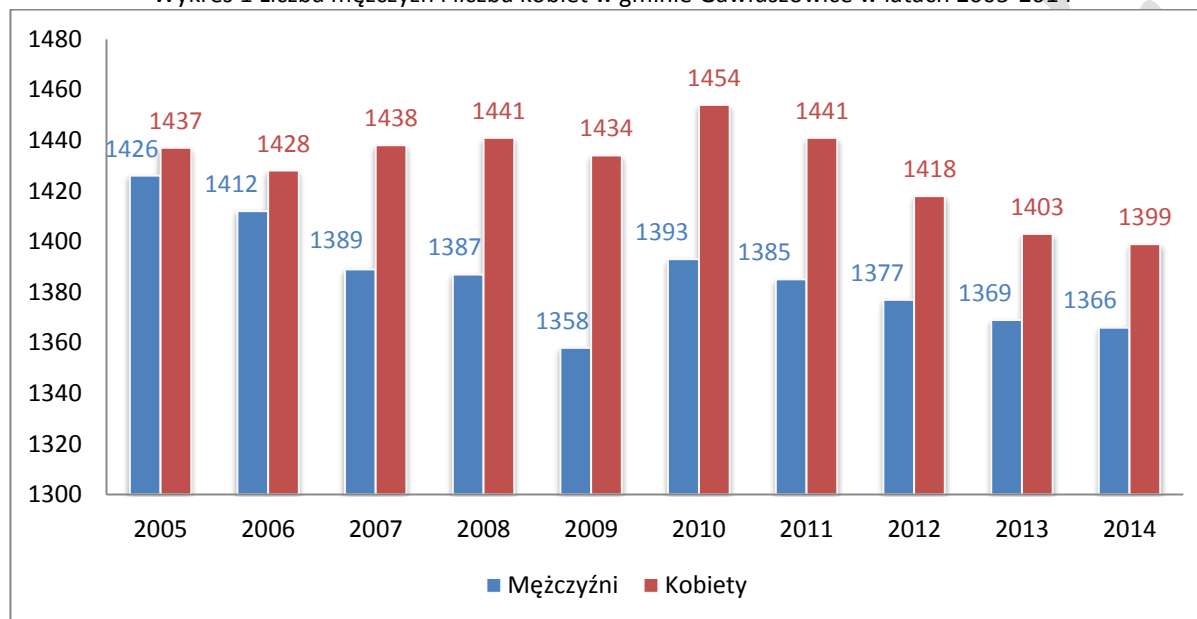
Przez gminę przebiega Szlak Architektury Drewnianej o całkowitej długości 1.202 km. Gawłuszowice leżą na trasie nr IX (tarnobrzESCO-niżańska) o długości 232 km.

2.2. SFERA SPOŁECZNA

2.2.1. DEMOGRAFIA

W 2014 roku Gminę zamieszkiwało (wg. GUS) 2.765 osób, w tym 1.366 mężczyzn oraz 1.399 kobiet. Kobiety mają nieznaczną przewagę liczebną nad mężczyznami (50,60%). Należy więc stwierdzić, że podział wg. płci jest niezwykle równomierny, nie tylko w roku 2014 ale także na przestrzeni wielu lat.

Wykres 1 Liczba mężczyzn i liczba kobiet w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Szczegółowe dane przedstawia tabela 3.

Tabela 3 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY GAWŁUSZOWICE W LATACH 2005-2014

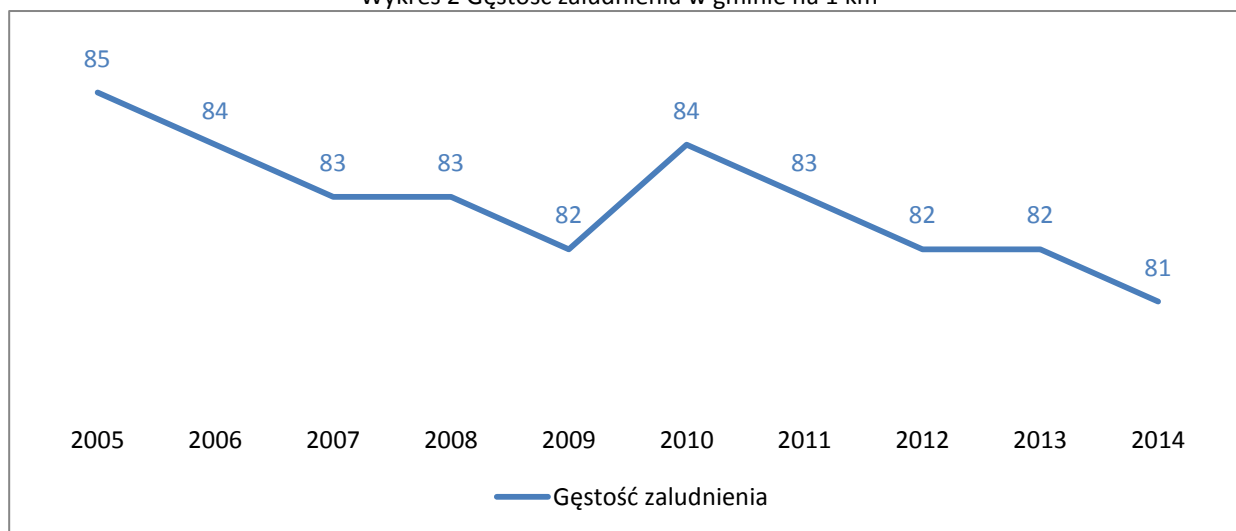
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Ogółem	2.863	2.840	2.827	2.828	2.792	2.847	2.826	2.795	2.772	2.765
Mężczyźni	1.426	1.412	1.389	1.387	1.358	1.393	1.385	1.377	1.369	1.366
Kobiety	1.437	1.428	1.438	1.441	1.434	1.454	1.441	1.418	1.403	1.399
Mężczyźni [%]	49,81	49,72	49,13	49,05	48,64	48,93	49,01	49,27	49,39	49,40
Kobiety [%]	50,19	50,28	50,87	50,95	51,36	51,07	50,99	50,73	50,61	50,60

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W ostatnich 10 latach liczba mieszkańców gminy zmniejszyła się o 98 osób (prawie 3,5%).

Gęstość zaludnienia w Gawłuszowice na przestrzeni ostatnich lat spada, co prezentuje poniższy wykres. Jeżeli uwzględni się dotychczasowe trendy migracji wewnętrznych i ich ujemne saldo, i ujemny przyrost naturalny to Gmina Gawłuszowice w następnych latach może wykazywać dalszy spadek liczby mieszkańców. Według informacji z Banku Danych Lokalnych gęstość zaludnienia w gminie w 2014 roku wynosiła 81 osoby na kilometr kwadratowy.

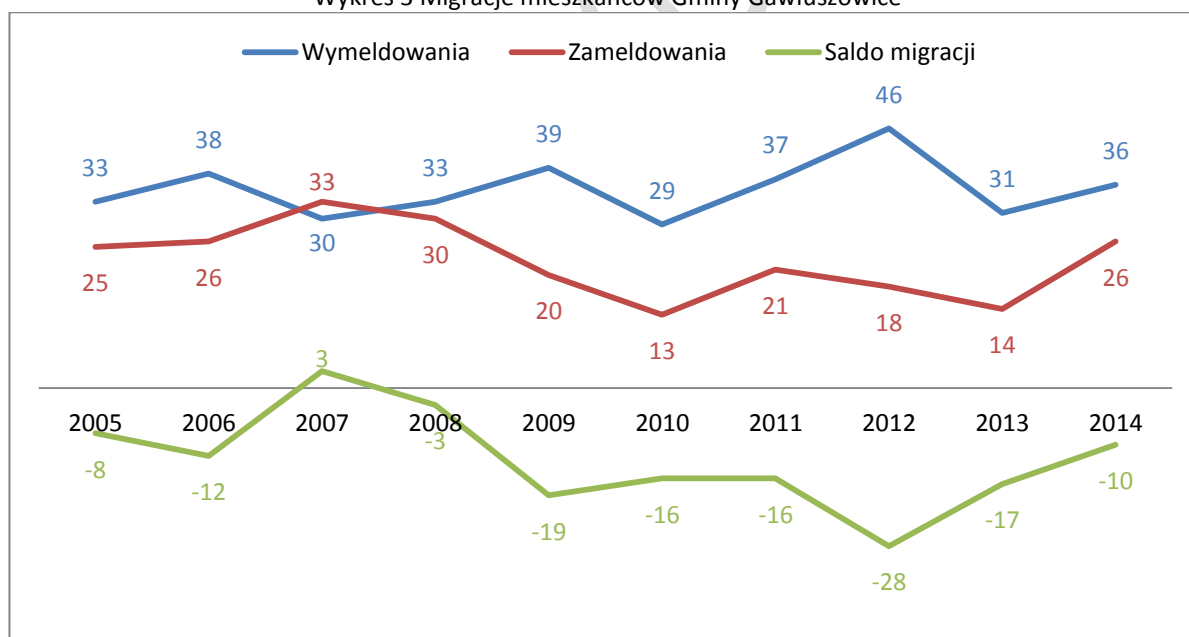
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w gminie na 1 km²

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Na wykresie 3 doskonale widać, że od roku 2008 utrzymuje się w gminie nadwyżka wymeldowań w stosunku do liczby zameldowań. Saldo migracji, w tym czasie, ani razu nie było dodatnie i w 2014 roku wynosiło -10.

Wykres 3 Migracje mieszkańców Gminy Gawłuszowice

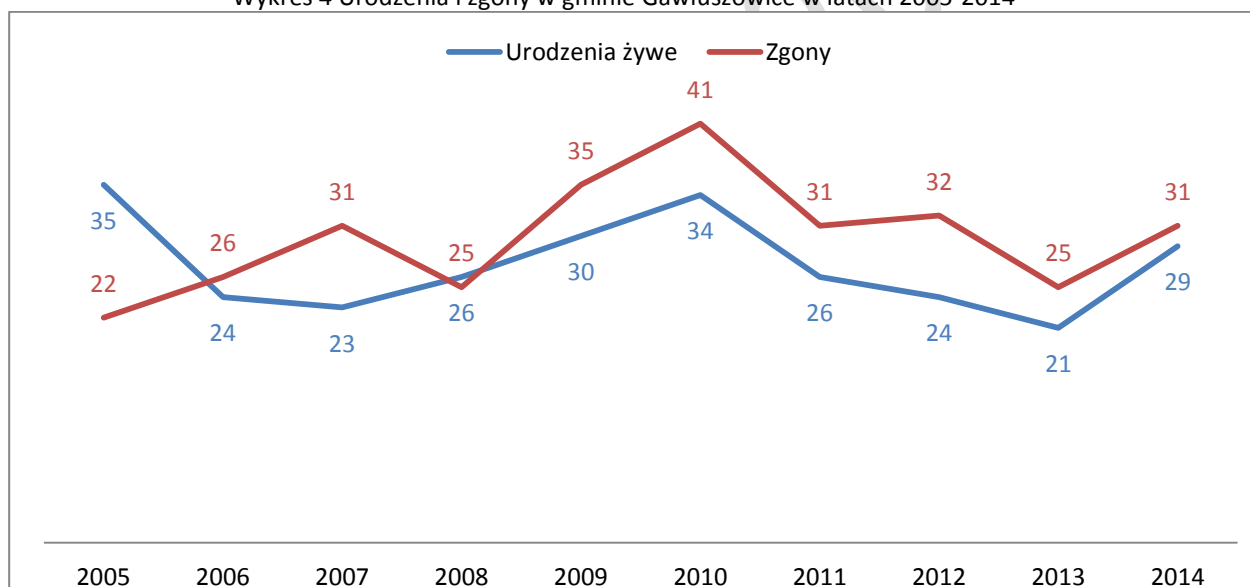
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prezentowane dane niestety nie oddają całego rozmiaru zjawiska, ponieważ dotyczą wyłącznie osób, które zgłosiły się do urzędu i dopełniły formalności związanych z procedurą – najpierw – wymeldowania się z dotychczasowego miejsca pobytu, a później – zameldowania w nowym. Stąd to zjawisko jest trudne do oszacowania.

Według Banku Danych Lokalnych w 2014 roku 8 osób wymeldowało się z gminy Gawłuszowice do miast. Taki stan rzeczy spowodowany może być dobrym połączeniem komunikacyjnym i bliskością dużych ośrodków miejskich (np. Mielec, Tarnobrzeg), będących miejscem zatrudnienia i nauki mieszkańców gminy. Odpływ ludności nastąpił również do innych miejscowości wiejskich (27 osób). W roku 2014 tylko jedna osoba wymeldowała się za granicę. Z kolei z kierunków zagranicznych nie odnotowano zameldowań. Z miast w tym czasie odnotowano 11 zameldowań na teren gminy, oraz 15 z innych obszarów wiejskich.

Struktura ludności według wieku jest bardzo nierównomierna z uwagi na kolejne niższe i wyższe demograficzne. W ostatnich latach można zauważyć, że liczba zgonów i urodzeń utrzymuje się na podobnym poziomie (z niewielkimi wahaniami). Odnotowana liczba urodzeń żywych na terenie Gminy w roku 2014 to 29, natomiast zgonów zanotowano 31.

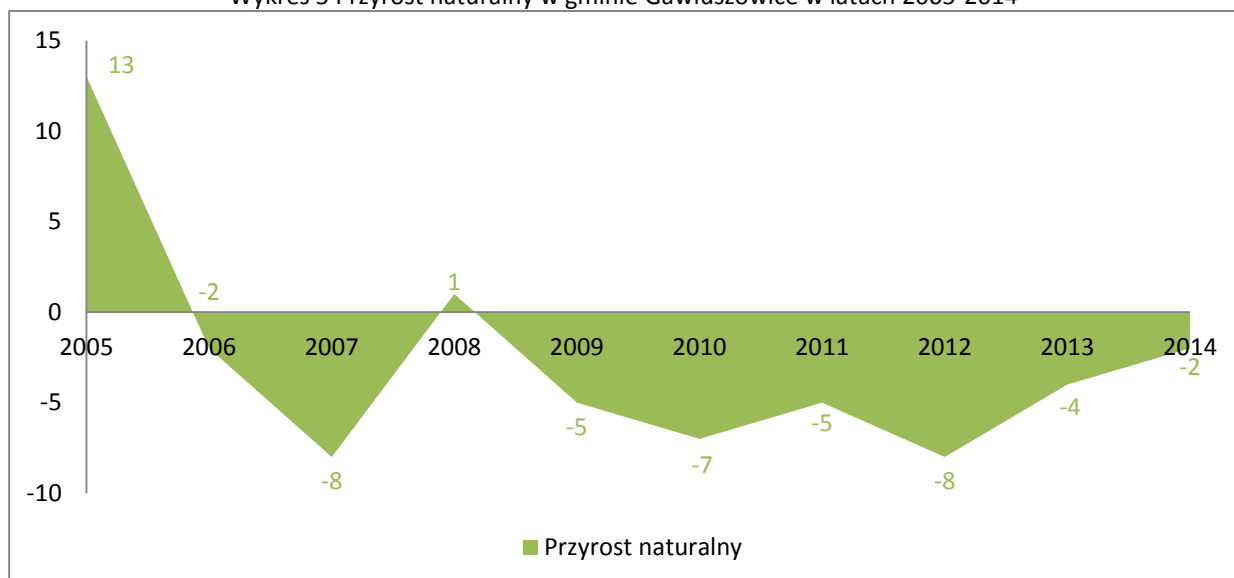
Wykres 4 Urodzenia i zgony w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przyrost naturalny w gminie Gawłuszowice w 2014 roku był ujemny i wynosił -2. Odwrotnie sytuacja wyglądała w całym powiecie mieleckim (+51) i województwie podkarpackim (+1.592). Z kolei w przyrost naturalny w kraju był ujemny (-1.370).

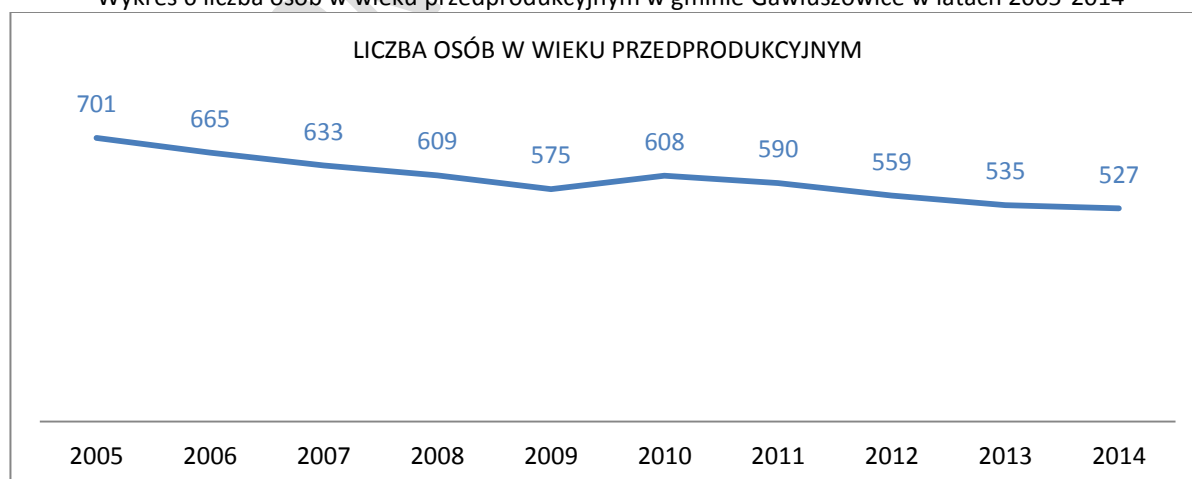
Wykres 5 Przyrost naturalny w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W ostatnich dziesięciu latach liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym nieprzerwanie maleje. Liczba osób w wieku produkcyjnym maleje nieustannie od 2010 roku. Z kolei liczba ludności w wieku poprodukcyjnym konsekwentnie wzrasta. Te informacje oraz fakt, że w przyszłości grupa osób w wieku poprodukcyjnym będzie licznie zasilana przez grono osób znajdujących się aktualnie w wieku produkcyjnym, świadczy o tym, że prognozy demograficzne dla Gminy Gawłuszowice wyglądają mało korzystnie. Jest to sytuacja identyczna z sytuacją kraju. Z pewnością powyższe tendencje będą wymagały przystosowania usług społecznych do potrzeb seniorów.

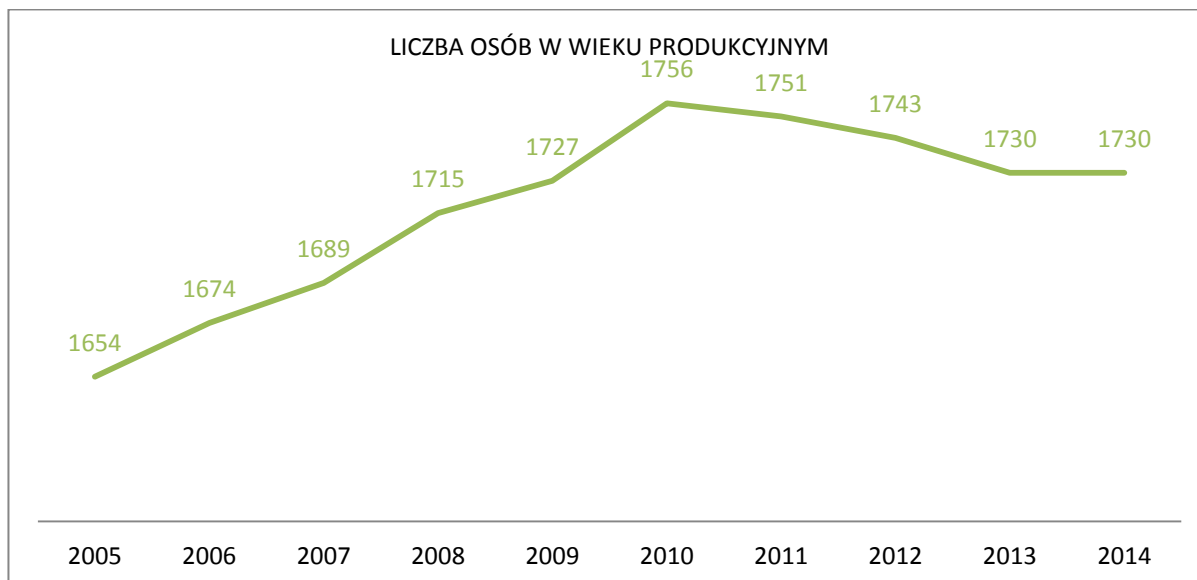
Wykres 6 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w gminie w wieku przedprodukcyjnym, w latach 2005-2014, spadła o 174 osoby czyli o prawie 25%.

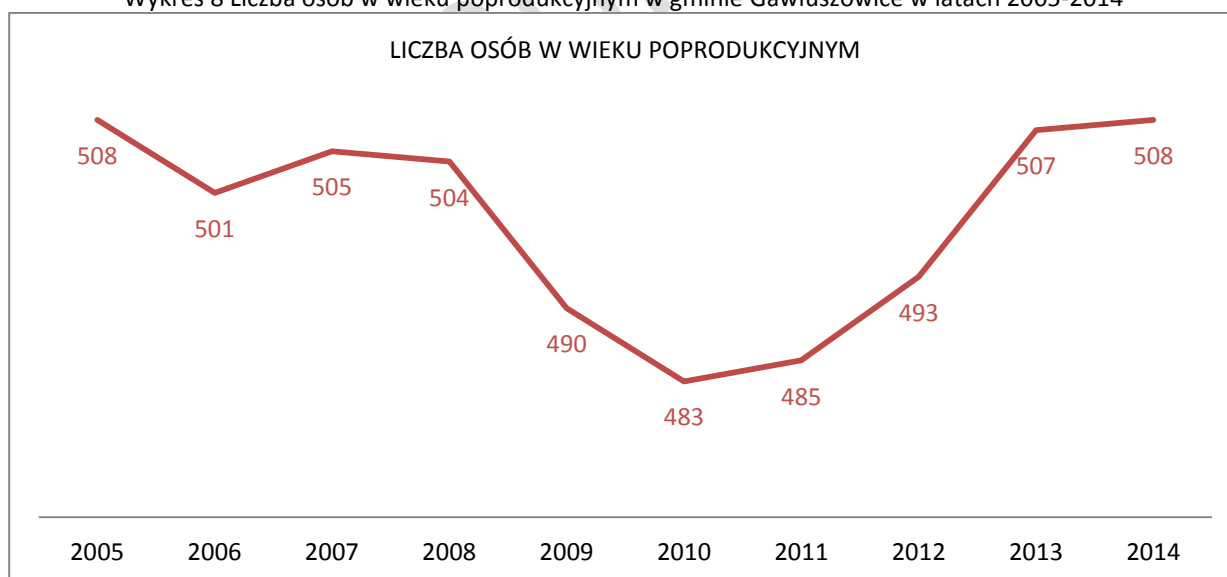
Wykres 7 liczba osób w wieku produkcyjnym w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Liczba ludności w wieku produkcyjnym do roku 2010 wzrastała – co było sytuacją bardzo pożądaną ekonomicznie. Niestety od tego czasu następuje systematyczny spadek liczby mieszkańców w tej grupie wiekowej. W tym okresie grupa ta zmalała o 26 osób (ponad 1,4%). Nie jest to oczywiście duży spadek, jednak założyć można, że w następnych latach będzie się zwiększał.

Wykres 8 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Jak widać na powyższym wykresie liczba osób w wieku poprodukcyjnym, zgodnie z krajowymi tendencjami, systematycznie rośnie. W ciągu ostatnich 5 lat grupa ta zwiększyła się o 25 osób. Oznacza to przyrost o ponad 5%.

Tabela 4 MĘŻCZYŹNI I KOBIETY W GMINIE GAWŁUSZOWICE W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W LATACH 2005-2014

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Mężczyźni w wieku przedprodukcyjnym	329	307	287	273	257	280	270	253	242	242
Kobiety w wieku przedprodukcyjnym	372	358	346	336	318	328	320	306	293	285
Mężczyźni w wieku produkcyjnym	902	921	926	944	945	963	964	967	962	956
Kobiety w wieku produkcyjnym	752	753	763	771	782	793	787	776	768	774
Mężczyźni w wieku poprodukcyjnym	195	184	176	170	156	150	151	157	165	168
Kobiety w wieku poprodukcyjnym	313	317	329	334	334	333	334	336	342	340

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wśród ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym przeważają kobiety (różnica odpowiednio 8,2% i 33,9%). Z kolei wśród osób w wieku produkcyjnym zdecydowany prym wiodą mężczyźni (ponad 10% różnicy).

Wszystkie powyższe ustalenia stanowią przesłankę do działań o charakterze prorodzinnym oraz do inwestycji w infrastrukturę oraz usługi przeznaczone dla osób w starszym wieku. Jest to również zapowiedź rozwoju rynku produktów i usług skierowanych do osób starszych, jako docelowej grupy konsumenckiej. W przyszłości należy spodziewać się również skutków finansowych wynikających z prognozowanych zmian liczby ludności.

Porównanie gminy na tle województwa, powiatu i sąsiednich gmin prezentuje tabela 6.

Tabela 5 GMINA GAWŁUSZOWICE NA TLE WOJEWÓDZTWA, POWIATU I SĄSIADUJĄCYCH Z NIĄ GMIN

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	2014			
	LICZBA MIESZKAŃCÓW	LUDNOŚĆ NA 1 km ²	SALDO MIGRACJI	PRZYRÓST NATURALNY
Województwo podkarpackie	2.129.187	113	-2.249	+1.592
Powiat mielecki	136.313	155	-138	+51
Gmina Gawłuszowice	2.765	81	-10	-2
Gmina Padew Narodowa	5.394	76	-15	-21
Gmina Tuszów Narodowy	8.063	90	+35	+12
Gmina Mielec	13.083	107	+65	+20
Gmina Borowa	5.636	102	-17	-13
Gmina Połaniec	11.968	160	-80	+65
Gmina Osiek	7.832	61	+15	-15

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Porównując saldo migracji w gminie Gawłuszowice i gminach z nią sąsiadujących można zauważyć, że w gminach Padew Narodowa, Borowa i Połaniec jest ono mniejsze. Sytuacja źle wygląda w całym powiecie mieleckim. Jest ona z pewnością niepokojąca. Najwyższe saldo

migracji notowane jest w gminie Mielec (+65). Dodatnim przyrostem naturalnym mogą pochwalić się gminy: Tuszów Narodowy, Mielec i Połaniec. W pozostałych gminach jest przyjmuje on wartości ujemne i jest zdecydowanie mniejszy niż w gminie Gawłuszowice. Z danych prezentowanych w tabeli można wywnioskować, że sytuacja demograficzna najlepiej prezentuje się w gminach Mielec i Tuszów Narodowy gdzie przyrost naturalny i saldo migracji są dodatnie.

2.2.2. RYNEK PRACY

2.2.2.1 BEZROBOCIE

Bezrobocie czyli zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i deklarujących chęć jej podjęcia nie znajduje faktycznego zatrudnienia z różnych powodów stale towarzyszy gospodarce rynkowej. Na koniec kwietnia 2016 roku w Gminie Gawłuszowice pozostawało zarejestrowanych 109 bezrobotnych. Wśród bezrobotnych większą liczebną grupą były kobiety. Należy dodać, że poziom bezrobocia odnotowany w statystykach instytucji rynku pracy może być różny od rzeczywistej liczby informującej o osobach pozostających bez pracy.

Tabela 6 STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE

BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI W GMINIE GAWŁUSZOWICE	LICZBA OSÓB		W TYM KOBIETY	
	31.12.2015 r.	30.04.2016 r.	31.12.2015 r.	30.04.2016 r.
OGÓŁEM	132	109	62	58
Z PRAWEM DO ZASIŁKU	19	13	10	12
BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH	34	26	17	15
BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO	24	19	11	10
OSOBY DO 30 ROKU ŻYCIA	60	51	33	32
OSOBY DO 25 ROKU ŻYCIA	35	32	20	21
DŁUGOTRWALE BEZROBOTNI	62	63	32	32
OSOBY POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA	26	21	7	7
OSOBY KORZYSTAJĄCE ZE ŚWIADCZEŃ POMOCY SPOŁECZNEJ	15	12	10	9
OSOBY POSIADAJĄCE CO NAJMNIJ JEDNO DZIECKO DO 6 ROKU ŻYCIA	29	23	17	15
OSOBY W OKRESIE DO 12 MIESIĘCY OD DNIA UKOŃCZENIA NAUKI	13	8	6	6
NIEPEŁNOSPRAWNI	6	9	3	6
CUDZOZIEMCY	0	0	0	0

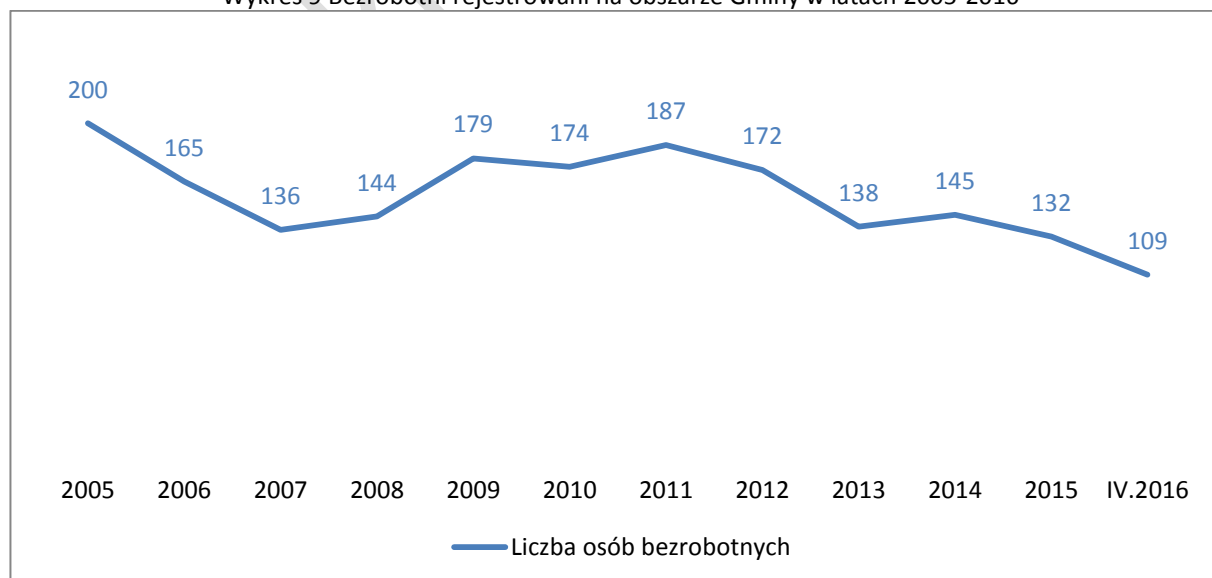
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu

Rok 2015 przyniósł poprawę sytuacji zarówno na krajowym, wojewódzkim, jak i lokalnym rynku pracy. Z analizy danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że zapoczątkowany

jesienią 2008 roku trend wzrostowy bezrobocia rejestrowanego zakończył się w roku 2013. Natomiast w dwóch ostatnich latach widoczny był już trend malejący. Stopa bezrobocia w kraju spadła z 13,4% (2013) do 9,8% (XII.2015), w województwie podkarpackim z 16,4% (2013) do 13,2% (XII.2015), a w powiecie mieleckim z 12,4% (2013) do 10,8% (XII.2015). Powyższa tendencja jest potwierdzeniem ogólnej poprawy koniunktury w Polsce, tj. wzrostu liczby pracujących, wzrostu PKB, a także efektem wprowadzonych zmian w zakresie aktywnej polityki rynku pracy. Ożywienie gospodarcze sprzyjało wzrostowi konsumpcji, a dobra pogoda jesienią – pracom budowlanym oraz drogowym. Przyczyną spadku bezrobocia były również czynniki demograficzne. Na rynek pracy weszły roczniki niżu demograficznego. Znalazło to odzwierciedlenie w rejestrowanym bezrobociu osób do 25 roku życia w powiecie mieleckim. Na rynku pracy duże znaczenie mają kwalifikacje zawodowe i wykształcenie przyszłych pracowników. Umiejętności zawodowe oraz czynniki osobowościowe są głównym kryterium stosowanym przy rekrutacji. Na terenie gminy Gawłuszowice największy odsetek osób bezrobotnych na koniec 2015 roku stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie zasadnicze zawodowe, gimnazjalne i niższe oraz policealne i średnie zawodowe. Najmniejszy odsetek osób bezrobotnych stanowili mieszkańcy posiadający wykształcenie wyższe oraz średnie ogólnokształcące.

Wykres 9 pokazuje, że liczba osób bezrobotnych w ostatnim czasie systematycznie maleje

Wykres 9 Bezrobotni rejestrowani na obszarze Gminy w latach 2005-2016

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Stopa bezrobocia w powiecie mieleckim w latach 2013-2015, w stosunku do stopy bezrobocia rejestrowanej w kraju i w województwie była niższa. Należy zwrócić uwagę na to, że tendencja

spadkowa jest stała i stabilna, co pozytywnie rokuje. Na 30 kwietnia 2016 roku stopa bezrobocia rejestrowanego w powiecie mieleckim wynosiła 9,9%.

Tabela 7 STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE, WOJEWÓDZTWIE I KRAJU W LATACH 2013-III.2016

ROK	STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE MIELECKIM	STOPA BEZROBOCIA W WOJEWÓDZTWIE PODKARPACKIM	STOPA BEZROBOCIA W POLSCE
III.2016	9,9%	13,3%	10,0%
2015	10,8%	13,2%	9,8%
2014	11,4%	14,8%	11,5%
2013	12,4%	16,4%	13,4%

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Powiatowy Urząd Pracy w Mielcu

W powiecie mieleckim, w kwietniu 2016 roku, największą liczbę bezrobotnych osób zarejestrowano w Mielcu (2.654 osoby), a najmniejszą w gminie Gawłuszowice (109 osób).

2.2.3. UCZESTNICTWO W KULTURZE

Poniżej przedstawiony jest plan ważniejszych imprez kulturalnych i sportowych organizowanych na terenie Gminy Gawłuszowice.

Tabela 8 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE

PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH	
LUTY	<ul style="list-style-type: none"> Dzień Seniora
KWIECIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> Święto Szkoły
CZERWIEC	<ul style="list-style-type: none"> Dni Gminy
SIERPIEŃ	<ul style="list-style-type: none"> Dożynki Gminne
LISTOPAD	<ul style="list-style-type: none"> Dzień Niepodległości

Źródło: Urząd Gminy w Gawłuszowicach

2.2.4. MIESZKALNICTWO

Zasoby mieszkaniowe to ogół mieszkań zamieszkanym i niezamieszkanym znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieszkalnych. Do zasobów mieszkaniowych nie zalicza się obiektów zbiorowego zamieszkania (tj. hoteli pracowniczych, domów studenckich, burs i internatów, domów pomocy społecznej), pomieszczeń prowizorycznych oraz obiektów ruchomych (tzn. barakowozów, wagonów kolejowych, barek i statków).

Na terenie Gminy znajdują się 723 mieszkania, które składają się na około 750 budynków mieszkalnych. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w 2014 roku wynosiła 92,4 m². W 2015 roku oddano do użytku 13 nowych mieszkań.

Tabela 9 STRUKTURA MIESZKAŃ W GMINIE GAWŁUSZOWICE W LATACH 2011-2014

	2011	2012	2013	2014
Liczba mieszkań	713	716	719	723
Liczba izb	2.900	2.917	2.934	2.960
Powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	65.764	66.038	66.329	66.824
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania [m ²]	92,2	92,2	92,3	92,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę [m ²]	23,3	23,6	23,9	24,2

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Sytuacja mieszkaniowa gminy Gawłuszowice na tle gmin sąsiadujących ukazuje poniższa tabela.

Tabela 10 MIESZKALNICTWO W GMINIE GAWŁUSZOWICE I GMINACH SĄSIADUJĄCYCH W 2014 ROKU

	GMINA GAWŁUSZOWICE	GMINA PADEW NARODOWA	GMINA TUSZÓW NARODOWY	GMINA MIELEC	GMINA BOROWA	GMINA POŁANIEC	GMINA OSIEK
Liczba mieszkań	723	1.485	2.172	3.461	1.460	3.848	2.156
Liczba budynków mieszkalnych	750	1.486	2.152	3.360	1.445	2.104	2.181
Prz. pow. użytkowa mieszkania na 1 osobę	24,2	26,1	23,1	23,6	24,3	26,4	23,8
Mieszkania oddane do użytku (2015)	13	13	33	53	11	32	17

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z powyższych danych można wywnioskować, że przeciętny metraż mieszkania przypadający na jedną osobę najmniej korzystnie wygląda w gminie Tuszów Narodowy, a zdecydowanie najlepiej w gminie Połaniec. W gminie Mielec oddano, w 2014 roku, najwięcej mieszkań do użytku – 53.

2.3. SFERA GOSPODARCZA

2.3.1. ROLNICTWO

Gmina Gawłuszowice jest gminą wiejską, co oznacza iż rolnictwo odgrywa znaczącą rolę w gospodarce. Bardzo dobre warunki dla rozwoju rolnictwa w gminie wynikają z wysokiej jakości gruntów. Całkowita powierzchnia Gminy Gawłuszowice wynosi 34 km². Według stanu na rok 2014 (GUS) całkowita powierzchnia użytków rolnych wynosi 2.731 ha co stanowi 80,3%

powierzchni gminy. Największy udział w powierzchni użytków rolnych stanowią grunty orne (82,6%), 8,5% pastwiska i 2,0% łąki. Na terenie gminy dominuje gospodarka indywidualna, w jej władaniu jest właściwie całość upraw rolnych.

Według Powszechnego Spisu Rolnego z 2010 roku na obszarze gminy znajdują się 584 gospodarstwa rolne, z których 572 prowadzi działalność rolniczą. Średnia powierzchnia gospodarstwa rolnego wynosi 4,34 ha. Gospodarstwa o areale do 10 ha stanowią prawie 96% ogólnej ilości gospodarstw. Świadczy to o dużym rozdrobnieniu gospodarstw rolnych.

Tabela 11 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE

DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
2.536,47 ha	74,99 ha	1.023,70 ha	95,43 ha	485,35 ha

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Rolnictwo jest głównym źródłem utrzymania większości mieszkańców terenów wiejskich. Należy zauważyć, że walory przyrodnicze obszarów wiejskich tworzą doskonałe warunki dla rozwoju rolnictwa ekologicznego w związku z coraz większym zainteresowaniem i zapotrzebowaniem na żywność ekologiczną. Rolnictwo ekologiczne jest ważnym czynnikiem zwiększającym zatrudnienie na wsi, dostarcza nowych miejsc pracy oraz daje rolnikom dodatkowe źródło dochodu.

Tabela 12 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE

DZIAŁKI		GOSPODARSTWA ROLNE		
OGÓŁEM	DO 1 ha WŁĄCZNIE	1-5 ha	5-10 ha	POWYŻEJ 10 ha
584	108	318	131	27

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Strukturę najważniejszych upraw przedstawia tabela 16. Gleby gminy, które charakteryzują się przeciętną kulturą rolną, mogą być wykorzystywane zarówno do produkcji roślinnej, jak i hodowli. W produkcji roślinnej dominuje przede wszystkim uprawa zbóż.

Tabela 13 STRUKTURA PRODUKCJI ROLNEJ

RODZAJ UPRAW	POWIERZCHNIA UPRAW [ha]
Ogółem	1.670,74
Zboża ogółem	1.485,68
Kukurydza na ziarno	9,40
Ziemniaki	69,10
Buraki cukrowe	30,46
Strączkowe jadalne na ziarno razem	1,44
Warzywa gruntowe	1,89

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Część uzyskiwanych plonów jest wykorzystywana jako pasze. Także produkcja zwierzęca ma bezpośredni wpływ na rodzaj upraw (oprócz jakości gleb). Dominującym kierunkiem produkcji zwierzęcej na terenie gminy jest hodowla drobiu i bydła.

Tabela 14 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

ZWIERZĘTA GOSPODARSKIE	LICZBA [szt.]
Bydło ogółem	450
Trzoda chlewna ogółem	5.333
Konie	39
Drób ogółem	54.262

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Ogólna ilość stosowanych nawozów mineralnych w Gminie Gawłuszowice jest niższa niż średnio w kraju i powiecie mieleckim ale wyższa niż w województwie podkarpackim. Jeżeli chodzi o nawozy wapniowe w gminie zużywa się ich średnio mniej niż w kraju, województwie i powiecie.

Tabela 15 ZUŻYCIENAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010

JEDNOSTKA TERYTORIALNA	ZUŻYCIENAWOZÓW NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH [kg/ha]	
	MINERALNE	WAPNIOWE
POLSKA	114,6	38,2
WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE	58,0	14,8
POWIAT MIELECKI	83,9	9,5
GMINA GAWŁUSZOWICE	81,2	3,8

Źródło: Bank Danych Lokalnych (Powszechny Spis Rolny 2010)

Największy udział powierzchni gospodarstw rolnych w stosunku do powierzchni porównywanych gmin ma miejsce w gminach: Mielec, Gawłuszowice i Padew Narodowa, wynosi on odpowiednio 80,01%, 74,58% i 66,79%.

Tabela 16 GOSPODARSTWA ROLNE W GMINIE GAWŁUSZOWICE I W GMINACH SĄSIEDNICH (2010)

	GMINA GAWŁUSZOWICE	GMINA PADEW NARODOWA	GMINA TUSZÓW NARODOWY	GMINA MIELEC	GMINA BOROWA	GMINA POŁANIEC	GMINA OSIEK
Powierzchnia gminy [ha]	3.401	7.125	8.924	12.272	5.531	7.501	12.930
Powierzchnia gospodarstw rolnych [ha]	2.536,47	4.819,45	4.234,05	6.232,78	4.425,41	4.249,46	6.507,75
Stosunek powierzchni gospodarstw rolnych do powierzchni gminy	74,58%	66,79%	47,45%	50,78%	80,01%	56,65%	50,33%

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.3.2. PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

W Gminie Gawłuszowice liczba funkcjonujących podmiotów gospodarczych, na przestrzeni ostatnich lat, powoli wzrasta i w 2015 roku wynosiła 146. Działają one głównie w takich sekcjach, jak: handel i usługi w zakresie napraw (38), przetwórstwo przemysłowe (20), budownictwo (16), transport i gospodarka magazynowa (15) oraz pozostała działalność usługowa (14).

Tabela 17 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W LATACH 2010-2015

ROK	LICZBA PODMIOTÓW GOSPODARCZYCH		
	OGÓŁEM	W SEKTORZE PUBLICZNYM	W SEKTORZE PRYWATNYM
2015	146	7	139
2014	141	7	134
2013	142	7	135
2012	137	7	130
2011	132	7	125
2010	139	7	132

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Szczegółowe dane przedstawia tabela 18.

Tabela 18 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE GAWŁUSZOWICE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2014 I 2015 ROKU

	2014		2015	
	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY	SEKTOR PUBLICZNY	SEKTOR PRYWATNY
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (A)	0	3	0	3
Górnictwo i wydobywanie(B)	0	0	0	0
Przetwórstwo przemysłowe (C)	0	18	0	20
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (D)	0	0	0	0
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją (E)	0	0	0	0
Budownictwo (F)	0	16	0	16
Handel hurtowy i detaliczny: naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (G)	0	39	0	38
Transport i gospodarka magazynowa (H)	0	14	0	15
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi (I)	0	3	0	3
Informacja i komunikacja (J)	0	3	0	3
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa (K)	0	5	0	6
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości (L)	0	0	0	0

Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (M)	0	7	0	7
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (N)	0	1	0	1
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne (O)	2	7	2	7
Edukacja (P)	3	1	3	1
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna (Q)	1	1	1	2
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją (R)	1	2	1	3
Pozostała działalność usługowa i gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby (S,T)	0	14	0	14

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Do najważniejszych podmiotów gospodarczych w gminie należą:

- „Agro-Bis” Handel Hurtowy i Detaliczny Artykułami Przemysłowymi i Motoryzacyjnymi, J. Barszcz w Młodochowie,
- PPUH „ANDREX” w Brzyściu,
-
- **Do uzupełnienia**

Najwięcej podmiotów gospodarczych wśród gmin sąsiadujących z gminą Gawłuszowice znajduje się w gminie Mielec (945), a najmniej w gminie Padew Narodowa (259).

Tabela 19 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE GAWŁUSZOWICE I GMINACH SĄSIEDNICH (2015 ROK)

	GMINA GAWŁUSZOWICE	GMINA PADEW NARODOWA	GMINA TUSZÓW NARODOWY	GMINA MIELEC	GMINA BOROWA	GMINA POŁANIEC	GMINA OSIEK
Liczba podmiotów gospodarki narodowej	146	259	481	945	336	776	396
W sektorze publicznym	7	9	17	20	11	27	18
W sektorze prywatnym	139	250	464	925	325	749	378

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.4. INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

2.4.1. KOMUNIKACJA

Układ komunikacyjny gminy Gawłuszowice tworzą:

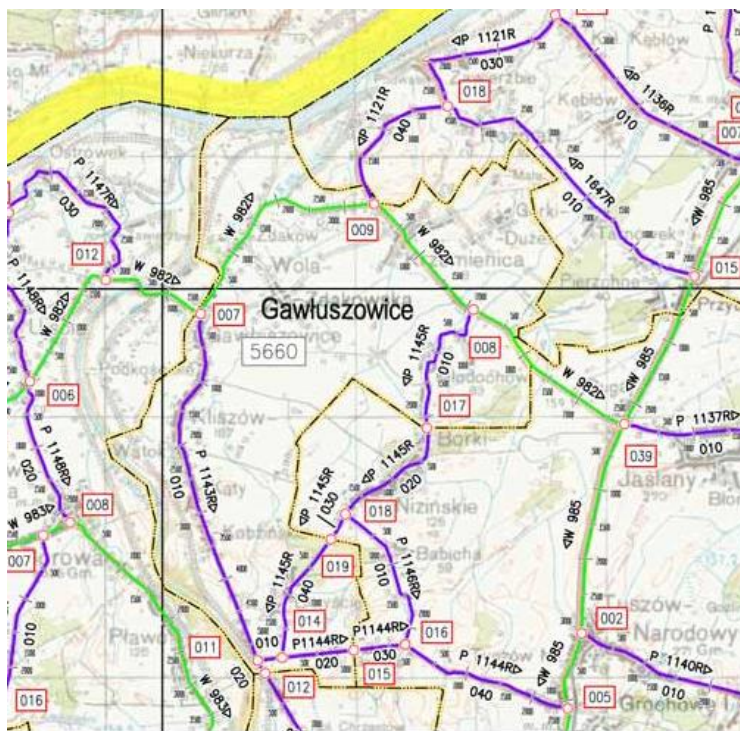
- Droga wojewódzka nr 982 Szczucin-Jaślany, odcinek o długości 7,4 km,
- Drogi powiatowe⁹:
 - Nr 1143R Gawłuszowice-Chrzastów-Mielec o długości 5,487 km,
 - Nr 1144R Brzyście-Tuszów Mały o długości 1,400 km,
 - Nr 1145R Młodochów-Brzyście o długości 2,260 km i 1,875 km,
 - Nr 1147R Gliny Wielkie-Gawłuszowice o długości 3,339 km,
 - Nr 1148R Gliny Małe-Borowa o długości 0,120 km.

Łączna długość dróg powiatowych w gminie wynosi 14,481 km w tym 13,422 o nawierzchni bitumicznej, 0,309 o nawierzchni tłuczniowej i 0,720 km o nawierzchni gruntowej,

- Drogi gminne:
 - 103351R Wola Zdakowska-Młodochów o długości 3,5 km,
 - 103355R Ostrówek-Kolonia o długości 1,3 km,
 - 103354R Gawłuszowice-Krzemienica o długości 3,2 km,
 - 103352R Krzemienica-Górki o długości 2,6 km,
 - 103356R Krzemienica-Ciejka o długości 1,1 km,
 - 103353R Gawłuszowice-Kiszów Kolonia o długości 3,5 km,

Łączna długość dróg gminnych wynosi 15,2 km.

⁹ Źródło: http://pzd.mielec.pl/files/wykaz_drog_powiatowych.pdf

Rysunek 8 Sieć dróg w gminie Gawłuszowice (źródło: <http://pzd.mielec.pl>)

Na terenie Gminy Gawłuszowice nie funkcjonuje systemowa komunikacja publiczna. Transport pasażerski obsługiwany jest przez prywatnych przewoźników i połączenia PKS.

Przez gminę nie przebiega żadna linia kolejowa.

2.4.2. INFRASTRUKTURA WODNO-KANALIZACYJNA

2.4.2.1 SIĘĆ WODOCIĄGOWA

Długość czynnej sieci wodociągowej w Gminie w 2014 roku wynosiła prawie 57 km bez przyłączy. Liczba przyłączy wynosiła 691 sztuk. Pobór wody przez gospodarstwa domowe w 2014 roku kształtował się na poziomie 75,9 dam³. **Woda dostarczana mieszkańcom do spożycia spełnia wszelkie wymogi sanitarne i ogólnie oceniana jest, jako dobra.** Prawie 93% stałych mieszkańców korzysta z sieci wodociągowej.

Tabela 20 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄGOWEJ W GMINIE GAWŁUSZOWICE

	2010	2011	2012	2013	2014
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	56,9	56,9	56,9	56,9	56,9
Ilość przyłączy prowadząca do budynków mieszkalnych [szt.]	578	578	651	651	691
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	69,2	70,0	75,2	71,9	75,9
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej	2.462	2.444	2.455	2.435	2.569
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca [m ³]	24,2	24,7	26,7	25,7	27,4

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Głównym źródłem zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy Gawłuszowice jest ujęcie wody podziemnej w Woli Zdakowskiej, które składa się z dwóch studni głębinowych o wydajności 28,6 m³/h i 21,2 m³/h. Pobór wody wynosi maksymalnie Q_{max.h}=800 m³/d. Woda uzdatniana jest w stacji uzdatniania wody w Woli Zdakowskiej. W miejscowości Ostrówek i części Gawłuszowic (położonej po lewej stronie Wisłoki) woda dostarczana jest z gminy Borowa, a w Brzyściu część gospodarstwa zaopatrywana jest w wodę z wodociągu gminy Mielec.

Średnie roczne zużycie wody na jednego mieszkańca w 2014 roku wynosiło 27,4 m³ i jest to mniej niż średnio w Polsce (31,1 m³) i powiecie (29,7 m³) ale więcej niż w województwie (22,3 m³). Na przestrzeni ostatnich lat wartość ta rośnie.

2.4.2.2 SANITACJA

Na terenie gminy Gawłuszowice brak jest zbiorowego systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków komunalnych. Ścieki gromadzone są w zbiornikach bezodpływowych (szamba) lub zrzucane bezpośrednio do rowów melioracyjnych. Zakłady użyteczności publicznej (szkoła, urząd gminy, ośrodek zdrowia, apteka) w Gawłuszowicach odprowadzają ścieki do oczyszczalni typu BIOPAN, które po oczyszczeniu trafiają do rowu melioracyjnego. Jest to oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z osadem czynnym o przepustowości 10,2 m³/d. Sieć kanalizacji sanitarnej pomiędzy budynkami użyteczności publicznej wynosi niecałe 200 metrów.

Tabela 21 LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I OCZYSZCZALNI PRZYDOMOWYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE

ROK	ZBIORNIKI BEZODPŁYWOWE	OCZYSZCZALNIE PRZYDOMOWE
2014	650	3
2013	650	3
2012	650	3
2011	650	3
2010	650	3

Źródło: Bank Danych Lokalnych

2.4.3. GOSPODARKA ODPADAMI

W związku z nowelizacją ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, na terenie całej Polski, od dnia 1 lipca 2013 r., obowiązują nowe zasady odbioru odpadów. Zgodnie z przepisami znowelizowanej ustawy gmina została zobowiązana do objęcia nowym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi wszystkich właścicieli nieruchomości zamieszkałych

i opcjonalnie nieruchomości niezamieszkałych. Wybór przedsiębiorcy odbierającego odpady komunalne dokonywany jest w drodze przetargu.

W myśl ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, obowiązany jest do przekazywania zmieszanych odpadów komunalnych oraz odpadów zielonych bezpośrednio do regionalnej instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych.

Na terenie gminy Gawłuszowice nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartą umową przekazywane są do Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK). Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego gmina Gawłuszowice należy do Regionu Zachodniego Województwa Podkarpackiego. Instalacją RIPOK dla gminy jest Zakład Zagospodarowania Odpadów w Kozodrzy. W 2015 i 2016 roku odbiorem, transportem i zagospodarowaniem odpadów komunalnych z terenu gminy Gawłuszowice zajmuje się Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Mielcu. Ilość odpadów wytworzonych i odebranych z terenu gminy w 2015 roku:

- Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – 242,7 Mg,
- Opakowania z tworzyw sztucznych – 52,9 Mg,
- Opakowania ze szkła – 69,5 Mg,
- Opakowania z papieru i tektury – 6,3 Mg,
- Odpady wielkogabarytowe – 17,1 Mg,
- Urządzenia zawierające freony – 0,2 Mg,
- Zużyte opony – 13,0 Mg,
- Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny – 1,5 Mg,
- Odpady z betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów – 0,8 Mg.

łącznie odebrano z terenu gminy 404, Mg odpadów.

Osiągnięte przez gminę poziomy w 2014 roku wynoszą:

- Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji do składowania – 0%,
- Poziom recyklingu, przygotowania ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła – 92,9%,

- Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych – 100%.

Na terenie gminy nie funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych. Uruchomienie PSZOK-u jest priorytetową inwestycją gminy.

2.4.4. INFRASTRUKTURA ELEKTROENERGETYCZNA I GAZOWA

2.4.4.1 SIEĆ ELEKTROENERGETYCZNA

Gmina Gawłuszowice znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie Elektrowni Połaniec. W związku z tym, teren gminy przecinają trasy linii najwyższych napięć, wyprowadzonych z elektrowni w kierunku południowym. Są to linie:

- 400 kV Połaniec – Tarnów
- 400 kV Połaniec i Widełka
- 220 kV Połaniec – Chmielów
- 110 kV Chmielów – Mielec

Bliskie sąsiedztwa źródła energii elektrycznej o znaczeniu regionalnym i wyprowadzony z niego system powiązań najwyższych napięć, powoduje ograniczenia w zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Nie ma to natomiast bezpośredniego wpływu na zabezpieczenie potrzeb energetycznych odbiorców gminy. Odbiorcy energii elektrycznej w gminie zasilani są poprzez system stacji transformatorowych średniego na niskie napięcie i linii napowietrznych 15kV, stanowiących rozgałęzienia dwóch linii magistralnych:

- Mielec – Borowa – Gawłuszowice
- Mielec – Tuszów Narodowy – Padew Narodowa.

Infrastruktura przesyłowa i dystrybucyjna pozwala na dotrzymanie norm niezawodności zasilania, jakości dostarczanej energii elektrycznej oraz ciągłości zasilania.

2.4.4.2 SIEĆ GAZOWA

Na terenie gminy Gawłuszowice nie ma systemu dystrybucji gazu przewodowego. We wsi Brzyście jest podpięte do gazociągu z gminy Mielec 10 gospodarstw. W planach na przyszłość jest ujęta gazyfikacja całej gminy. Gospodarstwa wykorzystują butle z gazem propan-butan.

2.4.5. INFRASTRUKTURA TELEKOMUNIKACYJNA

Gmina Gawłuszowice należy do gmin o dobrze rozwiniętej sieci telefonicznej. W dziedzinie telefonii komórkowej dostępne są usługi głównych operatorów rynku (Orange, Play, Plus, T-Mobile).

Sprawnie funkcjonujące połączenia telefoniczne i ich powszechna dostępność są znaczącymi czynnikami rozwoju gospodarczego i cywilizacyjnego. Są czynnikiem stymulującym gminną ofertę inwestycyjną, jak również podnoszą poziom standardu życia mieszkańców.

2.4.6. CIEPŁOWNICTWO

Na terenie gminy nie ma zorganizowanego systemu zaopatrzenia w ciepło. Źródła ciepła stanowią kotłownie lokalne umiejscowione głównie w obiektach użyteczności publicznej oraz indywidualne źródła ciepła w domach mieszkalnych. Kotłownie lokalne opalane są różnymi rodzajami paliw – głównie węglem i koksem.

2.5. INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

2.5.1. EDUKACJA

Gmina jako jednostka samorządu terytorialnego odpowiada za utrzymanie i rozwój bazy materialnej szkół i placówek oświatowych. Odpowiedzialność ta dotyczy wymiaru ekonomicznego oraz rozciąga się również na sferę zobowiązań wobec społeczności Gminy w zakresie tworzenia systemu edukacyjnego, który młodzieży stworzy szanse osobistego rozwoju, a środowisku zapewni cywilizacyjny awans. Gmina Gawłuszowice dąży do tworzenia takich warunków funkcjonowania szkół i placówek oświatowo-wychowawczych, które zapewniają powszechność, celowość oraz wysoką jakość systemu edukacyjnego. Aktualnie funkcjonująca sieć szkół i przedszkoli zapewnia optymalne warunki do realizacji zadań oświatowych w Gminie. Obiekty oświatowe, ich wyposażenie (pracownie komputerowe, sale gimnastyczne), a także odpowiednie kwalifikacje nauczycieli są przedmiotem dokładnej analizy władz Gminy. Wyraźnie widać także podejmowane działania wychowawcze, ukierunkowane na kształtowanie pożądaných społecznie postaw i właściwy rozwój osobowości młodego pokolenia. Strategia rozwoju systemu edukacji oparta została na próbie budowania ładu w środowisku lokalnym poprzez dialog rodziców, nauczycieli i władz Gminy, podejmowanie prawidłowych decyzji dotyczących bazy materialnej, służącej kształceniu, opiece i wychowaniu oraz racjonalnego wykorzystania środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Gminy:

- Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Gawłuszowicach:
 - Szkoła Podstawowa im. Władysława Jasińskiego w Gawłuszowicach,
 - Gimnazjum w Gawłuszowicach,

Tabela 22 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE GAWŁUSZOWICE W LATACH 2008-2015

	2007/ 2008	2008/ 2009	2009/ 2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013	2013/ 2014	2014/ 2015
SZKOŁA PODSTAWOWA	168	169	163	157	156	154	140	140
GIMNAZJUM	115	94	97	93	94	92	94	89
SUMA	283	263	260	250	250	246	234	229

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Prognozy demograficzne wskazują na ogólną tendencję zmniejszania się liczby uczniów w gimnazjach i szkołach podstawowych. Trend ten ma charakter stały, zgodny z ogólnymi trendami demograficznymi w Polsce.

Rysunek 9 Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Gawłuszowicach (źródło: <http://www.gawluszowice.pl/nasza-gmina/oswiata>)

2.5.2. KULTURA I SPORT

Poprzez korzystanie z materiałów Gminnej Biblioteki Publicznej w Gawłuszowicach i jej filii w Krzemienicy przejawia się aktywność mieszkańców gminy.

Tabela 23 BIBLIOTEKA W GMINIE GAWŁUSZOWICE

	2010	2011	2012	2013	2014
Biblioteki i filie	2	2	2	2	2
Pracownicy	3	2	2	2	2
Księgozbiór	20.628	18.006	18.033	18.484	19.030
Czytelnicy w ciągu roku	409	418	411	413	420
Wypożyczenia księgozbioru na zewnątrz	9.335	8.992	8.672	8.104	8.815

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W gminie prężnie działają Koła Gospodyń Wiejskich (np. w Kliszowie). Funkcjonuje tu także:

- Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Gawłuszowickiej,
- Zespół Tańca Kliszowiaczy (tańczą tam dzieci i młodzież z terenu całej Gminy),
- Stowarzyszenie „Przyjazna Krzemienica”,
- Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich w Kliszowie,
- Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży – działa przy kościele pod wezwaniem św. Wojciecha.

Sport stanowi jeden z kluczowych elementów życia społecznego. Promuje odpowiednie zachowania, kształtuje charakter i tożsamość, poprawia ogólną kondycję ciała oraz uczy szacunku dla innych, przestrzegania określonych zasad, pielęgnuje poczucie solidarności i umiejętność współpracy. Wartości edukacyjne sportu przejawiają się w niewymuszony, naturalny sposób, przybierając postać zabawy. Regularne uprawianie sportu jest sposobem zapobiegania anomalii społecznym takim jak przemoc, przestępczość i narkomania. Poprzez wyraźne oddziaływanie sportu na stosunki międzyludzkie uznaje się, że jego wpływ na życie człowieka wykracza daleko ponad zajęcia czysto sportowe. Wszelkie obiekty sportowe służą jako miejsca spotkań, które integrują ludzi przez co zarazem wzmacniają więzi społeczne. Wychowanie fizyczne oraz promowanie sportu powinno podlegać nieustannemu rozwojowi na wszystkich etapach edukacji, w formach atrakcyjnych dla wszystkich grup wiekowych lokalnego społeczeństwa.

Na terenie gminy działają dwa kluby sportowych. Są to:

- Uczniowski Klub Sportowy,
- Klub Sportowy „ANDREX”.

W Brzyściu znajduje się ośrodek jazdy konnej.

2.5.3. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

2.5.3.1 OCHRONA ZDROWIA

W gminie Gawłuszowice znajduje się jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej, w którym zatrudnionych jest dwóch lekarzy tj. internista i pediatra oraz trzy pielęgniarki. W Borowej istnieje zakład rehabilitacyjny dla rolników, który od stycznia 2005 roku otworzył swoją filię w Krzemienicy w budynku po zlikwidowanej szkole. W budynku ośrodka zdrowia znajduje się również Gabinet Stomatologiczny.

Dostęp do lekarzy specjalistów zapewnia Szpital Powiatowy im. Edmunda Biernackiego w Mielcu.

2.5.3.2 POMOC SPOŁECZNA

Pomoc społeczna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Wspiera ich w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Zadaniem pomocy społecznej jest także zapobieganie trudnym sytuacjom życiowym poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

W ramach instytucji samorządowych zajmujących się problematyką społeczną działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gawłuszowicach. Ośrodek realizuje zadania wynikające z ustawy o pomocy społecznej i świadczeń rodzinnych, m.in. koordynuje rozwiązanie problemów społecznych na terenie gminy. Oferta GOPS skierowana jest do mieszkańców, którzy znajdują się w trudnej sytuacji materialno-bytowej i zdrowotnej. W wykonywaniu zadań Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej współdziała z różnymi podmiotami, m.in. z organami wykonawczymi gminy i sołectw, innymi jednostkami organizacyjnymi gminy, służbą zdrowia, policją, sądami, prokuraturą, kuratorami sądowymi, społecznymi, stowarzyszeniami i fundacjami znajdującymi się na terenie gminy oraz instytucjami zajmującymi się pomocą społeczną.

Tabela 24 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ

ROK	LICZBA GOSPODARSTW DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	OSOBY W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ
2014	112	327
2013	104	347
2012	114	380
2011	120	408
2010	122	450

Źródło: Bank danych lokalnych

W miejscowości Brzyście został utworzony prywatny Ośrodek Terapii Uzależnień „Bereźnica”. Ośrodek oferuje terapię grupową, tworzenie osobistych programów terapii, meetingi AA. Ponadto konsultacje indywidualne i opiekę lekarską.

Gospodarstwom domowym, które ze względu na swoją trudną sytuację ekonomiczną nie są w stanie pokrywać całości kosztów związanych z utrzymaniem mieszkania, wypłacane są dodatki mieszkaniowe. Jest to forma pomocy świadczona przez Gminę, a realizowana przez Urząd Gminy w Gawłuszowicach. W latach 2011-2015 najczęściej udzielanymi mieszkańcom Gminy formami wsparcia były pomoc finansowa i rzeczowa, głównie w postaci zasiłków celowych i w naturze, zasiłków stałych, okresowych oraz posiłków.

2.5.4. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty, w tym również zadania z zakresu porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, reguluje ustawa o samorządzie gminnym, która traktuje powyższe jako zadania własne Gminy.

Do zapewnienia bezpieczeństwa publicznego zobowiązane są wszystkie organy władzy i administracji państwowej, szczególnie instytucje wyspecjalizowane w zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, jak np. Policja, Straż miejska, Państwowa Straż Pożarna, które w realizacji swoich zadań wspierane są przez jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych.

Swoją wkład w poprawę efektywności działania ww. służb mają władze Gminy, które wspierają jednostki OSP:

- OSP Gawłuszowice,
- OSP Krzemienica,
- OSP Wola Zdakowska,
- OSP Kliszów,

- OSP Brzyście,
- OSP Molochów,
- OSP Ostrówek.

Celem zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o ochronie przeciwpożarowej co roku w budżecie Gminy zapewnia się środki finansowe z przeznaczeniem na utrzymanie jednostek OSP i utrzymanie ich gotowości bojowej, zakupy sprzętu przeciwpożarowego, wyszkolenie i prowadzenie remontów baz lokalowych. Jednostki należące do Krajowego Systemu Ratownictwa Gaśniczego dotowane są dodatkowo z budżetu państwa.

Posterunek policji znajduje się w Tuszowie Narodowym. Obsługuje on gminy Tuszów Narodowy, Padew Narodowy i Gawłuszowice.

W 2015 roku na terenie powiatu mieleckiego, **wykryto 1.872 przestępstwa o różnym charakterze**. Wskaźnik wykrywalności sprawców wynosi 76,1%.

Tabela 25 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIELECKIEGO

	2014	2015
Przestępstwa ogółem	1.898	1.872
Przestępstwa o charakterze kryminalnym	1.317	1.096
Przestępstwa o charakterze gospodarczym	222	385
Przestępstwa drogowe	276	250
Przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu	43	40
Przestępstwa przeciwko mieniu	280	835
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw	73,0	76,1

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W 2015 roku na terenie powiatu mieleckiego odnotowano 51 wypadków drogowych, w których śmierć poniosło 8 osób, a 48 osób doznało obrażeń ciała. Do organów Policji zgłoszono 1.066 kolizji drogowych. Na terenie gminy Gawłuszowice zanotowano 12 kolizji¹⁰.

2.6. MOŻLIWOŚCI INWESTYCYJNE GMINY

Gmina, podobnie jak cały sektor publiczny, ze swej istoty zajmuje się działaniami nie przynoszącymi bezpośrednio zysku. Głównym celem działania gminy jest zaspokajanie potrzeb mieszkańców. Realizacja usługi społecznych na odpowiednim poziomie wymaga pieniędzy. Dlatego zarządzanie finansami to jedno z najważniejszych zadań gminy, przedmiot troski

¹⁰ Źródło: Sprawozdanie Komendanta Komisariatu Policji w Tuszowie Narodowym dotyczące stanu bezpieczeństwa i porządku publicznego na terenie działania Komisariatu Policji w Tuszowie Narodowym w 2015 r.

zarówno władzy stanowiącej, czyli Rady Gminy, jak i wykonawczej – Wójta. Samorządy opierają zarządzanie finansami na świadomym kierowaniu środkami w obszary dające najlepszą skuteczność i realizujące najważniejsze potrzeby mieszkańców. Niniejsza strategia przygotowywana jest na okres ostatniego okresu programowania unijnego ze znacznymi środkami bezzwrotnymi dla Polski. Ze względu na wymagany udział własny beneficjentów ważna jest dbałość o zapewnienie dobrego planowania finansowego. Utrzymanie równowagi pomiędzy dochodami a wydatkami w perspektywie wieloletniej to zadanie realizowane wspólnie przez Radę Gminy i Wójta.

W poprzednim okresie programowania w Gawłuszowicach wydatkowano niemałe środki na inwestycje. Jest to widoczne gołym okiem w wyglądzie i funkcjonalności wsi. Odnowiono system świetlic wiejskich, zdecydowanie poprawiono wygląd wsi, wszędzie stworzono ich centra. Wszystkie te inwestycje służą dziś mieszkańcom. Spowodowało to okresowe zwiększenie zadłużenia Gminy, niemniej władarze pilnują, aby budżet Gminy był gotów do absorpcji środków unijnych z bieżącego okresu programowania.

Dochody samorządu terytorialnego zależą od wielu czynników. Można je podzielić na dwie kategorie:

- wewnętrzne – to głównie polityka finansowa Rady Gminy i działalność jednostek podległych,
- zewnętrzne – przede wszystkim ogólna sytuacja gospodarcza kraju oraz zmiany w prawie mające wpływ na finanse samorządu.

Źródła dochodów gminy to:

- Dochody własne
 - wpływy z podatków:
 - od nieruchomości,
 - rolnego,
 - leśnego,
 - dochodowego od osób fizycznych,
 - od spadków i darowizn,
 - od czynności cywilno-prawnych,
 - wpływy z opłat:
 - skarbowej,

- targowej,
 - administracyjnej,
 - za gospodarowanie odpadami komunalnymi.
- Subwencja ogólna dla gmin:
 - część wyrównawcza,
 - część oświatowa,
 - część równoważąca.
- Dotacje na:
 - finansowanie zadań z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone i własne,
 - zadania realizowane przez jednostki samorządu na mocy porozumień,
 - usuwanie bezpośrednich zagrożeń dla bezpieczeństwa i porządku publicznego, skutków powodzi, klęsk żywiołowych.

Planowane w uchwale budżetowej na 2016 rok dochody budżetu Gminy wynoszą 7.619.206 zł., w tym dochody bieżące 7.410.706 zł, a dochody majątkowe 208.500 zł. Natomiast planowana łączna kwota wydatków budżetowych to: 7.419.206 zł.

Nadwyżka w wysokości 200.000 zł jest przeznaczona na obniżenie zadłużenia poprzez spłatę zaciągniętych kredytów i pożyczek.

Bieżące dokumenty są dostępne na stronie BIP Urzędu Gminy Gawłuszowice pod adresem: <http://www.gawluszowice.bip.gmina.pl/>.

3. ANALIZA STRATEGICZNA GMINY GAWŁUSZOWICE

Projekt 2005.2016 r.

3.1 BILANS STRATEGICZNY GMINY GAWŁUSZOWICE

W celu sformułowania Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice dokonano bilansu strategicznego Gminy. Bilans strategiczny polega na systematycznej, wielokryterialnej analizie podmiotu. Podstawą prac były dwa dokumenty:

- I. Ustawa o samorządzie gminnym określająca zadania własne gminy.
- II. Agenda 21 określająca zasady zrównoważonego rozwoju.

W oparciu o te dwa źródła określono listę czynników sukcesu podzielonych na trzy grupy. Następnie w ramach każdej grupy określono wagi poszczególnych czynników (sumujące się do 100%) i oceniono każdy z czynników w skali 1-3 (1 – czynnik na słabym stopniu rozwoju, 2 – średnim, 3 – dobrze rozwinięty). Wartość wynikająca z iloczynu wagi i oceny dała wynik poszczególnych cech.

3.1.1 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

W tabeli 26 przedstawiono bilans w obszarze „rozwoju społeczności lokalnej”.

Tabela 26 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
I/1	ludność	14%	1	0,14
I/2	bezrobocie (miejsca pracy)	10%	2	0,20
I/3	edukacja (dostosowanie do potrzeb aktualnych i przyszłych)	12%	3	0,36
I/4	ochrona zdrowia i opieka społeczna	10%	2	0,20
I/5	budżet	10%	2	0,20
I/6	współpraca z otoczeniem	14%	2	0,28
I/7	kultura	10%	2	0,20
I/8	sport i rekreacja	10%	2	0,20
I/9	bezpieczeństwo publiczne	10%	2	0,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech analizowanych w bilansie:

I/1 ludność – w sposób zagregowany określono sytuację ludnościową,

I/2 bezrobocie (miejsca pracy) – poziom bezrobocia w gminie średni,

I/3 edukacja – oceniono stan i dostosowanie systemu edukacji w Gminie Gawłuszowice do potrzeb aktualnych i przyszłych,

I/4 ochrona zdrowia i opieka społeczna – oceniono stan opieki zdrowotnej i społecznej,

I/5 budżet – w sposób zagregowany oceniono zarówno wielkość budżetu jak i jego możliwości,

I/6 współpraca z otoczeniem – oceniono zarówno współpracę wewnętrzną – z sąsiednimi gminami, w ramach powiatu jak i województwa, a także zewnętrzną – w ramach Unii Europejskiej,

I/7 kultura – oceniono zaplecze kulturalne,

I/8 sport i rekreacja – oceniono istniejące zaplecze sportowo-rekreacyjne,

I/9 bezpieczeństwo publiczne – oceniono bezpieczeństwo mieszkańców, we wszelkim zakresie – uznano bezpieczeństwo pożarowe, publiczne a także zagrożenia katastrofami.

Dla określenia pozycji strategicznej Gminy Gawłuszowice w obszarze rozwoju społeczności lokalnej zestawiono cechy wg rosnącej wartości i przedstawiono na wykresie 10.

Wykres 10 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

Powyższy wykres pokazuje, że największymi atutami Gminy Gawłuszowice jest wysoki poziom edukacji oraz współpraca z otoczeniem (m. in. w ramach LGD).

3.1.2 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

Tabelaryczne zestawienie cech, ich wag, oceny i wartości w tym obszarze prezentuje tabela 27.

Tabela 27 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU STANU ŚRODOWISKA

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
II/1	położenie gminy	14%	2	0,28
II/2	las i tereny zielone	10%	2	0,20
II/3	surowce naturalne	11%	2	0,22
II/4	zasoby wodne	15%	3	0,45
II/5	zagospodarowanie przestrzenne	10%	2	0,20

II/6	gleby (bonitacja)	20%	3	0,60
II/7	atmosfera	10%	3	0,30
II/8	brak obszarów zagrożonych	10%	2	0,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie pozycji:

II/1 położenie, lokalizacja gminy ma istotne znaczenie dla możliwości rozwojowych,

II/2 lasy i tereny zielone – gmina Gawłuszowice jest zalesiona w 4% (średnia lesistość Polski 2013 – 29,4%). Lasy są mniej ważnym zasobem gminy,

II/3 surowce naturalne – oceniono poziom ilości kopalin w gminie,

II/4 zasoby wodne – gmina położona jest w zlewni rzek Wisły i Wiśłoki oraz ich dopływów Starego Brnia i Kanału Chorzelowskiego,

II/5 zagospodarowanie przestrzenne, oceniono stan formalny (uchwalone plany itp.),

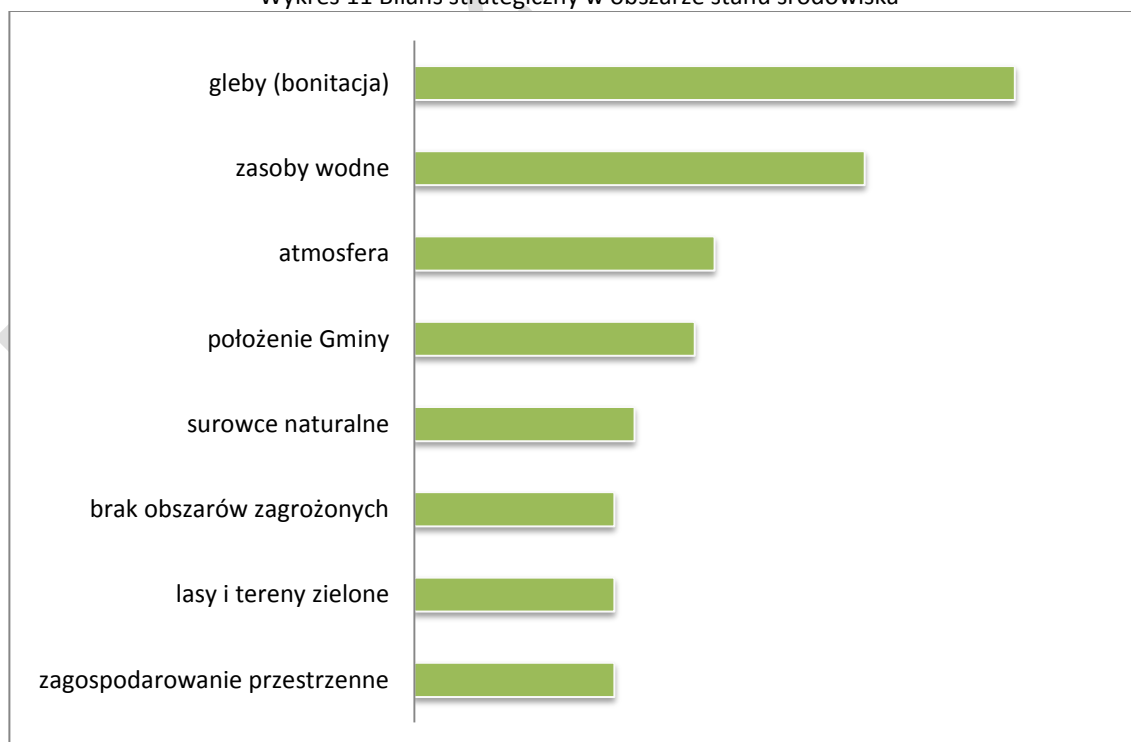
II/6 gleby (bonitacja) – gmina Gawłuszowice posiada gleby dobrej jakości,

II/7 atmosfera – brak źródeł zanieczyszczeń powoduje bardzo dobry stan atmosfery,

II/8 obszary zagrożone – położenie gminy jest pod tym względem dobre.

Podobnie jak w poprzednim obszarze dokonano sortowania cech i zaprezentowano je w postaci wykresu.

Wykres 11 Bilans strategiczny w obszarze stanu środowiska

Źródło: Analiza Remedis SA

Wykres ilustruje, iż Gmina Gawłuszowice ma bardzo dobre warunki do dalszego rozwoju rolnictwa (gleby dobrych klas) oraz doskonały potencjał w zakresie wykorzystania warunków przyrodniczych (szczególnie potencjału rzek).

3.1.3 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Zestawienie cech bilansu zgodnie z przyjętą metodyką zawiera tabela 33.

Tabela 28 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	OCENA	WARTOŚĆ
infrastruktura				
III/1	mieszkalnictwo	6%	2	0,12
III/2	sieć komunikacyjna	9%	2	0,18
III/3	komunikacja publiczna	9%	1	0,09
III/4	sieć wodociągowa	12%	3	0,36
III/5	sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami	9%	1	0,09
III/6	sieć energetyczna	5%	2	0,10
ekonomia				
III/7	usługi i przetwórstwo	10%	2	0,20
III/8	turystyka i rekreacja	10%	2	0,20
III/9	handel, transport i magazynowanie	10%	2	0,20
III/10	budownictwo	10%	1	0,10
III/11	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10%	3	0,30

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie opisanych cech:

III/1 mieszkalnictwo – poziom mieszkalnictwa jest zadowalający,

III/2 sieć komunikacyjna – w Gminie Gawłuszowice stan sieci oceniono jako wystarczający, jednak naprawy wymagają w szczególności nawierzchnie dróg,

III/3 komunikacja publiczna – połączenia pomiędzy większymi miejscowościami są dobre, problemy pojawiają się w przypadku mniejszych miejscowości,

III/4 sieć wodociągowa – gmina jest prawie w pełni zwodociągowana,

III/5 sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami – gmina jest nieskanalizowana,

III/6 sieć energetyczna – w gminach wiejskich energetyka nie jest kluczowym wyzwaniem,

III/7 usługi i przetwórstwo – poziom rozwoju jest średni,

III/8 turystyka – poziom rozwoju jest niski,

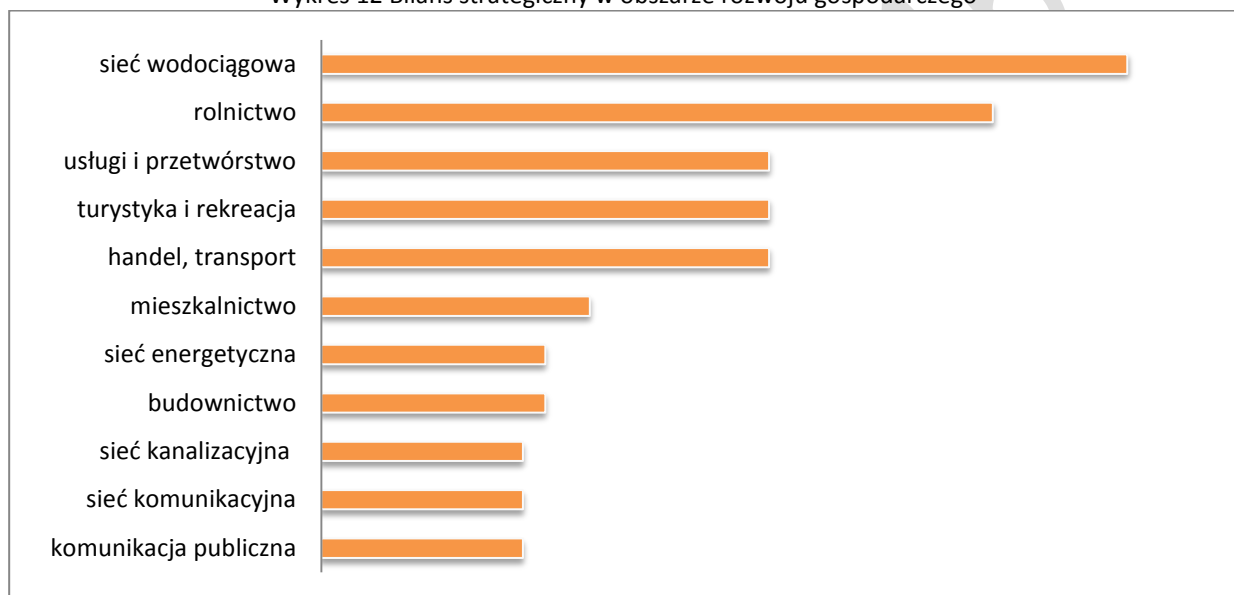
III/9 handel, transport i magazynowanie - cecha w sposób zagregowany, rozwój handlu detalicznego należy ocenić jako zadowalający, natomiast magazynowanie i transport traktowane jako zaplecze dla rozwoju gospodarczego jest słabo rozwinięte,

III/10 budownictwo – poziom rozwoju budownictwa jest zadowalający,

III/11 rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – poziom rozwoju rolnictwa jest wysoki.

Prezentacja cech i ich wartości na wykresie 12 pokazuje, że atutem Gminy jest prawie pełne jej zwodociągowanie oraz rozwój rolnictwa. Podstawą do dalszego rozwoju jest jednak rozbudowa sieci kanalizacyjnej i poprawa usług związanych z komunikacją publiczną.

Wykres 12 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego

Źródło: Analiza Remedis SA

3.2 ANALIZA POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO GMINY GAWŁUSZOWICE

Dokonując bilansu strategicznego oceniono stan aktualny Gminy Gawłuszowice. W celu określenia możliwości rozwojowych dokonano analizy potencjału rozwojowego dla poszczególnych cech w sposób następujący:

Do każdej cechy dołączono kolumnę z opisaną „możliwością zmiany” danej cechy w skali: 0 – brak możliwości zmiany, 1 – niewielka możliwość zmiany, 2 – duża możliwość zmiany. Niektóre cechy, dla których nie ma możliwości zmiany (wartość 0) pominięto w analizie.

Ponadto wprowadzono drugą zmienną, którą jest możliwość finansowania rozwoju spoza budżetu Gminy. W przypadku tej zmiennej wartość 1 – oznacza niewielkie możliwości, 2 –

pewne możliwości i 3 – duże możliwości zewnętrznego finansowania niekomercyjnego. Brane były pod uwagę takie formy pozyskania środków jak: środki z Unii Europejskiej, partnerstwo publiczno – prywatne i możliwość pozyskania inwestorów. Wskaźnik potencjału rozwojowego poszczególnych gmin określa wzór:

$$W_{pr} = W_c \times M_z \times M_f$$

gdzie:

W_{pr} – wskaźnik potencjału rozwojowego,

W_c – waga cechy (z bilansu strategicznego),

M_z – możliwości zmian,

M_f – możliwości finansowania.

3.2.1 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

Tabelaryczne zestawienie prezentuje tabela 29:

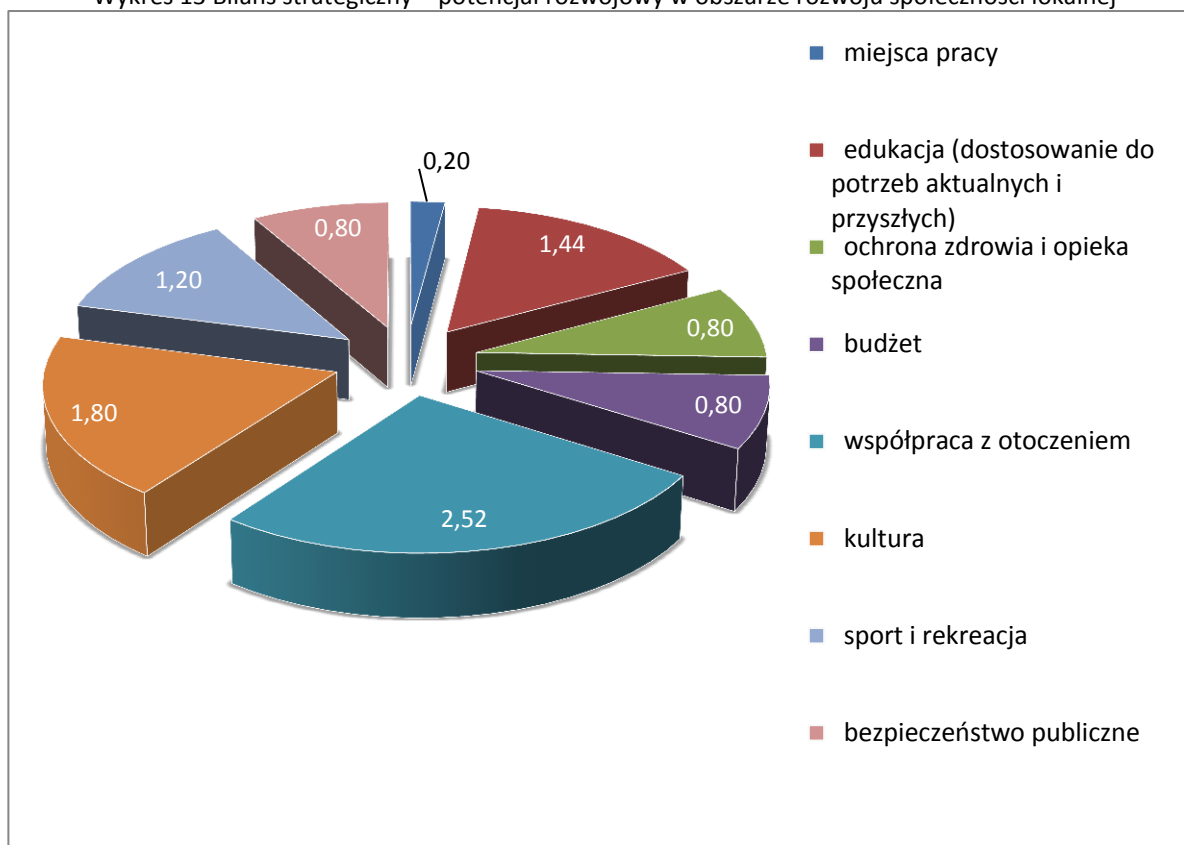
Tabela 29 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ

LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W_{pr}
I/1	ludność	14%	0,00
I/2	bezrobocie (miejsca pracy)	10%	0,20
I/3	edukacja (dostosowanie do potrzeb aktualnych i przyszłych)	12%	1,44
I/4	ochrona zdrowia i opieka społeczna	10%	0,80
I/5	budżet	10%	0,80
I/6	współpraca z otoczeniem	14%	2,52
I/7	kultura	10%	1,80
I/8	sport i rekreacja	10%	1,20
I/9	bezpieczeństwo publiczne	10%	0,80

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie poszczególnych cech znajduje się pod tabelą 26. Aby pokazać największe możliwości zaprezentowano potencjał w postaci wykresu 13. Wykres prezentuje wyraźnie, że największy potencjał rozwojowy Gminy Gawłuszowice zawarty jest w możliwości oparcia się o współpracę z otoczeniem i kulturę, a także wykorzystanie dobrej bazy oświatowej.

Wykres 13 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

3.2.2 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

Ze względu na niewielką zależność od aktywnych działań w tym obszarze oceniono tylko kilka cech. Analizę przedstawiono w tabeli 30.

Tabela 30 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA

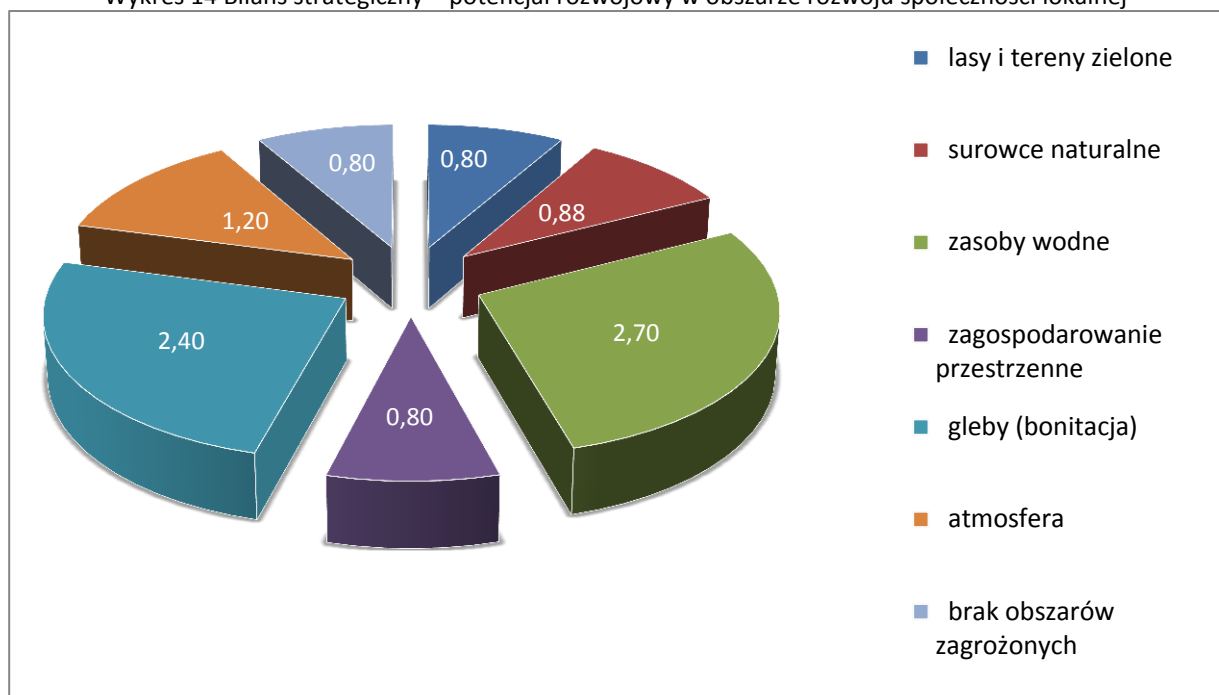
LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
II/1	położenie gminy	14%	0,00
II/2	las i tereny zielone	10%	0,80
II/3	surowce naturalne	11%	0,88
II/4	zasoby wodne	15%	2,70
II/5	zagospodarowanie przestrzenne	10%	0,80
II/6	gleby (bonitacja)	20%	2,40
II/7	atmosfera	10%	1,20
II/8	brak obszarów zagrożonych	10%	0,80

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech znajduje się pod tabelą 27.

Podobnie zaprezentowano potencjał obszaru na wykresie 14.

Wykres 14 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej

Źródło: Analiza Remedis SA

Największy potencjał rozwojowy Gminy Gawłuszowice w obszarze środowiskowym tkwi w możliwościach odpowiedniego wykorzystania potencjału gleb gminy oraz rzek znajdujących się na terenie gminy. Czyste powietrze, wspaniałe widoki i nieskażone środowisko to kolejne atuty w tym obszarze.

3.2.3 POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Rozwój gospodarczy jest najważniejszy dla wzrostu dobrobytu mieszkańców. Zarówno bezpośredni skutek (spadek bezrobocia) jak i pośredni (wzrost wpływów z podatków) powoduje, że rozwój tego obszaru ma zwielokrotniony wpływ na rozwój Gminy. Prezentacje potencjału rozwojowego zawarto w tabeli 36.

TABELA 31 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO

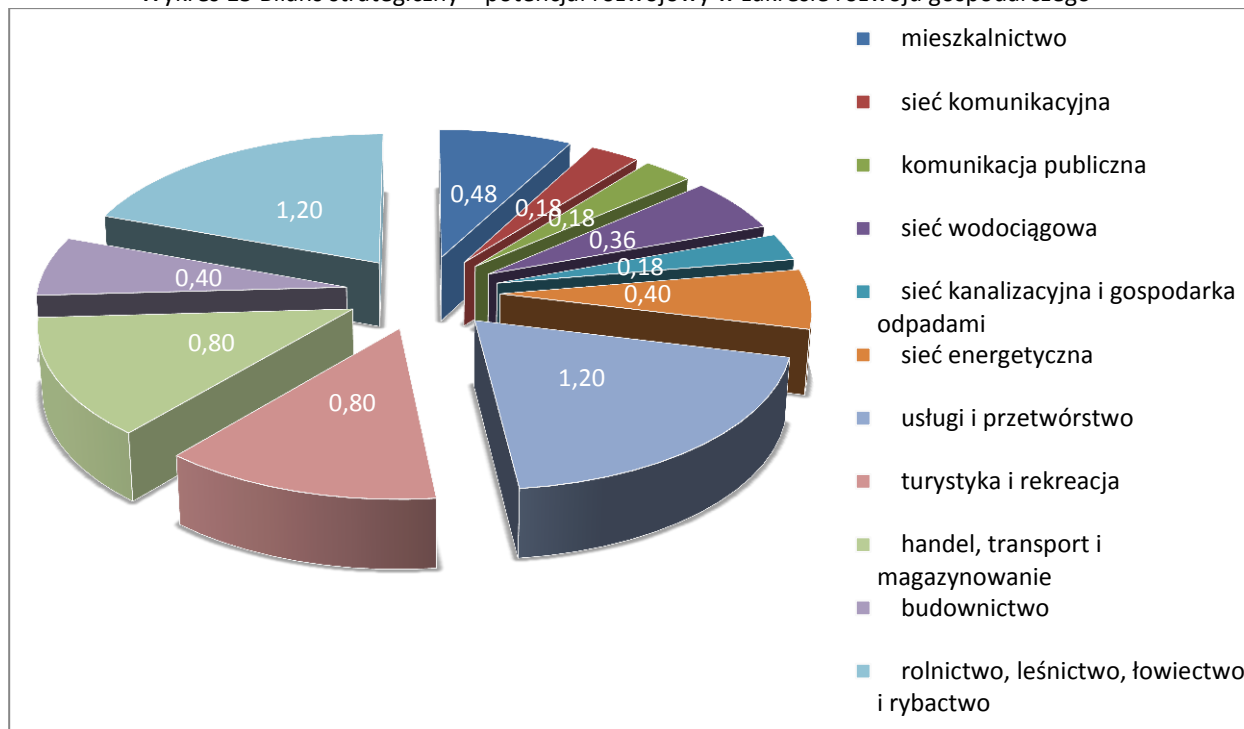
LP	ROZWÓJ SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	WAGA	W _{pr}
infrastruktura			
III/1	mieszkalnictwo	6%	0,48
III/2	sieć komunikacyjna	9%	0,18
III/3	komunikacja publiczna	9%	0,18
III/4	sieć wodociągowa	12%	0,36
III/5	sieć kanalizacyjna i gospodarka odpadami	9%	0,18
III/6	sieć energetyczna	5%	0,40
ekonomia			
III/7	usługi i przetwórstwo	10%	1,20
III/8	turystyka i rekreacja	10%	0,80

III/9	handel, transport i magazynowanie	10%	0,80
III/10	budownictwo	10%	0,40
III/11	rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	10%	1,20

Źródło: Analiza Remedis SA

Omówienie cech znajduje się pod tabelą 28. Graficzna prezentacja potencjału rozwojowego zaprezentowana została na wykresie 15.

Wykres 15 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w zakresie rozwoju gospodarczego

Źródło: Analiza Remedis SA

Wykres pokazuje, że największy potencjał rozwojowy Gminy Gawłuszowice to dalszy rozwój rolnictwa poprzez wykorzystanie sprzyjających warunków (m. in. rolnictwa ekologicznego) oraz rozwój usług związanych z przetwórstwem, handlem i magazynowaniem.

**4 WYBÓR STRATEGII GMINY
GAWŁUSZOWICE**

Projekt 2005.2016 r.

4.1 ZASADY ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE

Zrównoważony rozwój ma służyć mieszkańcom. Oznacza to, że władze gminy nie mogą dążyć do realizacji dowolnych celów cząstkowych, ale jedynie takich, które są zgodne z celami strategicznymi.

Zrównoważenie rozwoju oznacza (zgodnie z Agendą 21), iż dokonując alokacji środków budżetowych, w tym inwestycyjnych i dokonując wyboru kierunków rozwoju powinno dążyć się do równoważenia celów: społecznych, ekologicznych i rozwoju przestrzennego.

W warunkach samorządu granice między tymi obszarami są bardzo często nieostre. Należy więc wyodrębnić działania pod kątem głównych kierunków strategicznych, tj.: niwelowania słabych stron (aspekt społeczny) oraz służących długookresowemu rozwojowi (np. inwestycje wnoszące nową jakość w życie społeczno-gospodarcze, służące budowaniu silnej gospodarczo jednostki samorządowej – wzmacniającej akcent gospodarczy).

Zasady budowania pozycji konkurencyjnej i rozwoju społecznego gminy:

1. **Zasada selektywnego tworzenia korzyści zewnętrznych** w powiązaniu z polityką koncentracji na wybranych dziedzinach rozwoju to taki dobór inwestycji, które dają efekt mnożnikowy: nie tylko dochodowy, ale także zatrudnienia i demograficzny,
2. **Zasada budowy przewagi konkurencyjnej dla nowych sektorów** – przewidywanie kierunków rozwoju gospodarki; wykorzystanie nowoczesnych sektorów gospodarki.
3. **Zasada równoważenia rozwoju** – niwelowania słabych i wzmocnienia silnych stron gminy – w praktyce oznaczająca konieczność równoważenia interesów społecznych, gospodarczych, przestrzennych i środowiskowych,
4. **Zasada ochrony wartości przyrody i kultury jako środowiska życia mieszkańców,**
5. **Zasada uspołeczniania procesów podejmowania decyzji** – poprzez prowadzenie szerokich konsultacji ze społecznością lokalną dotyczących obecnego i przyszłego funkcjonowania gminy,
6. **Zasada przejrzystości i jawności, przy powszechnym dostępie do informacji,**
7. **Zasada koncentracji środków,**
8. **Zasada subsydiarności** – oddawania zadań do wykonania podmiotom gwarantującym ich wykonanie w sposób rzetelny i ekonomiczny,

9. **Zasada przystępności** – prowadzenia własnej polityki informacyjnej zrozumiałej dla społeczności lokalnej.

Przy pracach nad niniejszą strategią wzięto pod uwagę specyfikę gminy, jaką są Gawłuszowice. Niemniej wymienione wyżej zasady zostały wykorzystane przy budowie niniejszej Strategii, aby działania ukierunkowane na dalszy rozwój społeczny i budowanie mocnej pozycji konkurencyjnej gminy w regionie były spójne i przynosiły trwałe efekty.

4.2 ANALIZA SWOT/TOWS GMINY GAWŁUSZOWICE

W ramach prac przygotowawczych konsultanci zapoznali się z gminą. Swoista „wizja lokalna” pozwoliła na zebranie wniosków, bardzo ważnych dla prac nad dokumentem.

- Gmina leży na dobrych glebach (II, III klasa, na obrzeżach IV i V), rolnictwo jest ważnym obszarem gospodarki,
- Ostatnie zmiany w prawie o obrocie ziemią utrudniają rozwój gminy (ograniczenie możliwości obrotu ziemią na cele mieszkalne), a jest to potencjalna szansa dla rozwoju Gminy – zaplecze mieszkalne dla Mielca, Połańca. Tarnobrzegu,
- Gawłuszowice należą do jednej z największych w Polsce i bardzo skutecznej LGD,
- Od niedawna Gawłuszowice mają połączenie z Połańcem,
- Gmina jest w bardzo dobrym stanie, wszystkie „małe” inwestycje (chodniki, drogi, centra wsi, świetlice, szkoła) są zrealizowane. Np. we wsi Krzemienica ze środków unijnych zbudowano wiele mostków nad dzielącym ją Kanałem Chorzelowskim.
- Trudno zrealizować sanitację, jest projekt (50 km rurociągów i oczyszczalnia). Możliwe jest wsparcie dla indywidualnych (grupowych?) instalacji przyzagrodowych. Od 7-miu lat są wykonywane małe odcinki, w praktyce do końca brakuje wiele (koszt szacowany 21 mln zł całości).
- Władze Gminy starają się, aby w każdej wsi był zakład pracy, w jednej (Kliszów) jeszcze nie ma – cel – zatrzymanie odpływu mieszkańców.
- Wszyscy uczniowie są w jednym, imponującym, zespole szkół.
- Istnieją dwa niszczące obiekty prywatne: ośrodek wypoczynkowy nad Wisłą i dworek w miejscowości Wola Zdakowska.

4.2.1 KONSULTACJE SPOŁECZNE

Prace nad strategią realizowane były metodą partycypacyjno-ekspercką. Na wszystkich etapach prac stosowano maksymalizację efektu partycypacji poprzez wielokrotne konsultacje społeczne. Podczas prac na Strategią wyróżnić można cztery podstawowe etapy konsultacji:

1. Konsultacje wstępne,
2. Konsultacje robocze w trakcie prac zespołu nad przygotowaniem dokumentu,
3. Konsultacje końcowe polegające na poddaniu projektu dokumentu ocenie społecznej (Spotkanie konsultacyjne w Urzędzie oraz imienne wysłanie projektu do liderów społecznych,
4. Procedowanie projektu dokumentu przed Radą Gminy.

Podczas warsztatów i konsultacji uzyskano bardzo wiele wartościowych informacji i wniosków. Układały się w pewien wyraźny obraz potrzeb mieszkańców i zostały wykorzystane w przygotowanych w niniejszej Strategii Celach Strategicznych, Programach i Działaniach, tworzących razem Plan Zadań Inwestycyjnych. Należy zauważyć, że Strategia ze swej istoty jest dokumentem o dużej skali ogólności, dlatego prezentuje złożone wnioski bez bardzo szczegółowego umiejscowienia. Ponadto należy zaznaczyć, że część wniosków wybiegała poza ustawowy zakres odpowiedzialności samorządu gminnego. Natomiast są cenną informacją dla władz gminy pozwalającą prowadzić działania wspierające potrzeby mieszkańców. Co interesujące, wydaje się, że dla gminy Gawłuszowice bardzo duże znaczenia mają działania dotyczące partnerstwa lokalnego, integracji społeczeństwa itp. Te działania, nie zawsze wymagają wielkich środków. Na skutki trzeba poczekać, jednak tylko w ten sposób można pobudzić tkwiący w lokalnej społeczności potencjał. Dopiero potencjał społeczny może wykorzystać istniejące możliwości o charakterze materialnym.

Dużym wyzwaniem są też potrzeby dotyczące obszarów objętych jurysdykcją innych podmiotów samorządowych (drogi i inwestycje w pasie drogowym dróg ponadgminnych). Tu też możliwości działania gminy są ograniczone, a partycypacja w kosztach oznacza wydatek bez podniesienia majątku Gminy Gawłuszowice.

Pominięto wnioski dotyczące innych, aktualnych programów realizowanych w Gawłuszowice.

Oryginały wniosków złożonych w ramach konsultacji społecznych są dostępne w Urzędzie Gminy.

4.2.2 ANALIZA SWOT GMINY GAWŁUSZOWICE

Analiza SWOT pokazuje, że Gmina Gawłuszowice rozwija się i powinna nadal rozwijać swoje znaczenie jako ośrodek rozwijający rolnictwo, wykorzystując w tym celu zarówno wieloletnie tradycje jak i korzystne warunki glebowe. Kolejnym plusem położenia gminy jest jej duży związek z wykorzystaniem rzek znajdujących się w gminie. Poprzez organizację np. spływów kajakowych można rozwijać turystykę weekendową oraz agroturystykę, co może być korzystne także pod względem handlowym. Dobrze rozwinięta sieć komunikacyjna może pomóc w poszukiwaniach zarówno turystów, inwestorów jak i osób zainteresowanych osadnictwem w czystej i pięknej okolicy. W świetle starzenia się społeczeństwa ten kierunek może być interesującą możliwością rozwoju. Niemniej realizacja tego celu wymaga konsekwentnego wzmocnienia dotychczasowych działań, takich jak poprawa stanu infrastruktury (przede wszystkim rozwinięcie sieci kanalizacyjnej, wodociągi, jakość dróg), dbałość o infrastrukturę kulturalną i sportową. Propagowanie ekologicznych form rolnictwa doskonale wpisuje się obraz Gminy zachęcającej do osiedlenia się w niej. Ponadto, aby wzmocnić możliwości finansowe realizacji przedsięwzięć należy szukać możliwości wsparcia dla budżetu poprzez środki zewnętrzne. Oczywiście wśród zewnętrznych najważniejszą opcją jest maksymalne wykorzystanie środków bezzwrotnych, głównie z UE (warto zwrócić uwagę także na tzw. Fundusze Norweskie, oraz środki krajowe, zwłaszcza w obszarze infrastruktury technicznej). Trzeba też poszukiwać możliwości realizacji wybranych zadań w inny sposób, np. w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Dotyczy to zwłaszcza projektów związanych z przygotowaniem terenów inwestycyjnych. Warto przy tym podkreślić, że poprawa stanu infrastruktury zarówno technicznej jak i społecznej będzie silnym czynnikiem wzrostu, zarówno wewnętrznego jak i opartego o imigrację. Ze względu na charakter gminy a zwłaszcza jej gospodarki powinno się wyodrębnić obszary dające największy efekt rozwojowy. Taka analiza pociąga za sobą poważne wyzwania w obszarze metodycznym, zwłaszcza przy analizie o charakterze ilościowym. W pierwszym kroku tej analizy w oparciu o wcześniej dokonany bilans strategiczny zestawiono ilościową analizę SWOT Gminy Gawłuszowice.

Tabela 32 ANALIZA SWOT GMINY GAWŁUSZOWICE

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none">• Edukacja,• Współpraca z otoczeniem,• Zasoby wodne,• Gleby (bonitacja)	<ul style="list-style-type: none">• Ludność (migracje, starzenie się społeczeństwa),• Komunikacja publiczna,• Sieć kanalizacyjna.

<ul style="list-style-type: none"> • Sieć wodociągowa, • Rolnictwo. 	
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • Współpraca z otoczeniem, • Kultura, • Zasoby wodne, • Gleby (bonitacja), • Usługi i przetwórstwo, • Rolnictwo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ludność (migracje, starzenie się społeczeństwa), • Miejsca pracy, bezrobocie, • Sieć komunikacyjna, • Komunikacja publiczna, • Sieć kanalizacyjna.

Źródło: opracowanie Remedia S.A. na podstawie materiałów Gminy.

Dla celów analizy przedstawionej powyżej zastosowaną zintegrowaną metodykę analizy SWOT-TOWS opracowaną w Remedis S.A. Opiera się o zmodyfikowany, klasyczny podział na obszary wewnątrz i na zewnątrz analizowanego podmiotu na obszar statyczny – silne i słabe strony – i dynamiczny – możliwości i zagrożenia. W analizie do oceny wartościowej wykorzystano zarówno informacje od uczestników procesu prac nad strategią jak i ocenę ekspercką. Tabela zamieszczona powyżej obejmuje SWOT w ujęciu jakościowym. Dodatkowo w oparciu o istniejące dokumenty strategiczne wyższego rzędu (głównie Strategię Rozwoju Kraju 2020) przyjęto, że nie nastąpią żadne gwałtowne zmiany makroekonomiczne, istotne zmiany polityki rolnej bądź podatkowej, które miałyby fundamentalny wpływ na sytuację gminy.

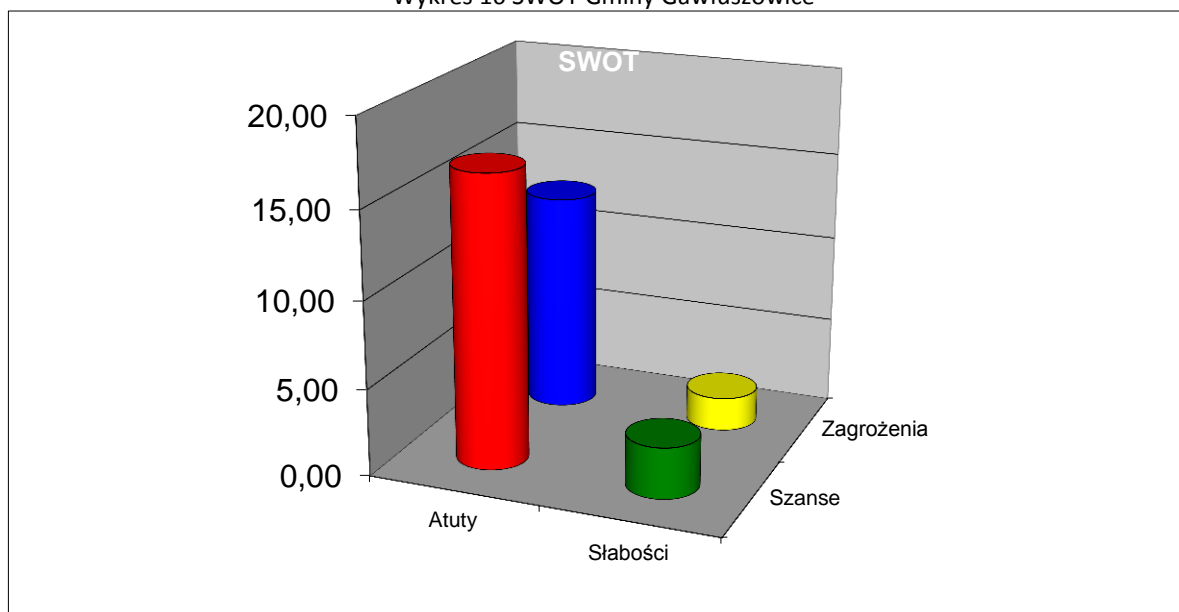
Analizy SWOT/TOWS – służą do badania relacji pomiędzy atutami i słabościami gminy, a szansami i zagrożeniami mogącymi pojawić się w otoczeniu głównie w celu dokonania wyboru najwłaściwszego wariantu strategii. Analiza SWOT służy ocenie sił i słabości gminy w kontekście możliwości i zagrożeń – jest więc spojrzeniem „od sytuacji dzisiejszej w przyszłą”, natomiast TOWS jest analizą możliwości i zagrożeń przyszłości w kontekście silnych i słabych stron gminy. Analiza SWOT/TOWS, po uprzednim zdefiniowaniu listy czynników oraz ich ocenie opiera się na następujących zasadach:

- Badaniu podlegają relacje pomiędzy silnymi i słabymi stronami a możliwościami i zagrożeniami, przy czym:
 - W analizie SWOT istnienie interakcji stwierdza się odpowiadając na następujące pytania:
 - czy zdefiniowane silne strony pozwolą wykorzystać możliwości, które mogą się zdarzyć?
 - czy zidentyfikowane słabości nie pozwolą na wykorzystanie pojawiających się możliwości?

- czy zidentyfikowane silne strony pozwolą na przewyższenie możliwych zagrożeń?
- czy zidentyfikowane słabe strony wzmocnią siłę oddziaływania potencjalnych zagrożeń?
- W analizie TOWS występowanie relacji określa się odpowiadając na pytania:
 - czy zagrożenia osłabią zidentyfikowane silne strony?
 - czy możliwości spotęgują posiadane silne strony?
 - czy zagrożenia spotęgują występujące słabości?
 - czy potencjalne możliwości pozwolą przewyższyć istniejące słabe strony?
- Dla każdego z wyspecyfikowanych powyżej pytań buduje się odpowiednią tablicę, za pomocą której bada się relacje pomiędzy parami czynników, przypisując istniejącemu silnemu powiązaniu cyfrą „2”, słabej „1”, nieistniejącej „0”;
- Otrzymane sumy powiązań (poziome i pionowe) podlegają przemnożeniu przez wartość odpowiedniego czynnika, określonego w bilansie strategicznym, tworząc poziome i pionowe wartości interakcji a ich suma łączną wartość interakcji.
- Zestawienie wartości interakcji dla poszczególnych par czynników stanowi wskazówkę do wyboru najkorzystniejszego wariantu strategii. Różne warianty strategii różnią się metodyką ich wdrażania, dostosowaną do ich charakteru, określoną dwoma podstawowymi czynnikami:
 - Wielkością potrzebnych środków na realizację strategii (i/lub poziomem ryzyka finansowego budżetu),
 - Intensywnością zmian (zakres programów, harmonogram przedsięwzięć itp.).

Na wykresie 16 przedstawiono zintegrowaną analizę SWOT w ujęciu ilościowym dla Gminy Gawłuszowice (pełne macierze zawarte są w rozdziale załączniki na końcu dokumentu).

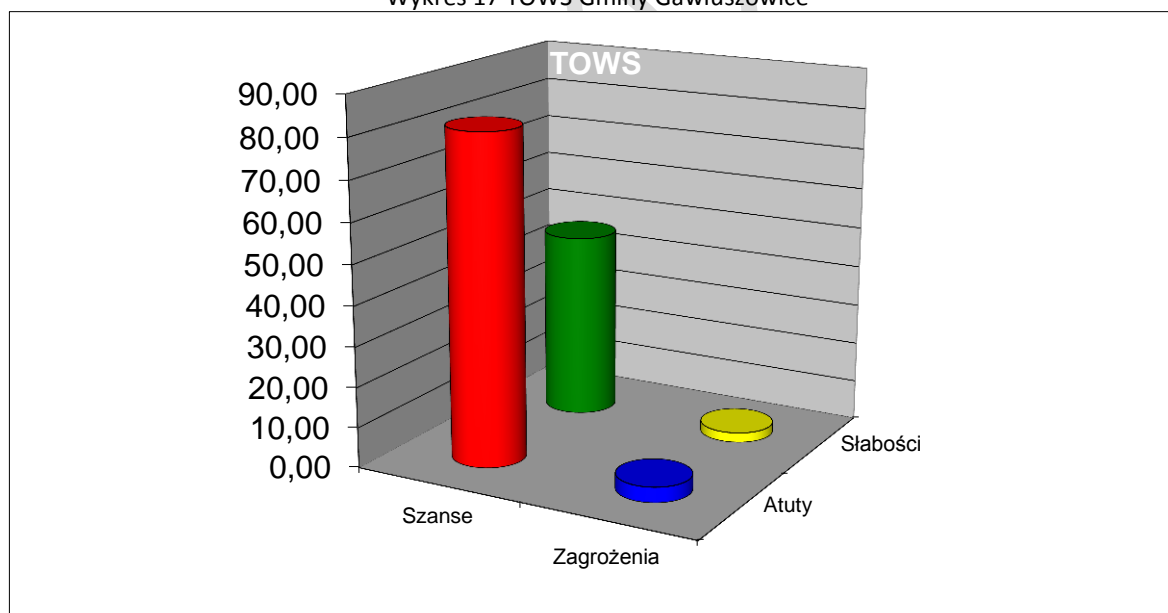
Wykres 16 SWOT Gminy Gawłuszowice

Źródło: Analiza Remedis S.A.

Zgodnie z przyjętą metodyką dokonano analizy TOWS, przedstawionej na wykresie 17 (pełne macierze zawarte są w rozdziale Załączniki na końcu dokumentu).

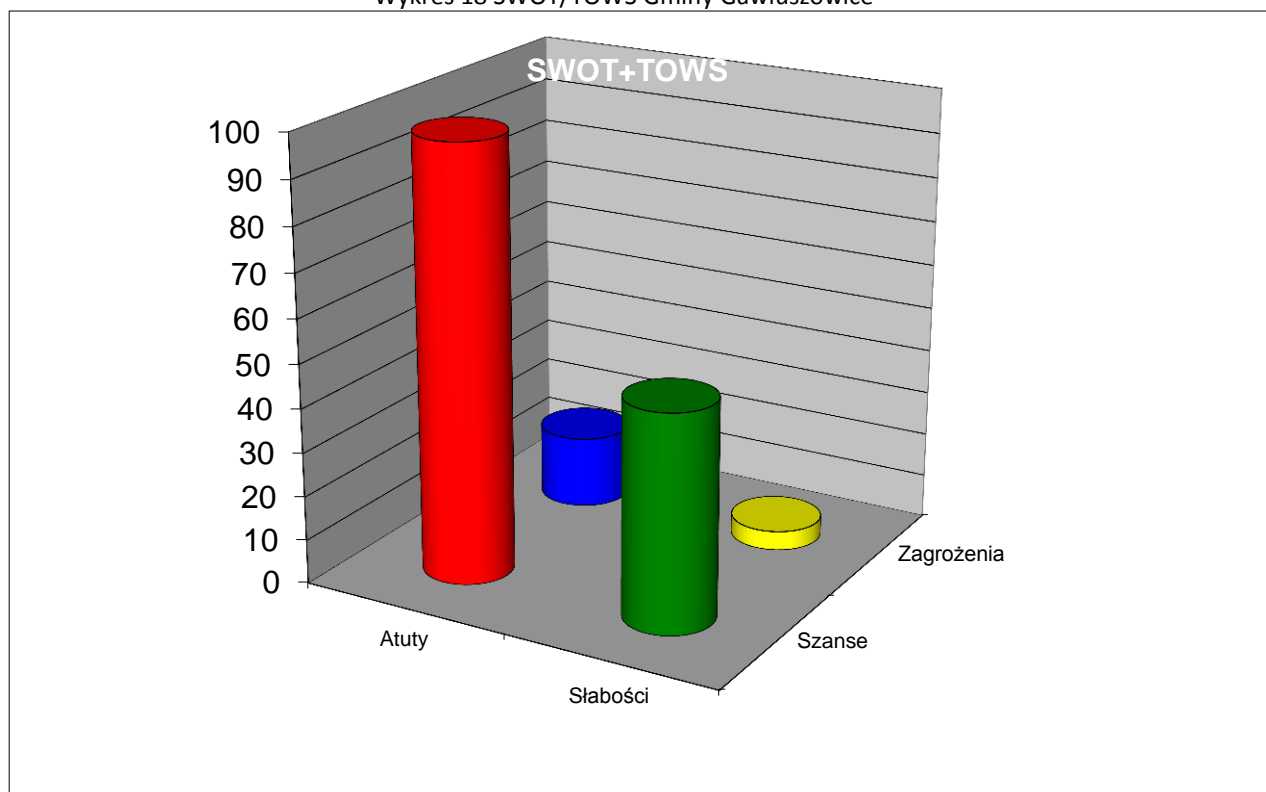
Wykres 17 TOWS Gminy Gawłuszowice

Źródło: Analiza Remedia S.A.

Zgodnie z przyjętą metodyką i dla zredukowania efektu nieproporcjonalności wag przy prowadzeniu analizy SWOT opracowano także zestawieniową analizę SWOT + TOWS. Jej wynik prezentuje wykres 19.

Wykres 18 SWOT/TOWS Gminy Gawłuszowice

Źródło: Analiza Remedia S.A.

To sugeruje wybór strategii agresywnej, zwanej też „maksymaks”. Należy wykorzystywać pojawiające się szanse przy pomocy posiadanych silnych stron.

Sprowadzając powyższe uogólnione omówienie wyników analizy SWOT-TOWS strategia Gminy Gawłuszowice powinna skoncentrować się na wykorzystaniu szans:

- dalszemu rozwojowi rolnictwa poprzez wykorzystanie sprzyjających warunków glebowych, a także poprzez rozwój rolnictwa ekologicznego,
- dalszym rozwoju przedsiębiorczości, w szerokim rozumieniu, nie tylko w zakresie powiększania ilościowego dotychczasowych działalności ale także poszukiwania nowych rozwiązań gospodarczych i tworzenia miejsc pracy przyjaznych m. in. osobom zaangażowanym w produkcję, handel i usługi związane z rolnictwem. Działania te mają tworzyć spójną, przyjazną infrastrukturę sprzyjającą rozwojowi przedsiębiorczości,
- rozwojowi agroturystyki oraz turystyki weekendowej i krótkoterminowej, która wymaga starannie przygotowanej oferty. Gmina położona jest w zlewni rzek Wisły i Wisłoki oraz ich dopływów Starego Brnia i Kanału Chorzelowskiego – warto wykorzystać potencjał płynący z wykorzystania tych zasobów (spływy, wędkarstwo itp.). Warto również poszerzać ofertę kulturalną (regionalny produkt) oraz rozbudować bazę sportową

sprzyjającą napływowi turystów (siłownie na powietrzu, ścieżki rowerowe, ścieżki zdrowia),

- pojedyncza gmina jest zbyt mała, aby sprostać wyzwaniom XXI wieku, dlatego ważnym elementem służącym rozwojowi jest współpraca z otoczeniem. Stąd waga współpracy z wieloma organizacjami pozarządowymi działającymi na terenie gminy oraz sąsiednimi gminami, powiatem i partnerami z zagranicy,
- jednocześnie należy zwrócić uwagę na zagadnienie dobrej komunikacji, zarówno w zakresie dróg jak i komunikacji publicznej winny być przedmiotem troski władz gminnych,
- należy zacząć rozwijać sieć kanalizacyjną w gminie, a także przygotować dokumentację dotyczącą oczyszczalni ścieków,
- najciekawszym i prawdopodobnie najtrudniejszym wyzwaniem staje się problem demografii. Niemniej warto pamiętać, że w skali pojedynczej gminy rozwiązaniem może być nie tylko rozwój wewnętrzny. Do gminy dającej dobre warunki życia będą przybywać nowi mieszkańcy z zewnątrz – np. z pobliskiego Mielca czy Tarnobrzegu, a dzięki nowemu mostowi także Połańca, chcący zamieszkać w cichej i spokojnej okolicy, z dala od miejskiego zgiełku. Taka migracja może pomóc w rozwiązywaniu problemów demograficznych. Dlatego należy przygotować możliwości osadnicze – np. poprzez uzbrojenie terenów i właściwe przygotowanie planów zagospodarowania przestrzennego.
- Należy przygotować się na poszerzenie usług senioralnych – perspektywy demograficzne dla kraju, a także dla gminy Gawłuszowice wyglądają niekorzystnie w sytuacji starzejącego się społeczeństwa.

4.3 WIZJA ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE

Określiwszy strategię dla Gminy Gawłuszowice sformułowano wizję i pola rozwoju strategicznego Gminy.

Gmina Gawłuszowice - gmina atrakcyjna dla inwestorów i turystów, otwarta na rozwój i współpracę, wykorzystująca potencjał położenia oraz oferująca wysoką jakość życia.

Wykorzystanie potencjału gminy dla rozwoju

Doskonalenie stanu infrastruktury technicznej i społecznej

Spółeczeństwo obywatelskie

Realizacja wszystkich celów strategicznych powinna odbywać się w oparciu o ekologię, właściwe finanse oraz istniejącą bazę (zaplecze), a efektem powinien być wpływ na powstanie nowych miejsc pracy, spadek bezrobocia i rozwój społeczno-ekonomiczny Gminy.

5 CELE STRATEGICZNE I PROGRAMY OPERACYJNE GMINY GAWŁUSZOWICE

Projekt 2015-2016 r.

Szczególna rola samorządu terytorialnego została zarysowana przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej w artykule 163, który stanowi, że samorząd terytorialny wykonuje zadania publiczne niezastrzeżone przez Konstytucję lub ustawy dla organów innych władz publicznych. Podstawowym celem działania samorządu jest osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności. Na podstawie analiz określono kierunki rozwoju, a następnie wyłoniono główne programy strategiczne. W skład programów wchodzi zarówno działania inwestycyjne jak i nie będące inwestycjami. W obszarach inwestycyjnych planowanie operacyjne zostanie zaprezentowane w kolejnych dokumentach Gminy o charakterze operacyjnym (przede wszystkim w Wieloletniej Prognozie Finansowej). Poniżej przedstawiono karty programów strategicznych Gminy Gawłuszowice.

5.1 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GMINY DLA ROZWOJU”

Tabela 33 CEL STRATEGICZNY 1

CEL STRATEGICZNY 1	WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU GMINY DLA ROZWOJU
Program operacyjny 1.1	Stworzenie stref aktywności gospodarczej poprzez kompleksowe przygotowanie terenów pod inwestycje
Działanie 1.1.1	Uzbrojenie terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Uzbrojenie wszystkich terenów przeznaczonych pod inwestycje
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki unijne
Miernik oceny	Liczba i powierzchnia uzbrojonych działek
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.1.2	Oferowanie pakietu preferencyjnego przedsiębiorcom i inwestorom
Opis Działania	Analiza i wykorzystanie aktualnych, pozostających w kompetencji samorządu możliwości działania (np. zwolnienie z podatku od nieruchomości)
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba pozyskanych inwestorów, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.1.3	Promocja terenów inwestycyjnych
Opis Działania	Reklama w mediach, lobbing wśród przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba pozyskanych przedsiębiorców, rozpoczętych inwestycji
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice

Działanie 1.1.4	Wzmocnienie wizerunku gminy przyjaznej przedsiębiorcom
Opis Działania	Współpraca z ogólnopolskimi organizacjami zrzeszającymi przedsiębiorców i mediami branżowymi, promocja oferty inwestycyjnej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, środki powiatowe
Miernik oceny	Liczba akcji promocyjnych, liczba organizacji, z którymi podjęto współpracę, efekty współpracy
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 1.2	Dostosowanie produkcji rolniczej oraz przetwórstwa do funkcjonowania w standardach ekologicznych
Działanie 1.2.1	Wspieranie innowacyjnych technologii
Opis Działania	Współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i organizacjami rolniczymi, prowadzenie szkoleń i popularyzacja rozwoju rolnictwa i usług
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych przedsiębiorstw, miejsc pracy
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.2.2	Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego
Opis Działania	Wspieranie, partnerstwo oraz współpraca z osobami zainteresowanymi przetwórstwem lokalnym
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wytworzonych produktów
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.2.3	Budowa dróg dojazdowych do pól
Opis Działania	Budowa dróg dojazdowych do pól sukcesywnie w poszczególnych sołectwach
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych dróg
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.2.4	Propagowanie ekologicznych upraw rolnych z możliwością wystawiania płodów rolnych na imprezach okolicznościowych
Opis Działania	Promocja sprzedaży produktów rolnych podczas jarmarków, dożynek na terenie gminy, powiatu i poza jego granicami
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba producentów zdrowej żywności, ilość oferowanych produktów
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.2.5	Pomaganie w ukierunkowywaniu produkcji rolnej

Opis Działania	Stworzenie programów pomocowych, organizacja szkoleń zwłaszcza w zakresie dbałości o glebę, wspieranie restrukturyzacji rolnictwa, powiększenie ilości zadrzewień śródpolnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki zewnętrzne
Miernik oceny	Liczba programów, szkoleń
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 1.3	Wsparcie dla rozwoju przedsiębiorczości
Działanie 1.3.1	Stworzenie i wdrażanie programów pomocowych dla przedsiębiorców
Opis Działania	Wspieranie tworzenia programów pomocowych, informowanie przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wdrożonych programów
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.3.2	Wspieranie organizacji bezpłatnych szkoleń
Opis Działania	Udostępnienie lokali, informowanie o szkoleniach
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba zorganizowanych szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.3.3	Wspieranie lokalnych porozumień przedsiębiorców/rolników
Opis Działania	Rozpoznanie i zaproszenie do współpracy działających organizacji rolniczych i przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne
Miernik oceny	Liczba spotkań, efekty współpracy
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.3.4	Wspieranie włączenia społecznego
Opis Działania	Pomoc w otwieraniu działalności gospodarczej osobom zagrożonym wyłączeniem społecznym np. spółdzielnie socjalne
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, środki gminne
Miernik oceny	Spadek liczby osób bezrobotnych i zagrożonych wyłączeniem
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.3.5	Wspieranie proinnowacyjności
Opis Działania	Opracowywanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia, wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług
Potencjalne źródło	Środki unijne, wojewódzkie, środki gminne

finansowania	
Miernik oceny	Liczba przedsiębiorstw spełniających wymogi WRPO+ w tym zakresie
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 1.4	Rozwój turystyki
Działanie 1.4.1	Wykorzystanie potencjału i rozbudowa szlaków turystycznych
Opis Działania	Wyeksponowanie walorów przyrodniczych, edukacja ekologiczna, przystosowanie szlaków dla różnych odbiorców (szlaki piesze, rowerowe, konne, kajakowe, nordic walking), rozbudowa miejsc wypoczynku przy szlakach (wiaty , stoły)
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych turystów
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.4.2	Zwiększanie potencjału bazy gastronomicznej i noclegowej
Opis Działania	Podnoszenie standardów jakościowych bazy noclegowej, organizacja szkoleń, ułatwienia dla przedsiębiorców
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba nowych miejsc noclegowych
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.4.3	Przygotowanie produktu turystycznego
Opis Działania	Rozważenie współpracy w ramach LGD, powiatu
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Przygotowanie produktu
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.4.4	Promocja i rozwój agroturystyki
Opis Działania	Działania medialne, w tym w mediach elektronicznych, szkolenia, pomoc w przekształcaniu istniejących gospodarstw rolnych w gospodarstwa agroturystyczne
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Ilość informacji wytworzonych/opublikowanych przez pracowników Urzędu Miejskiego, liczba szkoleń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.4.5	Promocja walorów Gminy
Opis Działania	Promocja walorów gminy, aktywne uczestnictwo w stowarzyszeniach, konferencjach itp. rozwój punktu informacji turystycznej, stworzenie systemu informacji wizualnej, wykorzystanie form elektronicznych np. openstreetmap.org.pl/wspolpraca/jednostki-samorzadowe

Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Wzrost liczby turystów
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.4.6	Wykorzystanie możliwości płynących z zagospodarowania Wisłoki i Wisły
Opis Działania	Utworzenie szlaków kajakowych, zorganizowanie miejsc wypoczynku i postoju
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba wykonanych projektów
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 1.4.7	Propagowanie turystyki weekendowej i kilkudniowej
Opis Działania	Wykorzystanie metod e-promocja tj.: <ul style="list-style-type: none"> • Openstreetmap Polska (http://openstreetmap.org.pl/), • Geocaching (http://www.geocaching.pl/).
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne, krajowe, prywatne
Miernik oceny	Liczba działań promocyjnych
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Gminy Gawłuszowice

5.2 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ”

Tabela 34 CEL STRATEGICZNY 2

CEL STRATEGICZNY 2	DOSKONALENIE STANU INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ
Program operacyjny 2.1	Rozbudowa i modernizacja infrastruktury drogowej
Działanie 2.1.1	Budowa i modernizacja dróg gminnych
Opis Działania	Budowa dróg pomiędzy poszczególnymi miejscowościami, naprawa i modernizacja istniejących odcinków drogowych, położenie nakładek bitumicznych na przygotowane do tego odcinki dróg
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba kilometrów wybudowanych dróg
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.1.2	Budowa i modernizacja chodników i parkingów
Opis Działania	Budowa i modernizacja chodników na osiedlach i przy drogach, budowa i modernizacja parkingów w okolicach atrakcji turystycznych, miejsc wypoczynku
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy i powiatu
Miernik oceny	Liczba kilometrów nowych i zmodernizowanych chodników
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.1.3	Modernizacja starych i budowa nowych energooszczędnych obwodów oświetleniowych
Opis Działania	Objęcie pracami związanymi z objęciem oświetleniem ulicznym odcinków dróg gdzie występują zabudowania, miejsc niebezpiecznych (przejścia dla pieszych)
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Ilość kilometrów oświetlonych dróg
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.1.4	Podnoszenie bezpieczeństwa dróg
Opis Działania	W zależności od potrzeb miejscowych dbałość o właściwe oznakowanie, wprowadzanie progów i szykan spowalniających, budowa chodników
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy i powiatu
Miernik oceny	Liczba rozwiązanych problemów
Termin realizacji	2016-2025

Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 2.2	Rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnych, deszczowych i wodociągowych
Działanie 2.2.1	Budowa systemu kanalizacyjnego gminy
Opis Działania	Budowa kanalizacji i oczyszczalni ścieków
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba mieszkańców korzystających z kanalizacji
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.2.2	Budowa przydomowych i zbiorczych oczyszczalni ścieków
Opis Działania	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
Miernik oceny	Liczba nowych przydomowych oczyszczalni ścieków
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.2.3	Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej
Opis Działania	Modernizacja istniejącej sieci wodociągowej, organizacja środków finansowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Zmodernizowane i wybudowane odcinki sieci
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.2.4	Odbudowa naturalnej retencji
Opis Działania	Renaturyzacja cieków wodnych i odbudowa naturalnej retencji na terenie Gminy Gawłuszowice
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 2.3	Rozbudowa gminnej infrastruktury rekreacyjno-sportowej
Działanie 2.3.1	Budowa nowych i modernizacja istniejących ścieżek rowerowych
Opis Działania	Zaprojektowanie ścieżek i ich budowa oraz modernizacja istniejących
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, środki unijne
Miernik oceny	Ilość kilometrów wybudowanych ścieżek
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.3.2	Modernizacja istniejących świetlic wiejskich, domów ludowych
Opis Działania	Przygotowanie planów, modernizacja
Potencjalne źródło	Środki własne, krajowe, unijne

finansowania	
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek, stopień ich wykorzystania
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.3.3	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich
Opis Działania	Budowa i utrzymanie obiektów sportowych i rekreacyjnych w miejscowościach sołeckich, budowa siłowni zewnętrznych, zakup sprzętu, wybór lokalizacji, budowa boisk sportowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Wybudowane obiekty
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.3.4	Budowa placów zabaw dla dzieci
Opis Działania	Budowa placów zabaw dla dzieci we wszystkich miejscowościach sołeckich, wykonanie małej architektury, niwelacje terenu, zakup sprzętu, zagospodarowanie terenu,
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne, prywatne
Miernik oceny	Wybudowane place
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 2.4	Modernizacja bazy oświatowej
Działanie 2.4.1	Modernizacja istniejących świetlic przyszkolnych
Opis Działania	Przygotowanie planów, modernizacja
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba zmodernizowanych placówek, liczba dzieci z nich korzystających
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.4.2	Budowa sal komputerowych z dostępem do Internetu
Opis Działania	Stworzenie planów, pozyskanie środków finansowych, budowa, wyposażenie sal w komputery z dostępem do Internetu
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Liczba sal komputerowych, liczba dzieci z nich korzystających
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.4.3	Poprawa stanu bazy szkolnej, przedszkolnej
Opis Działania	Budowa, rozbudowa, remonty budynków, sal gimnastycznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Wielkość nakładów
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice

Działanie 2.4.4	Otwarcie żłobka
Opis Działania	Analiza możliwości finansowych i lokalowych, otwarcie placówki
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, krajowe, unijne
Miernik oceny	Funkcjonująca placówka
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 2.5	Wspieranie gospodarki niskoemisyjnej
Działanie 2.5.1	Rozwój fotowoltaiki, energii wiatrowej i pochodzącej z biomasy
Opis Działania	Rozpoznanie lokalnych możliwości, rozpoznanie możliwości finansowania, wspieranie działań edukacyjnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych działań edukacyjnych i liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.5.2	Wspieranie inteligentnego zarządzania energią
Opis Działania	Modernizacja obiektów publicznych w celu zastosowania nowoczesnych rozwiązań
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych projektów
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.5.3	Kompleksowa termomodernizacja budynków użyteczności publicznej
Opis Działania	Przygotowanie wymaganych dokumentów do przeprowadzenia termomodernizacji
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba budynków objętych termomodernizacją, osiągnięte oszczędności energii
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.5.3	Uruchomienie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
Opis Działania	Uruchomienie Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Uruchomiony PSZOK
Termin realizacji	2016-2017
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 2.6	Upowszechnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego
Działanie 2.6.1	Zapewnienie dostępu do sieci szerokopasmowej na terenie

	Gminy
Opis Działania	Stworzenie projektu, znalezienie środków na budowę lokalnej sieci w oparciu o istniejące węzły
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, krajowe, wojewódzkie, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z szerokopasmowego Internetu
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 2.6.2	Stworzenie Publicznych Punktów Dostępu do Internetu
Opis Działania	Udostępnienie Internetu np. w świetlicach wiejskich
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba miejsc, w których można korzystać z Internetu
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Gminy Gawłuszowice

5.3 PROGRAMY REALIZUJĄCE CEL „SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE”

Tabela 35 CEL STRATEGICZNY 3

CEL STRATEGICZNY 3	SPOŁECZEŃSTWO OBYWATELSKIE
Program operacyjny 3.1	Zaspokojenie potrzeb rekreacyjnych i wypoczynkowych dzieci i młodzieży
Działanie 3.1.1	Organizowanie różnych form letniego wypoczynku dla dzieci i młodzieży
Opis Działania	Przekazywanie środków, pomoc w organizacji imprez, konkursów
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.1.2	Współpraca z klubami sportowymi, zrzeszającymi osoby uprawiające różne dyscypliny sportu
Opis Działania	Ciągła współpraca jednostek podległych Urzędowi Gminy z klubami działającymi i mogącymi działać na terenie Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba wydarzeń sportowych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 3.2	Zaspokojenie potrzeb kulturalnych mieszkańców Gminy
Działanie 3.2.1	Aktywne instytucje kultury
Opis Działania	Stworzenie mechanizmów umożliwiających realne włączenie polityki i działań kulturalnych w proces planowania rozwoju gminy oraz pogłębienie współpracy sektorowej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Stopień realizacji programu
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.2.2	Intensyfikacja udziału mieszkańców w kulturze jako uczestników i twórców wydarzeń kulturalnych
Opis Działania	Opracowanie i realizacja programów uczestnictwa w kulturze, edukacji kulturalnej, informacji i promocji, oraz przeprowadzenie badań uczestnictwa mieszkańców w życiu kulturalnym gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Realizacja programu
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.2.3	Kultywowanie i promocja tradycji
Opis Działania	Kontynuacja wszelkich działań przypominających i utrwalających

	tradycje lokalne. Formy to np.: organizacja konkursów artystycznych o charakterze lokalnym, wspieranie tworzenia wystaw, zespołów kultywujących lokalną twórczość, zachowanie dziedzictwa kulturowego poprzez organizację warsztatów artystycznych i rękodzielniczych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Liczba wydarzeń
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.2.3	Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
Opis Działania	Wspieranie rozwoju istniejących i wspomaganie w powstawaniu nowych organizacji pozarządowych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet gminy, środki partnerów
Miernik oceny	Poniesione nakłady
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 3.3	Dbałość o wysoki poziom bezpieczeństwa społecznego
Działanie 3.3.1	Zapewnienie nowoczesnego sprzętu dla OSP
Opis Działania	Zakup sprzętu specjalistycznego sprzętu
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Wartość dostarczonego do OSP sprzętu
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.3.2	Modernizacja bazy lokalowej OSP
Opis Działania	Przebudowy strażnic i świetlic, remonty strażnic, remont instalacji, wymiana stolarki okiennej itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy
Miernik oceny	Liczba zrealizowanych inwestycji
Termin realizacji	2016-2025
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 3.4	Aktywne i zdrowe starzenie się
Działanie 3.4.1	Kształtowanie i promocja aktywnych postaw na rzecz zdrowego i aktywnego stylu życia
Opis Działania	Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, spotkania integracyjne
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba aktywnych uczestników
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordinator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.4.2	Stworzenie punktu dziennej opieki dla osób starszych i niepełnosprawnych

Opis Działania	Prowadzenie zajęć rehabilitacyjnych, zapewnienie ludziom aktywnego spędzania czasu, prowadzenie terapii zajęciowych, uruchomienie idei wolontariatu wśród mieszkańców, zapewnienie konsultacji i porad
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, środki unijne i krajowe
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z pomocy, liczba wolontariuszy, stworzenie punktu dziennej opieki
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.4.2	Profilaktyka zdrowotna
Opis Działania	Profilaktyka zmierzająca do zmniejszenia ilości chorób reumatycznych, alergicznych, onkologicznych, psychiatrycznych, wad postawy, wymowy itd.
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, środki gminne, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób objętych działaniami profilaktycznymi
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 3.5	Uczenie się przez całe życie (Lifelong Learning)
Działanie 3.5.1	Stworzenie programów doszkalających w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń, Internetu, walka z wykluczeniem społecznym
Opis działania	Zakup programów, przeszkolenie osób
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających ze szkoleń
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.5.2	Rozwój infrastruktury społeczeństwa informacyjnego
Opis działania	Upowszechnienie dostępu mieszkańców do usług elektronicznych
Potencjalne źródło finansowania	Środki krajowe, środki unijne, budżet Gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba osób korzystających z komunikacji elektronicznej szkoleń
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.5.3	Wspieranie rozwoju e-społeczeństwa
Opis działania	Wspieranie wprowadzania rozwiązań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia, stworzenie informatora o ofercie kulturalnej, rekreacyjno-sportowej itp.
Potencjalne źródło finansowania	Środki gminne, krajowe, powiatowe, unijne
Miernik oceny	Liczba prowadzonych projektów
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.5.4	Promocja postaw ekologicznych

Opis działania	Szkolenia, warsztaty, inicjatywy społeczne, działania medialne
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, środki krajowe, budżet gminy, środki prywatne
Miernik oceny	Liczba podjętych kampanii informacyjnych, ilość zajęć
Termin realizacji	2016-2025
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Program operacyjny 3.6	Aktywizacja mieszkańców
Działanie 3.6.1	Szkolenia dla mieszkańców
Opis działania	Przeprowadzanie szkoleń dla mieszkańców w zakresie zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne, unijne, powiatowe
Miernik oceny	Liczba przeprowadzonych szkoleń, liczba przeszkolonych mieszkańców
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.6.3	Ciągłe doskonalenie się urzędników gminnych w zakresie aktywizacji mieszkańców
Opis działania	Wizyty studyjne w gminach sąsiednich, partnerskich w celu zapoznania się z dobrymi praktykami w zakresie aktywizacji gospodarczej mieszkańców, szkolenia pracowników Urzędu Gminy
Potencjalne źródło finansowania	Środki własne
Miernik oceny	Liczba szkoleń, liczba przeszkolonych pracowników, liczba wizyt
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice
Działanie 3.6.3	Przeciwdziałanie bezrobociu i aktywizacja lokalnego rynku pracy
Opis działania	organizacja kształcenia w zakresie zdobywania umiejętności rzemieślniczych, stymulacja inwestycji lokalnych kreujących nowe miejsca pracy, współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami
Potencjalne źródło finansowania	Środki unijne, powiatowe, gminne, prywatne
Miernik oceny	Liczba bezrobotnych, liczba osób, które pracę znalazły, liczba osób przeszkolonych
Termin realizacji	W sposób ciągły
Koordynator	Urząd Gminy Gawłuszowice

Źródło: Analiza Remedis SA, Urząd Gminy Gawłuszowice

Warto dodać, że wymienione powyżej zadania nie są wartościowane ze względu na skutki dla jak największej części mieszkańców. Takie hierarchizowanie należy zrealizować każdorazowo decydując o przyznaniu środków na realizację w ramach kolejnego budżetu i kolejnego WPF-u. Niemniej w praktyce należy się spodziewać, że podstawowym czynnikiem priorytetyzującym zadania będzie możliwość pozyskania dofinansowania bezzwrotnego. To bowiem pozwoli

na swoiste lewarowanie możliwości budżetowych i maksymalizacji wartościowej zrealizowanych na rzecz mieszkańców działań.

Projekt 20.05.2016 r.

6 STRATEGIA GMINY GAWŁUSZOWICE A INNE DOKUMENTY STRATEGICZNE

Projekt 22.05.2016 r.

W niniejszym rozdziale dokonano prezentacji Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice w latach 2016-2025 na tle innych dokumentów strategicznych – przede wszystkim Strategii Rozwoju Kraju 2020 i Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju Polska 2030, Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020 oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020. Analiza wykazuje zbieżność strategii Gminy z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla dotyczącymi Gminy.

6.1 STRATEGIA EUROPA 2020

Strategia „Europa 2020” jest dziesięcioletnią strategią Unii Europejskiej na rzecz wzrostu gospodarczego i zatrudnienia, zapoczątkowaną w 2010 r. Ma ona na celu nie tylko rozwiązanie problemów wynikających z kryzysu, z którego obecnie kraje UE stopniowo wychodzą. Strategia ta ma również pomóc nam skorygować niedociągnięcia europejskiego modelu wzrostu gospodarczego i stworzyć warunki, dzięki którym będzie on bardziej służył zrównoważonemu i sprzyjającemu włączeniu społecznemu wzrostowi.

Ustalono pięć nadrzędnych celów, które UE ma osiągnąć do 2020 roku. Obejmują one **zatrudnienie, badania i rozwój, klimat i energię, edukację, integrację społeczną i walkę z ubóstwem**. Strategia zawiera również siedem tzw. inicjatyw przewodnich, w oparciu o które Unia Europejska i władze państw członkowskich będą nawzajem uzupełniać swoje działania w kluczowych dla strategii obszarach, takich jak: **innowacje, gospodarka cyfrowa, zatrudnienie, młodzież, polityka przemysłowa, ubóstwo i oszczędne gospodarowanie zasobami**.

Wdrażanie celów Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice przyczynia się do realizacji Strategii „Europa 2020”.

6.2 STRATEGIA ROZWOJU KRAJU 2020

Strategia Rozwoju Kraju 2020 (SRK) to główna strategia rozwojowa Polski do 2020 roku. Wskazuje najważniejsze zadania państwa, które należy zrealizować w najbliższych latach, by przyspieszyć rozwój Polski, orientacyjny harmonogram oraz sposób finansowania zaplanowanych działań. Strategia proponuje podejście dwukierunkowe, polegające na usuwaniu barier i słabości polskiej gospodarki oraz wykorzystaniu jej mocnych stron. SRK

wyznacza trzy obszary, na których powinny zostać skoncentrowane fundusze na politykę rozwoju:

- Konkurencyjna gospodarka,
- Spójność społeczna i terytorialna,
- Sprawne i efektywne państwo.

Działania wskazane w SRK będą konkretyzowane poprzez cele i programy Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025.

6.3 DŁUGOOKRESOWA STRATEGIA ROZWOJU KRAJU „POLSKA 2030. TRZECIA FALA NOWOCZESNOŚCI

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” – jest to dokument rządu RP o charakterze analitycznym i rekomendacyjnym. Określa on główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego Polski, a także kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zrównoważonego rozwoju. Stanowi opis nowego projektu cywilizacyjnego, zorientowanego na przyszłość, w perspektywie do 2030 roku. Celem Strategii jest przezwyciężenie kryzysu finansowego w jak najkrótszym czasie i próba uniknięcia tzw. „straconej dekady” – wolniejszego rozwoju gospodarczego niż w poprzednich latach, który powodowałby negatywny wpływ na jakość życia ludzi. Strategia zakłada więc zbudowanie przewag konkurencyjnych do 2030 roku, tak, aby po wykorzystaniu obecnych sił rozwojowych Polska posiadała nowe potencjały wzrostu w obszarach, które dotychczas nie były eksploatowane, np. w obszarze edukacji.

Głównym celem dokumentu **Polska 2030** jest poprawa jakości życia Polaków mierzona wskaźnikami jakościowymi, a także wartością oraz tempem wzrostu polskiego PKB. Projekt kładzie nacisk na jednoczesny rozwój w trzech strategicznych obszarach: **konkurencyjności i innowacyjności gospodarki, równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski oraz efektywności i sprawności państwa.**

Cele Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice, programy z tym związane, a także przedstawione kierunki działań wpisują się w cele przedstawione w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju „Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności”

6.4 RAPORT POLSKA 2030. WYZWANIA ROZWOJOWE

Raport Polska 2030 przedstawia wyzwania jakie powinniśmy podjąć w perspektywie roku 2030 tj.:

- Wzrost i konkurencyjność,
- Sytuacja demograficzna,
- Wysoka aktywność zawodowa oraz adaptacyjność zasobów pracy,
- Odpowiedni potencjał infrastruktury,
- Bezpieczeństwo energetyczno-klimatyczne,
- Gospodarka oparta na wiedzy i rozwój kapitału intelektualnego,
- Solidarność i spójność regionalna,
- Poprawa spójności społecznej,
- Sprawne państwo,
- Wzrost kapitału społecznego Polski.

Realizacja celów strategicznych określonych w Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice przyczyni się do urzeczywistniania tych wyzwań w skali pojedynczej gminy.

6.5 KONCEPCJA PRZESTRZENNEGO ZAGOSPODAROWANIA KRAJU 2030

W KPZK 2030 rozwój kraju traktowany jest w sposób kompleksowy. Oznacza to, że zadaniem zagospodarowania przestrzennego jest godzenie interesów różnych użytkowników przestrzeni (mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, państwa). Powinno być spójne z decyzjami podejmowanymi w innych obszarach dotyczących np. inwestycji infrastrukturalnych, potrzeby rozwoju miast, ochrony terenów zielonych.

KPZK wskazuje najpilniejsze problemy zagospodarowania polskiej przestrzeni i konkretne działania naprawcze w sześciu obszarach tematycznych dla:

- Poprawy konkurencyjności największych miast i powiązań między nimi,
- Tworzenia warunków równomiernego rozwoju poza dużymi miastami,
- Rozwoju infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej (np. sieci szerokopasmowe),

- Poszanowania środowiska naturalnego i walorów krajobrazowych, a także kulturowych,
- Wzmacniania odporności Polski na zagrożenia związane z bezpieczeństwem energetycznym (np. poprzez budowanie połączeń energetycznych z sąsiednimi państwami) czy ekstremalnymi zjawiskami naturalnymi (np. powodziami),
- Systematycznej budowy i utrzymania skutecznego systemu planowania przestrzennego (np. eliminowania chaotycznego sposobu zabudowy przedmieść).

Koncepcje zawarte w Strategii Gminy Gawłuszowice zawierają założenia Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030.

6.6 KRAJOWA STRATEGIA ROZWOJU REGIONALNEGO 2010-2020: REGIONY, MIASTA, OBSZARY WIEJSKIE

Główny cel strategiczny polityki regionalnej określony w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2010-2020 to:

- Efektywne wykorzystanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym.

Realizacja tego celu jest możliwa dzięki koncentracji środków w obszarach i działaniach, które największym stopniu będą przyczyniały się do realizacji celów szczegółowych tj.:

- Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów,
- Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie marginalizacji obszarów problemowych,
- Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Strategia Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025 będzie realizować założenia Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego na lata 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie.

6.7 REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014-2020

Programy operacyjne Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice są zbieżne z priorytetami inwestycyjnymi wszystkich osi priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 o nazwach:

- Oś priorytetowa I: Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
- Oś priorytetowa II: Cyfrowe Podkarpackie,
- Oś priorytetowa III: Czysta energia,
- Oś priorytetowa IV: Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego,
- Oś priorytetowa V: Infrastruktura komunikacyjna,
- Oś priorytetowa VI: Spójność przestrzenna i społeczna,
- Oś priorytetowa VII: Regionalny rynek pracy,
- Oś priorytetowa VIII: Integracja społeczna,
- Oś priorytetowa IX: Jakość edukacji i kompetencje w regionie,
- Oś priorytetowa X: Pomoc techniczna.

6.8 STRATEGIA INNOWACYJNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI GOSPODARKI. DYNAMICZNA POLSKA 2020

Stworzenie wysoce konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy i współpracy przedsiębiorstw, administracji i nauki to główny cel Strategii Innowacyjności i Efektywności Gospodarki „DYNAMICZNA POLSKA 2020” (SIEG).

Głównym założeniem SIEG jest przygotowanie odpowiednich warunków funkcjonowania polskich przedsiębiorstw oraz sektora nauki i administracji, które pozwolą zwiększyć konkurencyjność i innowacyjność naszej gospodarki. Strategia zakłada realizację następujących celów:

- Dostosowanie otoczenia regulacyjnego i finansowego do potrzeb innowacyjnej i efektywnej gospodarki,
- Stymulowanie innowacyjności poprzez wzrost efektywności wiedzy i pracy,
- Wzrost efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i surowców,
- Wzrost umiędzynarodowienia polskiej gospodarki.

Poszczególne działania będą realizowane przez administrację centralną we współpracy z przedsiębiorcami i ich organizacjami, jednostkami naukowymi i samorządowymi, instytucjami otoczenia biznesu oraz organizacjami pozarządowymi. Obok systemowych działań legislacyjnych w różnych obszarach planowane są również zmiany w samym funkcjonowaniu krajowej polityki innowacyjnej, a także bezpośrednie wsparcie w postaci programów finansowanych ze środków publicznych.

Cele i programy Strategii Gminy Gawłuszowice są kompatybilne z celami SIEG.

6.9 KRAJOWY PROGRAM OPERACYJNY NA LATA 2014-2020

Działania podejmowane w ramach Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025 zgodne są z celami Krajowych Programów Operacyjnych.

6.9.1 PROGRAM OPERACYJNY INFRASTRUKTURA I ŚRODOWISKO

Celem programu jest wsparcie gospodarki efektywnie korzystającej z zasobów i przyjaznej środowisku, a także sprzyjającej spójności terytorialnej i społecznej. Program będzie w sposób szczególny promował miasta przeznaczając im środki finansowe w obszarze transportu oraz podniesienia efektywności energetycznej.

6.9.2 PROGRAM OPERACYJNY INTELIGENTNY ROZWÓJ

Głównym celem PO IR będzie pobudzenie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki w Polsce za pomocą zwiększenia nakładów prywatnych na rozwój i badania. Nakłady te będą skoncentrowane na budowie nowych sektorów biznesu i wzmocnieniu już istniejących, a także na rozwoju innowacyjności przedsiębiorstw. Preferowane będą projekty badawcze, które cechuje wysoki potencjał w zakresie nauki i biznesu. W stopniu adekwatnym do zakresu oddziaływania niektóre programy Strategia Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025 zgodne są z celem PO IR.

6.9.3 PROGRAM OPERACYJNY POLSKA CYFROWA

Celem programu jest wzmocnienie cyfrowych fundamentów dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju. Zgodnie z Umową Partnerstwa, jako fundamenty te przyjęto: szeroki dostęp do szybkiego Internetu, efektywne i przyjazne użytkownikom e-usługi publiczne oraz stale

rosnący poziom kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Technologie cyfrowe są absolutnym katalizatorem innowacyjności, zarówno w sektorze prywatnym, jak i publicznym. Na poziomie dotyczącym gminy Strategia Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025 planuje działania zbieżne z założeniami PO PC.

6.9.4 PROGRAM OPERACYJNY WIEDZA, EDUKACJA I ROZWÓJ

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja i Rozwój swym działaniem będzie obejmował:

- Wdrożenie reform systemów i struktur w wybranych obszarach polityk publicznych, kluczowych z punktu widzenia strategii Europa 2020 i krajowych programów reform,
- Wspieranie jakości, skuteczności i otwartości szkolnictwa wyższego jako instrumentu budowy gospodarki opartej o wiedzę,
- Poszukiwanie nowych, niestosowanych dotąd na szerszą skalę innowacyjnych metod rozwiązywania problemów społecznych takich jak: bezrobocie, wykluczenie społeczne czy brak kwalifikacji i wykształcenia. Wypracowywanie tych metod będzie odbywać się w drodze tworzenia i testowania nowych rozwiązań a także poprzez przenoszenie rozwiązań stosowanych w innych krajach (współpraca ponadnarodowa),
- Realizację programów w zakresie mobilności ponadnarodowej czyli np. staży i praktyk zagranicznych w ramach programów Erasmus czy Leonardo da Vinci,
- Realizację działań ukierunkowanych na bezrobotne osoby młode w wieku od 15 do 24 roku życia i poprawę ich sytuacji na rynku pracy w ramach Inicjatywy na rzecz zatrudnienia osób młodych i gwarancji dla młodzieży.

Program Operacyjny Wiedza, Edukacja, Rozwój nie jest skierowany bezpośrednio do gmin, niemniej wiele działań planowanych w Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025 jest zgodnych z tym programem.

6.9.5 PROGRAM OPERACYJNY POMOC TECHNICZNA

Głównym zadaniem programu jest zapewnić sprawny system wdrażania funduszy polityki spójności na lata 2014-2020. W ramach programu realizowane będą działania, które zapewniają kompleksowe przygotowanie instytucji do wdrażania projektów, a także spójny system informacji i promocji.

6.10 STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA – PODKARPACKIE 2020

Spójność dokumentów strategicznych Gminy wymaga połączenia celów Strategii z dokumentem nadrzędnym, jakim jest strategia województwa. Spójność ta realizowana jest na poziomie celów strategicznych obu dokumentów, które przekładają się dalej na konkretne zadania inwestycyjne.

Strategia Rozwoju Gminy Gawłuszowice poprzez wykonanie zaplanowanych programów rozwojowych, realizować będzie cel główny Strategii Rozwoju Województwa Podkarpackiego:

- Efektywne wykorzystanie zasobów wewnętrznych i zewnętrznych dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju społeczno-gospodarczego drogą do poprawy jakości życia mieszkańców.

6.11 STRATEGIA ROZWOJU POWIATU MIELECKIEGO NA LATA 2014-2020

Strategia Rozwoju Powiatu Mieleckiego zawiera następujące obszary tematyczne w ramach ładu gospodarczego, społecznego i przestrzennego, do którego bezpośrednio odnoszą się programy zawarte w Strategii Rozwoju Gminy Gawłuszowice na lata 2016-2025:

- Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka,
- Kapitał ludzki i społeczny,
- Infrastruktura,
- Środowisko naturalne i kulturowe.

7 WDRAŻANIE STRATEGII

Projekt 20.05.2016 r.

7.1 METODY ZARZĄDZANIA I MONITOROWANIA STRATEGII ROZWOJU GMINY GAWŁUSZOWICE NA LATA 2016-2025

Strategia jest dokumentem planowania długookresowego, który stanowi podstawę do precyzowania rozwojowych przedsięwzięć społecznych i gospodarczych. Sądzić należy, że aktualizacja Strategii jeden raz w okresie czteroletniej kadencji władz samorządowych winna zapewnić jej wystarczające dostosowanie do zmieniającej się sytuacji społeczno-gospodarczej Gminy.

Zaprezentowane opracowanie zawiera zbiór celów strategicznych Gminy. Określenie „cel” określa zarówno pojedyncze działanie, wiele działań bądź wręcz odwołuje się do spójnego opracowania.

W skali krótko i średniookresowej aktualizacje planów rozwojowych gminy zapewnia przygotowanie i doroczny przegląd budżetów i Wieloletnich Prognoz Finansowych. Monitoring i ewaluacja oprócz dokonania oceny stopnia realizacji działań zapisanych w Strategii polega na wprowadzaniu modyfikacji zgodnie ze zmieniającymi się warunkami wpływającymi na rozwój społeczny i gospodarczy Gminy.

Realizacja zadań odbywać się będzie poprzez uchwalanie i realizację kolejnych budżetów. W pozostałych obszarach cele opisane w Strategii winny stać się podstawą projektów realizowanych przez samorząd.

Władze Gminy wypełniając strategię winny podejmować decyzje określające: rodzaj zadań i ich hierarchię, zakres finansowania, okres i kolejność realizacji zadań. Zarządzanie finansowe polega na wdrażaniu przyjętych przez Radę Gminy kolejnych budżetów i WPF-ów, analizujących aktualne możliwości inwestycyjne. Aktualne dokumenty (budżet i WPF) są dostępne każdorazowo na stronie BIP Gminy Gawłuszowice.

Bezpośrednim wskaźnikiem wykonania strategii będzie stopień realizacji zaplanowanych projektów. Poszczególne „cele” opisane w strategii posiadają określone mierniki oceny będące podstawą do budowania szczegółowych zasad oceny postępu prac nad programami. Sposób prezentacji osiągnięć w realizacji strategii to decyzja władz Gminy. Monitorowanie i ocena zarówno Strategii jak i innych programów polegać winno na porównaniu osiągniętego stanu

do założeń opisanych w odpowiednich programach na podstawie analizy sprawozdań rzeczowych i finansowych jednostek organizacyjnych Gminy.

Urząd Gminy w Gawłuszowicach jako instytucja wdrażająca Strategię jest odpowiedzialny za:

- zbieranie i udostępnianie danych na temat postępów wdrażania oraz przebiegu realizacji Strategii,
- zapewnienie spójności różnych dokumentów programowych.

W przyjętej hierarchii dokumentów programowych podstawowe informacje pokazujące realizację Strategii zawierają w sobie sprawozdania z wykonania budżetu Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Gawłuszowice została opracowana przy założeniu, że jej sporządzenie przyczyni się do planowego zarządzania wymagającego okresowych weryfikacji luki pomiędzy stanem faktycznym i stanem pożądanym w Gminie.

7.2 SPOSOBY INICJOWANIA WSPÓŁPRACY MIĘDZY SEKTOREM PUBLICZNYM, PRYWATNYM I ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Do zadań Gminy należy współpraca i wspieranie wybranych przedsięwzięć organizacji pozarządowych działających na jej terenie. Sposób przygotowania i monitorowania strategii i innych dokumentów związanych z rozwojem Gminy gwarantuje włączenie organizacji pozarządowych i sektora prywatnego we współpracę z sektorem publicznym. Dodatkowo należy wspomnieć, że skład Rady Gminy będącej szeroką reprezentacją mieszkańców Gminy sprzyja łączeniu różnych środowisk w aktywności na rzecz Gminy. Bezpośrednio w zgłaszaniu i przy opracowywaniu zadań biorą czynny udział organizacje pozarządowe oraz społeczeństwo zarówno poprzez włączanie się bezpośrednio jak i poprzez swoich przedstawicieli w Radzie Gminy.

Gmina inicjuje współpracę z instytucjami sektora publicznego i lokalnymi przedsiębiorstwami sektora prywatnego poprzez organizowanie wspólnych spotkań dla przedstawicieli tych jednostek.

7.3 PUBLIC RELATIONS STRATEGII GMINY GAWŁUSZOWICE

Istotną uwagę władze Gminy przykładają do przekazywania społeczności lokalnej rzeczowej i wyczerpującej informacji na temat realizacji Strategii. Public Relations, którego zadaniem jest upowszechnianie zamierzeń Strategii i dokumentów związanych pośród przyszłych beneficjentów (w tym zwłaszcza mieszkańców), jednostek podległych i innych podmiotów odbywa się poprzez trzy formy komunikacji:

- serwisy internetowe – będące szybkim i ogólnodostępnym źródłem informacji o aktualnych działaniach i stanowią dla opinii publicznej kompleksowe źródło informacji o założeniach i osiągnięciach strategii,
- współpracę z mediami – działania wykorzystujące współpracę z prasą, radiem, telewizją o zasięgu lokalnym będą kluczowym elementem przy realizacji Strategii i dokumentów związanych,
- bezpośrednio działania informacyjno-promocyjne Wójta Gminy.

Podstawowym celem działań związanych z Public Relations Strategii jest dotarcie do jak najszerszej grupy odbiorców końcowych działań podejmowanych w ramach Strategii, a więc do mieszkańców Gminy, przedsiębiorców lokalnych, organizacji społecznych. Informowanie społeczności lokalnej o realizacji Strategii Gminy odbywać się będzie w sposób pośredni – medialny, jak i bezpośredni – interaktywny. Pośrednio informacje zamieszczane będą w lokalnej prasie, na stronie internetowej Gminy, w materiałach i broszurach promocyjnych i informacyjnych.

Projekt 20.05.2016 r.

8 ZAŁĄCZNIKI

1. Dokumenty strategiczne Gminy powiązane ze strategią rozwoju

- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Gawłuszowice na lata 2009-2020.
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Gawłuszowice na lata 2008-2015.
- Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Gawłuszowice.
- Plan Odnowy Miejscowości Brzyście na lata 2009-2019.
- Plan Rozwoju Wsi Gawłuszowice na lata 2007-2013.
- Plan Rozwoju Wsi Kliszów na lata 2007-2014.
- Plan Odnowy Miejscowości Krzemienica na lata 2009-2017.
- Plan Rozwoju Wsi Młodochów na lata 2007-2013.

Aktualne dokumenty strategiczne są dostępne na stronach internetowych Gminy.

Projekt 20.05.2016 r.

2. Macierz analizy SWOT Gminy Gawłuszowice

Cecha bilansowana	O	WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM						T	WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM					suma
		KULTURA	ZASOBY WODNE	GLEBY (BONITACJA)	USŁUGI I PRZETWÓRSTWO	ROLNICTWO I LEŚNICTWO	LUDNOŚĆ		MIEJSCA PRACY	SIEĆ KOMUNIKACYJNA	KOMUNIKACJA PUBLICZNA	SIEĆ KANALIZACYJNA		
S	wartość	2,52	1,80	2,70	2,40	1,20	1,20	suma	0,00	0,20	0,18	0,18	0,18	suma
EDUKACJA	0,36	2	2	0	1	2	2	3,24	2	2	1	1	1	2,52
WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM	0,28	0	2	2	2	2	2	2,80	1	2	2	2	1	2,24
ZASOBY WODNE	0,45	1	1	0	1	1	1	2,25	1	1	1	1	1	2,25
GLEBY (BONITACJA)	0,60	2	1	0	0	2	2	4,20	0	2	1	1	0	2,40
SIEĆ WODOCIĄGOWA	0,36	1	1	1	1	1	1	2,16	1	1	0	0	1	1,08
ROLNICTWO	0,30	2	1	1	1	2	0	2,10	2	2	1	1	1	2,10
W								16,75						12,59
LUDNOŚĆ	0,14	2	2	2	2	2	2	1,68	0	2	2	2	2	1,12
KOMUNIKACJA PUBLICZNA	0,09	2	2	1	1	1	1	0,72	2	2	2	0	1	0,63
SIEĆ KANALIZACYJNA	0,09	1	1	1	1	1	1	0,54	1	1	0	0	0	0,18
								2,94						1,93

3. Macierz analizy TOWS Gminy Gawłuszowice

Cecha bilansowana	S	S						W	W			suma
		EDUKACJA WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM	ZASOBY WODNE	GLEBY (BONITACJA)	SIEĆ WODOCIĄGOWA	ROLNICTWO	LUDNOŚĆ		KOMUNIKACJA PUBLICZNA	SIEĆ KANALIZACYJNA		
OT	wartość	0,36	0,28	0,45	0,60	0,36	0,30	suma	0,14	0,09	0,09	suma
WSPÓŁPRACA Z OTOCZENIEM	2,52	2	0	2	2	0	2	20,16	2	2	1	12,60
KULTURA	1,80	2	2	1	1	0	1	12,60	2	0	0	3,60
ZASOBY WODNE	2,70	1	2	0	1	1	1	16,20	2	1	1	10,80
GLEBY (BONITACJA)	2,40	1	2	1	0	0	2	14,40	1	1	1	7,20
USŁUGI I PRZETWÓRSTWO	1,20	1	2	1	1	0	2	8,40	2	2	1	6,00
ROLNICTWO I LEŚNICTWO	1,20	1	2	1	2	0	2	9,60	2	2	1	6,00
T								81,36				46,20
LUDNOŚĆ	0,00	2	2	1	1	1	2	0,00	0	2	2	0,00
MIEJSCA PRACY	0,20	2	2	1	1	1	2	1,80	2	1	1	0,80
SIEĆ KOMUNIKACYJNA	0,18	1	1	1	0	0	1	0,72	2	2	1	0,90
KOMUNIKACJA PUBLICZNA	0,18	1	1	1	0	0	1	0,72	2	0	0	0,36
SIEĆ KANALIZACYJNA	0,18	0	0	1	1	0	1	0,54	2	0	0	0,36
								3,78				2,42

4. Lista organizacji zaproszonych do konsultacji Strategii:

- Do uzupełnienia

Zaproszenie do konsultacji zostało skierowane do ogółu mieszkańców poprzez:

- zamieszczenie na stronie internetowej Gminy i podmiotów powiązanych,
- zamieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy w Gawłuszowicach.

Wzór ankiety składanej w ramach konsultacji został

- kolportowany do sołectw,
- wyłożony w UG w Gawłuszowicach.

5. Skład Zespołu ds. Strategii:

- Do uzupełnienia

Projekt 20.05.2016 r.

6. Zespół Remedis SA:

- Krzysztof Nowak – Prezes Zarządu
- Krzysztof Mrowicki – Dyrektor
- Marcin Wyszogrodzki – Dyrektor ds. Sektora Publicznego
- Bartosz Baranowski – Specjalista ds. Sektora Publicznego
- Natalia Lis – Specjalistka ds. Metodyki i Badań

Projekt 20.05.2016 r.

7. Analiza SWOT – szablon

Autor propozycji

Silne i słabe strony dotyczą stanu aktualnego, możliwości i zagrożenia dotyczą przyszłości.

.....

.....

Silne strony

Słabe strony

Możliwości

Zagrożenia

.....

.....

8. Cele, programy, działania – szablon

CEL STRATEGICZNY	
Program operacyjny	
Nazwa działania 1	
Opis Działania	
Potencjalne źródło finansowania	
Miernik oceny	
Termin realizacji	
Koordynator	
Nazwa działania 2	
Opis Działania	
Potencjalne źródło finansowania	
Miernik oceny	
Termin realizacji	
Koordynator	

SPIS TABEL I RYSUNKÓW

Tabela 1 SIEĆ OSADNICZA GMINY GAWŁUSZOWICE (30.04.2016 r.).....	18
Tabela 2 POWIERZCHNIA GEODEZYJNA GRUNTÓW W GMINIE GAWŁUSZOWICE	20
Tabela 3 LICZBA MIESZKAŃCÓW GMINY GAWŁUSZOWICE W LATACH 2005-2014.....	30
Tabela 4 MĘŻCZYŹNI I KOBIETY W GMINIE GAWŁUSZOWICE W WIEKU PRZEDPRODUKCYJNYM, PRODUKCYJNYM I POPRODUKCYJNYM W LATACH 2005-2014	35
Tabela 5 GMINA GAWŁUSZOWICE NA TLE WOJEWÓDZTWA, POWIATU I SĄSIADUJĄCYCH Z NIĄ GMIN.....	35
Tabela 6 STRUKTURA I BILANS BEZROBOTNYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE	36
Tabela 7 STOPA BEZROBOCIA W POWIECIE, WOJEWÓDZTWIE I KRAJU W LATACH 2013-III.2016	38
Tabela 8 PLAN WAŻNIEJSZYCH IMPREZ KULTURALNYCH I SPORTOWYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE.....	38
Tabela 9 STRUKTURA MIESZKAŃ W GMINIE GAWŁUSZOWICE W LATACH 2011-2014	39
Tabela 10 MIESZKALNICTWO W GMINIE GAWŁUSZOWICE I GMINACH SĄSIADUJĄCYCH W 2014 ROKU.....	39
Tabela 11 POWIERZCHNIA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE.....	40
Tabela 12 LICZBA GOSPODARSTW ROLNYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE	40
Tabela 13 STRUKTURA PRODUKCJI ROLNEJ	40
Tabela 14 POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH.....	41
Tabela 15 ZUŻYCIÉ NAWOZÓW MINERALNYCH I WAPNIOWYCH W ROKU 2010	41
Tabela 16 GOSPODARSTWA ROLNE W GMINIE GAWŁUSZOWICE I W GMINACH SĄSIEDNICH (2010).....	41
Tabela 17 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE W LATACH 2010-2015	42
Tabela 18 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE GAWŁUSZOWICE W POSZCZEGÓLNYCH SEKCJACH POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI (PKD) W 2014 i 2015 ROKU	42
Tabela 19 PODMIOTY GOSPODARCZE W GMINIE GAWŁUSZOWICE I GMINACH SĄSIEDNICH (2015 ROK).....	43
Tabela 20 CHARAKTERYSTYKA SIECI WODOCIĄDOCIĄGOWEJ W GMINIE GAWŁUSZOWICE	45
Tabela 21 LICZBA ZBIORNIKÓW BEZODPŁYWOWYCH I OCZYSZCZALNI PRZYDOMOWYCH W GMINIE GAWŁUSZOWICE	46

Tabela 22 LICZBA UCZNIÓW W GMINIE GAWŁUSZOWICE W LATACH 2008-2015	50
Tabela 23 BIBLIOTEKA W GMINIE GAWŁUSZOWICE	51
Tabela 24 WYKAZ GOSPODARSTW DOMOWYCH I OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY SPOŁECZNEJ	53
Tabela 25 STATYSTYKA PRZESTĘPSTW NA TERENIE POWIATU MIELECKIEGO	54
Tabela 26 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	58
Tabela 27 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU STANU ŚRODOWISKA	59
Tabela 28 BILANS STRATEGICZNY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	61
Tabela 29 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ	63
Tabela 30 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE STANU ŚRODOWISKA	64
TABELA 31 BILANS STRATEGICZNY – POTENCJAŁ ROZWOJOWY W OBSZARZE ROZWOJU GOSPODARCZEGO	65
Tabela 32 ANALIZA SWOT GMINY GAWŁUSZOWICE	71
Tabela 33 CEL STRATEGICZNY 1	79
Tabela 34 CEL STRATEGICZNY 2	84
Tabela 35 CEL STRATEGICZNY 3	89

Rysunek 1 Gmina Gawłuszowice na mapie powiatu mieleckiego (źródło: www.osp.org.pl)	18
Rysunek 2 Odległość [km] Gawłuszowic od niektórych, większych miejscowości.....	18
Rysunek 3 Gmina Gawłuszowice z podziałem na sołectwa (źródło: opracowanie własne REMEDIS SA)	19
Rysunek 4 Kościół w Gawłuszowicach (źródło: pl.wikipedia.org)	27
Rysunek 5 Kapliczka w Krzemienicy (źródło: Plan Odnowy Miejscowości Krzemienica na lata 2009-2017).....	28
Rysunek 6 Kapliczka w Młodochowcie (źródło: http://www.gawluszowice.pl/).....	28
Rysunek 7 Krzyż w Krzemienicy (źródło: http://www.gawluszowice.pl/)	29
Rysunek 8 Sieć dróg w gminie Gawłuszowice (źródło: http://pzd.mielec.pl)	45
Rysunek 9 Zespół Szkolno-Gimnazjalny w Gawłuszowicach (źródło: http://www.gawluszowice.pl/nasza-gmina/oswiata)	50

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1 Liczba mężczyzn i liczba kobiet w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014	30
Wykres 2 Gęstość zaludnienia w gminie na 1 km ²	31
Wykres 3 Migracje mieszkańców Gminy Gawłuszowice	31
Wykres 4 Urodzenia i zgony w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014.....	32
Wykres 5 Przyrost naturalny w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014.....	33
Wykres 6 liczba osób w wieku przedprodukcyjnym w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014	33
Wykres 7 liczba osób w wieku produkcyjnym w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014 ...	33
Wykres 8 Liczba osób w wieku poprodukcyjnym w gminie Gawłuszowice w latach 2005-2014	34
Wykres 9 Bezrobotni rejestrowani na obszarze Gminy w latach 2005-2016.....	37
Wykres 10 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju społeczności lokalnej	59
Wykres 11 Bilans strategiczny w obszarze stanu środowiska	60
Wykres 12 Bilans strategiczny w obszarze rozwoju gospodarczego	62
Wykres 13 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej.....	64
Wykres 14 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w obszarze rozwoju społeczności lokalnej.....	65
Wykres 15 Bilans strategiczny – potencjał rozwojowy w zakresie rozwoju gospodarczego	66
Wykres 16 SWOT Gminy Gawłuszowice	74
Wykres 17 TOWS Gminy Gawłuszowice	74
Wykres 18 SWOT/TOWS Gminy Gawłuszowice	75